

การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

ห้องสมุด
มหาวิทยาลัย

ปริญญานิพนธ์

ของ

มลิวัลย์ บำรุงการ

23 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ธันวาคม 2531

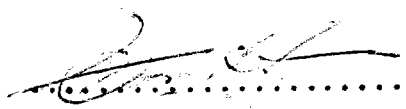
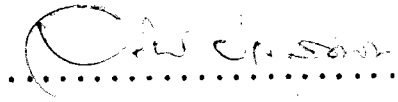
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

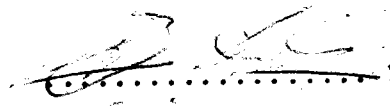
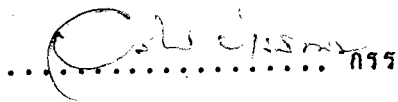
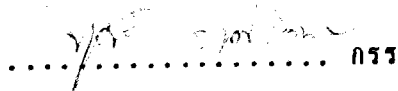
177648

177648

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำคณิศรและคณะกรรมการสอบ ได้พิจารณา
ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... ประธาน

..... กรรมการ

..... กรรมการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจาก "ทุนสิรินธร" ซึ่ง
สมเด็จพระเทพรัตนสุภา ไค้ทรงประทานทุนทรัพย์ส่วนพระองค์ ให้แก่มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อประทานแก่นิสิตในการทำวิจัยทางการศึกษา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้ง
ในพระมหากรุณาธิคุณ

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความช่วยเหลือ ให้ข้อเสนอแนะ เป็นผู้
เชี่ยวชาญ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ล้วน สายยศ
และผู้ช่วยศาสตราจารย์จรินทร์ ประสงค์สม ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ
โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะ
เพิ่มเติมเพื่อให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบนมัสการขอบพระคุณพระโสภณคณาภรณ์ และพระมหา กร.วิเชาว์
ปัญญาวชิโร ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำในการเขียนข้อสอบ และเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจ
สอบแบบทดสอบในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.พิสิทธิ์ สารวิจิตร ดร.นพวรรณ โชติบัณฑิต และ
อาจารย์เบญจวรรณ สายสีนวล ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ
ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้เป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่าย
วิชาการ ตลอดจนคณะครูของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง และขอขอบใจนักเรียนทุกคนที่ให้
ความร่วมมือช่วยเหลือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบคุณ คุณสุนทร ไกรกาบแก้ว คุณจรรยา สิงห์ทอง ตลอดจนที่ ๆ เพื่อน ๆ
และน้อง ๆ ทุกคนที่มีส่วนช่วยให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงโดยเร็วยิ่งขึ้น

ขอขอบคุณ คุณพิชัย ผิวคราม ที่ได้อุทิศเวลาให้ความช่วยเหลือในการวิเคราะห์
ข้อมูลและเป็นกำลังใจให้แก่ผู้วิจัยตลอดมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอน้อมรำลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา ครู อาจารย์ ตลอดจน
ผู้มีพระคุณทั้งหมดที่ได้อบรมสั่งสอน ให้ความเมตตา และให้กำลังใจสนับสนุนการศึกษา
ตลอดมา พระคุณนี้หาที่เปรียบมิได้

มลิวัลย์ บำรุงการ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
✓ ภูมิหลัง	1
✓ ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	4
✓ ความสำคัญในการศึกษาค้นคว้า	4
✓ ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า	5
✓ คำนิยามศัพท์เฉพาะ	5
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม	9
แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม	12
รากฐานของจริยธรรม	15
ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม	16
เอกสารเกี่ยวกับคุณธรรม 4 ประการ	25
การวัดคุณธรรม	40
วิธีสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม	42
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรมและการสร้างแบบทดสอบ	
วัดคุณธรรมจริยธรรม	44
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	50
✓ ประชากร	50
✓ กลุ่มตัวอย่าง	50
✓ วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ	52
✓ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	55

✓ วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	58
✓ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	59
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	62
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	62
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	63
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	64
ตอนที่ 1 การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบขั้นต้น	64
ตอนที่ 2 การทดสอบครั้งที่ 1	65
ตอนที่ 3 การทดสอบครั้งที่ 2	74
ตอนที่ 4 การทดสอบครั้งที่ 3	82
5 ✓ สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	109
ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า	109
กลุ่มตัวอย่าง	109
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	110
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	110
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	111
✓ อภิปรายผล	114
ข้อเสนอแนะ	118
บรรณานุกรม	120
ภาคผนวก	128

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	ทฤษฎีหักનાการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก	23
2	รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการสอบ แต่ละครั้ง	51
3	ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากการ ทดสอบครั้งที่ 1	65
4	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้าน การรักษาความสัจความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่ง ที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม จากการทดสอบครั้งที่ 1	66
5	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้าน การรู้จักชมใจตนเองฝึกใจตนเองให้ประพฤติ อยู่ในความสัจ ความกินนั้น จากการทดสอบครั้งที่ 1	68
6	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้าน การออกนอกถิ่น และออกนอกที่ไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่า ด้วยเหตุประการใด จากการทดสอบครั้งที่ 1	70
7	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้าน การรู้จักละวางความชั่วความทุจริตและรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อย ของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง จากการทดสอบ ครั้งที่ 1	72

8	ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้านและ รวมทั้งฉบับ จากการทดสอบครั้งที่ 2	74
9	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้าน การรักษาความสัจความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็น เป็นประโยชน์และเป็นธรรม จากการทดสอบครั้งที่ 2	76
10	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้าน การรู้จักข่มใจตนเองฝึกใจตนเองให้ประพฤติอยู่ในความสัจ ความดีนั้น จากการทดสอบครั้งที่ 2	77
11	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้าน การอดทน อดกลั่น และอดออมที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริตไม่ว่า ด้วยเหตุประการใด จากการทดสอบครั้งที่ 2	79
12	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้าน การรู้จักละวางความชั่วความทุจริตและรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อย ของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง จากการทดสอบ ครั้งที่ 2	81
13	ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้านและ รวมทั้งฉบับ จากการทดสอบครั้งที่ 3	83

14	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการรักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติ แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม จากการทดสอบครั้งที่ 3	84
15	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการรู้จักข่มใจตนเองฝึกใจตนเองให้ประพฤติอยู่ใน ความสัตย์ความดีนั้น จากการทดสอบครั้งที่ 3	86
16	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการอดทน อุตถลัน และอดออมที่จะไม่ประพฤติดังความสัจ สุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด จากการทดสอบครั้งที่ 3	87
17	ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการรู้จักละวางความชั่วความทุจริตและรู้จักสละประโยชน์ ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง จากการ ทดสอบครั้งที่ 3	88
18	ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 แยกเป็น รายด้านและรวมทั้งฉบับ	91
19	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 แต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ	92

20	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตาม พระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนชาย	94
21	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตาม พระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนหญิง	97
22	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตาม พระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 รวมทั้งสองเพศ	100
23	เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตาม พระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 รวมทั้งฉบับ แยกเป็นเพศชาย เพศหญิง และรวมทั้งสองเพศ	102

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	แสดงลำดับขั้นในการสร้างแบบทดสอบ	52
---	---------------------------------------	----

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบันได้ทรงตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรม และได้มีพระราชดำรัสตอนหนึ่งในพระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ณ ห้องสนามหลวง เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2525 ดังต่อไปนี้

การรักษาอิสรภาพและความเป็นไทยให้ดำรงมั่นคงยืนยาวไปดีว่าเป็นกรณีกิจอันสูงสุด นอกจากต้องอาศัยการบริหารประเทศที่ฉลาดสามารถและสุจริตเป็นธรรมแล้วยังต้องอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนทั้งประเทศด้วย คือ ประชาชนแต่ละคนจะต้องชวนช่วยสร้างสรรค์ประโยชน์และดำรงอยู่ในคุณธรรมอันสมควรแก่ฐานะของตน ๆ คุณธรรมที่ทุกคนควรศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติมีอยู่ 4 ประการ

ประการแรก คือ การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตัวเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น

ประการที่สาม คือ การอดทน อุตกลั่น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

คุณธรรมสี่ประการนี้ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้น โดยทั่วกันจะช่วยทำให้ประเทศชาติบังเกิดความสุข ความร่มเย็น และมีโอกาสที่จะปรับปรุงพัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์

สังคมไทยในปัจจุบันนี้ได้มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วซึ่งมีสาเหตุมาจากหลายประการ เช่น ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีใหม่ ๆ การเพิ่มของประชากร ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการว่างงาน และส่งผลกระทบทางด้านเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดปัญหาพื้นฐาน และปัญหาอื่น ๆ คึกคักมาโดยเฉพาะปัญหาด้านศีลธรรมเสื่อมทรามลง ความประพฤติกินทางมิชอบของบุคคลหลายระดับและหลายวงการ ส่งผลกระทบต่อบุคคลอื่น และสังคม (บุริชัย จงกลมี 2528 : 43) จึงต้องมีการพัฒนาบุคคลในระดับเยาวชนซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ทั้งจะเห็นได้จากการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาเยาวชนระยะยาวซึ่งมุ่งหวังให้หน่วยงาน องค์การต่าง ๆ ทั้งของรัฐและของเอกชนรวมทั้งบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ร่วมมือกันพัฒนาเยาวชน พร้อมทั้งร่วมกันแก้ไขปัญหาดัง ๆ ให้ครอบคลุมทั่วถึง (สัมพันธ์ ทองสมัคร 2527 : 30 - 31)

สำหรับการพัฒนาเยาวชนควรจะต้องพัฒนาทั้งในด้านคุณภาพและคุณธรรม ในด้านคุณภาพจะต้องพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้ ความฉลาด มีสุขภาพที่สมบูรณ์ ส่วนในด้านคุณธรรมนั้น ชวน หลีกภัย ได้ให้ความเห็นว่าควรพัฒนาเยาวชนให้ยึดมั่นในหลักของศาสนา มีความซื่อสัตย์สุจริต อดทน ซื่อสัตย์สุจริต และรู้จักเสียสละ (สมเดช มุ่งเมือง 2527 : 51)

แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 อันเป็นหัวใจของการศึกษาได้กล่าวถึงคุณธรรมไว้หลายตอน เนื่องจากมีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างคุณภาพของพลเมืองให้สามารถดำรงชีวิตและนำประโยชน์แก่สังคม ความอดุร้อดปลอดภัย ความมั่นคง และความผาสุกร่วมกัน ดังนั้นจุดมุ่งหมายของหลักสูตรประถมศึกษา พ.ศ. 2521 จึงเน้นถึงคุณสมบัติที่ควรการเน้น (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 1 - 2) ก็คือ

1. มีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมไม่เห็นแก่ตัว
2. มีวินัยในตัวเอง มุ่งมั่นในการทำงานให้สำเร็จ
3. ซื่อสัตย์สุจริต อดทน อดกลั้น และซื่อสัตย์
4. มีขนบธรรมเนียมค่านิยมที่ดี และมีความแตกต่างระหว่างบุคคลและหมู่เหล่า
5. มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้จักยกย่องผู้อื่น

6. รู้จักคิด วิจารณ์ และตัดสินใจอย่างมีเหตุผล

7. รู้จักทำงาน และอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้ โดยรู้จักเป็นผู้ให้ ผู้รับ ผู้นำ ผู้ตามที่ดี

นอกจากนี้ หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. 2521 ได้ชี้ให้เห็นจุดมุ่งหมายทางคุณธรรมจริยธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ 2520 : 2) ดังนี้

เพื่อให้มีความซื่อสัตย์ มีวินัยในตนเอง เคารพต่อกฎหมายและกติกาของสังคม รับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ตลอดจนส่งเสริมสร้างความเสมอภาค และความเป็นธรรมในสังคม

เพื่อให้รู้จักสิทธิและหน้าที่ รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะ มีความสามัคคี และเสียสละเพื่อส่วนรวม รู้จักแก้ปัญหาด้วยสันติวิธีอย่างมีหลักการและเหตุผล

สำหรับหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พ.ศ. 2524 ได้แสดงจุดมุ่งหมายของหลักสูตรด้านคุณธรรมจริยธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 7) ไว้ดังนี้

เพื่อให้รู้จักดำรงชีวิตอยู่บนพื้นฐานแห่งคุณธรรม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรม มีระเบียบวินัย มีน้ำใจนักกีฬา มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว ท้องถิ่น และประเทศชาติ

เพื่อให้รู้จักเคารพสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น รู้จักหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น รู้จักใช้สิทธิเสรีภาพของคนในทางสร้างสรรค์บนรากฐานของกฎหมาย จริยธรรม และศาสนา

เพื่อให้มีความสำนึกในการเป็นคนไทยร่วมกัน เสียสละเพื่อส่วนรวม มีความรักชาติรักประชาธิปไตย รู้จักใช้สติปัญญาในการดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์

จะเห็นว่าแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2520 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมเป็นอันมากโดยบรรจุเนื้อหาจริยศึกษาไว้ในวิชากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัยในหลักสูตรประถมศึกษา และบรรจุไว้ในหมวดวิชาสังคมศึกษาในหลักสูตรระดับมัธยมศึกษาทั้งตอนต้นและตอนปลาย นอกจากนี้แล้วยังให้สอนสอดแทรกในวิชาอื่น ๆ และกิจกรรมต่าง ๆ อีกด้วย

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่าคุณธรรมเป็นสิ่งสำคัญยิ่งในการดำรงชีวิต ซึ่งการศึกษาในปัจจุบันได้เน้นการปลูกฝังคุณธรรมดังกล่าวให้บังเกิดขึ้นกับเยาวชน ดังนั้น การวัดคุณธรรมของบุคคลจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งที่จะช่วยเป็นแนวทางในการพิจารณาว่า ควรปลูกฝังคุณธรรมด้านใดแก่บุคคลนั้น และเพื่อให้สอดคล้องกับจุดหมายของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน ผู้วิจัยจึงสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทขึ้น

ความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของ รัชกาลที่ 9 ได้แก่

- 1.1 ด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตนเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่ สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
- 1.2 ด้านการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความ สัจความคืบนี้
- 1.3 ด้านการอดทน ออกล้น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริต ไม่ว่าจะก่อเหตุประการใด
- 1.4 ด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ที่สร้างขึ้น

3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของคะแนนจากผล การสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ที่สร้างขึ้น

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

1. จะได้แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 ที่มีคุณภาพ

2. เป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารการศึกษา ครูประจำชั้น ครูแนะแนว และผู้ปกครองที่จะนำผลการสอบวัดไปใช้ในการอบรมสั่งสอนนักเรียนในปกครอง
3. ใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมท่านอื่น ๆ สำหรับนักเรียนระดับอื่น ๆ

ขอบเขตในการศึกษาค้นคว้า

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2531 ในจังหวัดชุมพร จำนวน 3,158 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2531 ในจังหวัดชุมพร จำนวน 920 คน ซึ่งสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. คุณธรรม 4 ประการ หมายถึง คุณธรรมที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 ทรงมีพระราชดำรัสให้ประชาชนชาวไทยทุกคนควรจะศึกษาและนำมาปฏิบัติ ประกอบด้วยคุณธรรม 4 ประการ ดังนี้

1.1 การรักษาความสัตย์ ความจริงใจต่อตนเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสมตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น

ตัวอย่างพฤติกรรมการแสดงออก

- เมื่อกล่าวสิ่งใดแล้วยอมทำใ้จริงเสมอ
- ทำงานตามหน้าที่โดยไม่ต้องมีใครมาบังคับ
- ตรงต่อเวลาทั้งเวลาที่กำหนดตามกฎหมายและเวลานัดหมายเป็นครั้ง

คราว

- มีความเพียรพยายามในการศึกษา ปฏิบัติตามคำแนะนำสั่งสอนของครู อาจารย์อย่างเคร่งครัด
- แนะนำเพื่อนแค่นั้นทางที่มิมีประโยชน์ให้เกิดความเจริญแก่เพื่อน และ คอยชักชวนห้ามเพื่อนมิให้ทำความชั่ว

1.2 การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความคืบั้น หมายถึง การบังคับใจให้เป็นไปในทางที่ดี และปรับปรุงตนเองให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา

ตัวอย่างพฤติกรรมการแสดงออก

- ข่มความรู้สึกหักห้ามใจไม่กระทำในสิ่งที่ไม่ควร
- บังคับตัวเองไม่ให้โลภอยากได้ในทางทุจริตผิดศีลธรรม
- ไม่ยอมทำตามใจตัวเองในสิ่งที่ไม่ดี

1.3 อกทน อกกลั่น และอกออม ที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริตไม่ว่า จะด้วยเหตุประการใด หมายถึง ความสามารถในการควบคุมสภาวะทางอารมณ์หรือ การกระทำของคนให้เป็นไปอย่างสงบราบเรียบและเป็นปกติ พร้อมทั้งยังสามารถปฏิบัติ การหน้าที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ต่อไปตามแนวที่วางไว้ได้โดยไม่มีการหยุดชะงักล่าช้า หรือเปลี่ยน แนวในเมื่อต้องเผชิญกับสภาพการณ์หรือสิ่งแวดล้อม หรือสิ่งเร้าที่ชักชวนเป็นอุปสรรค ยั่วยุยั่วเข้าใจ หรือถูกชักจูงให้ไขว้เขวใด ๆ

ตัวอย่างพฤติกรรมการแสดงออก

- แสดงออกถึงความพยายามในการหาทางเอาชนะ หรืออุปสรรคที่ประสบ ในการทำงาน หรือการปฏิบัติหน้าที่ของตน
- แสดงความสงบของอารมณ์ และไม่แสดงอาการโกรธโต้ตอบเมื่อถูก วิพากษ์วิจารณ์หรือกล่าวโทษ
- ติดตามรับฟังหรือรับรู้การแสดงออก หรือการพูดของผู้อื่นตั้งแต่ต้นจนจบ โดยไม่แสดงอาการเบื่อนำยให้ปรากฏ

- ไม่แสดงท่าทีอึดอัด หรือแสดงความทุกข์ยากให้ปรากฏเมื่อต้องตกอยู่ใน
สิ่งแวดล้อม หรือสภาวะที่ไม่สะดวกสบาย เป็นอุปสรรคต่อการทำงาน
หรือความเป็นอยู่ตามปกติ

1.4 การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อย
ของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง หมายถึง การรู้จักสละทั้งอารมณ์ร้ายใน
ตนเอง และการละความเห็นแก่ตัว การให้ปันแก่คนที่ควรให้ด้วยกำลังกาย กำลังสติปัญญา

ตัวอย่างพฤติกรรมการแสดงออก

- ให้อภัยในความผิดของผู้อื่น และให้อโอกาสแก้ไขปรับปรุง
- ช่วยเหลือให้คำแนะนำเมื่อเพื่อนฝูงได้รับความลำบากเดือดร้อน
- ช่วยเหลือผู้อื่นด้วยกำลังกายในการช่วยทำธุรการงานด้วยความยินดี
เต็มใจ
- ช่วยเพิ่มพูนความรู้แก่ผู้อื่นตามกำลังสติปัญญาของตนเองที่มีอยู่
- แบ่งปันสิ่งของต่าง ๆ เพื่อความสุขแก่เพื่อนมนุษย์ได้
- ช่วยเหลือหรือทำหน้าที่แทนผู้อื่นเมื่อผู้อื่นมีอุปสรรคได้
- สละความสุขส่วนตัวเพื่อความสุขของคนส่วนมากได้

2. แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ หมายถึง แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้าง
ขึ้นซึ่งมีรูปแบบเป็นสถานการณ์สมมุติที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ

3. คุณภาพของแบบทดสอบ หมายถึง คุณภาพของแบบทดสอบด้านต่าง ๆ
ดังต่อไปนี้

3.1 อำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบ
หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถจำแนกหรือแยกผู้ตอบออกเป็นกลุ่มที่มีคุณธรรม
4 ประการสูง กับกลุ่มที่มีคุณธรรม 4 ประการต่ำ ได้อย่างถูกต้องตามความเป็นจริง
ซึ่งอาศัยการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย โดยใช้ $t - test$

3.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบ หมายถึง
คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดคุณธรรม 4 ประการ ของนักเรียนได้คงที่แน่นอน
ซึ่งคำนวณค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient)

3.3 ความเที่ยงตรง (Validity) ของแบบทดสอบ หมายถึง คุณสมบัติของแบบทดสอบที่สามารถวัดคุณธรรม 4 ประการ ได้ตรงในแต่ละคุณธรรมทั้ง 4 ประการ ซึ่งตรวจสอบความเที่ยงตรงเบื้องต้นโดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ (Face Validity) และตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) ด้วยเทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group Technique) ซึ่งได้จากการพิจารณาของอาจารย์ที่ปรึกษา หรืออาจารย์ประจำวิชาไม่น้อยกว่า 3 คน ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างตรวจสอบโดยใช้ t - test

4. เกณฑ์ปกติ (Norms) หมายถึง ข้อเท็จจริงทางสถิติที่บรรยายการแจกแจงของคะแนนตัวแทนประชากรที่นิยามไว้ดีแล้ว ซึ่งได้จากการสอบข้อสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ และคะแนนตัวแทนนี้แสดงเป็นคะแนนมาตรฐานที่ปกติ (Normalized T - Score) เพื่อบอกระสิทธิภาพการสอบของผู้สอบว่าอยู่ในระดับใดของกลุ่มประชากร

5. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง อาจารย์ผู้สอนวิชาการวัดผลการศึกษา ซึ่งเคยมีผลงานเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบคุณธรรมมาแล้ว และผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเผยแพร่ธรรมในศาสนาพุทธ หรือผู้ที่มีความรู้เคร่งครัดศรัทธาในศาสนาพุทธ จำนวน 5 ท่าน

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาครั้งนี้เป็นการสร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม 4 ประการ เพื่อให้ได้แนวคิดในการศึกษาเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษารวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้ครอบคลุมถึงจุดมุ่งหมาย ซึ่งประกอบด้วย ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม รากฐานของจริยธรรม ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม เอกสารเกี่ยวกับคุณธรรม 4 ประการ การวัดคุณธรรม การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะกล่าวถึงรายละเอียดดังต่อไปนี้

ความหมายของคุณธรรมและจริยธรรม

คำว่า คุณธรรม และ จริยธรรม เป็นคำที่มีความหมายใกล้เคียงกันซึ่งมักจะมีผู้ใช้คำสองคำนี้ไปด้วยกันเป็น คุณธรรมจริยธรรม แต่รายละเอียดที่แท้จริงแล้ว คำสองคำนี้ไม่อาจใช้แทนกันได้

นักปรัชญาชาวต่างประเทศได้ให้ความหมายของ คุณธรรม ซึ่งตรงกับภาษาอังกฤษว่า virtue ไว้เช่น ไตตัส (Titus 1936 : 200) กล่าวว่า คุณธรรม เป็นลักษณะนิสัยที่ดีของอุปนิสัย เป็นคุณภาพหรือนิสัยของมนุษย์ซึ่งคนทั่วไปชมเชยและเห็นคุณค่า เป็นการจึกระเบียบจนเป็นนิสัยของแรงกระตุ้นทางจิตใจ เป็นเจตคติหรือรูปแบบแสดงออกซึ่งคุณความดีทางศีลธรรม ต่อมา ธอนไดค์ และบาร์นฮาร์ท (Thorndike and Barnhart 1957 : 1052) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมว่าเป็นความดีเลิศเฉพาะอย่างในเรื่องเกี่ยวกับศีลธรรม เช่น ความยุติธรรม ความกรุณา ส่วนกู๊ด (Good 1973 : 641) ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ 2 ประการ คือ คุณธรรม หมายถึงความดีงามของลักษณะนิสัยหรือพฤติกรรมที่ใดกระทำจนเคยชิน และคุณธรรม หมายถึงคุณภาพที่บุคคลได้กระทำตามความดี และมาตรฐานของสังคมซึ่งเกี่ยวข้องกับ ความประพฤติกและศีลธรรม และเพลโต (Plato) ได้กล่าวว่า คุณธรรม หมายถึงการกระทำซึ่งเกิดจากความเข้าใจคุณค่าอันแท้จริงด้วยปัญญา คุณธรรมทางปรัชญา

ต้องอาศัยปัญญาและความเข้าใจในหลักแห่งคุณธรรมนั้น คุณธรรมทางสังคมคือการกระทำอันถูกต้องที่มาจากพื้นฐานอย่างอื่น เช่น ขนบธรรมเนียม นิสัย ประเพณี ความรู้สึกในทางดี ความโอปอ้อมอารี ความกตัญญู (ปรีชา ช้างขวัญยืน 2514 : 123)

ส่วนในประเทศไทยมีนักปรัชญา นักการศึกษา และนักการศาสนา ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ เช่น พระวิสุทฐิญาณ ได้ให้ความหมายของคุณธรรมไว้ว่า หมายถึงความดีงามที่ต้องเพิ่มพูนหรือถือเป็นข้อพิเศษประจำใจ เช่น ความเสียสละ ความเมตตา กรุณา ความสงเคราะห์อนุเคราะห์กัน หิริโอตตปปะ เป็นต้น (กองเผยแพร่การศึกษา 2504 : 116) ซึ่งสอดคล้องกับ พระวรสารศักดิ์ วรธมฺโม ซึ่งได้ให้ความหมายไว้ว่า คุณธรรม คือ มนุษยธรรม ธรรมที่ทำให้เป็นมนุษย์ เช่น เมตตา กรุณา อุเบกขา มีสัมมาคารวะ เสียสละ ให้อภัย มีความกตัญญู กตเวที มีศีล สมาธิ ปัญญา เป็นต้น (พระวรสารศักดิ์ วรธมฺโม 2522 : 36) และสอดคล้องกับ สุชีพ ปุญญานุภาพ ซึ่งได้อธิบายว่า คุณธรรม แปลว่า ธรรมที่เป็นคุณ หรือ ธรรม คือ ความดี หมายถึง คุณสมบัติทางกาย วาจา ใจ ใด ๆ ก็ตามที่เป็นคุณ ไม่เป็นโทษ เป็นฝ่ายดีมีใช้ฝ่ายชั่ว ส่วน วสิน อินทสระ (วสิน อินทสระ 2518 : 485) กล่าวว่า คุณธรรม คืออุปนิสัยอันดีงามซึ่งสั่งสมอยู่ในดวงจิต อุปนิสัยนี้ได้มาจากความพยายาม และความประพฤติติดต่อกันมาเวลานาน ซึ่งสอดคล้องกับการให้คำนิยามของ สงวน สุทธิเลิศอรุณ ที่ได้อธิบายว่า คุณธรรม หมายถึงคุณงามความดีของบุคคลที่กระทำไปด้วยความสำนึกในจิตใจโดยมีเป้าหมายว่าเป็นการทำความดี หรือ เป็นพฤติกรรมที่ดีซึ่งเป็นที่ยอมรับของสังคม เช่น ความเสียสละ ความมีน้ำใจ ความเกรงใจ ความยุติธรรม ความรักเด็กและรักเพื่อนมนุษย์ ความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น เป็นต้น (สงวน สุทธิเลิศอรุณ 2525 : 10) และสอดคล้องกับคำนิยามของ ынค์ ชุ่มจิต ที่ว่า คุณธรรม หมายถึงคุณลักษณะที่เป็นความดี ความงาม ที่มีอยู่ในจิตใจของแต่ละบุคคลโดยได้ยึดถือปฏิบัติจนเป็นนิสัย และเป็นที่ยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงามของบุคคลทั่วไป (ынค์ ชุ่มจิต 2526 : 35)

จากการรวบรวมความหมายของคุณธรรมของชาวต่างประเทศและในประเทศไทย พอสรุปได้ว่า คุณธรรม หมายถึง คุณงามความดีที่สั่งสมอยู่ในจิตใจมนุษย์ โดยผ่านประสบการณ์จากการได้สัมผัส ซึ่งจะแสดงออกมาจากการกระทำทางกาย วาจา และใจ ของแต่ละบุคคล เป็นสิ่งที่มีคุณประโยชน์ต่อตนเอง ผู้อื่น และสังคม เป็นผลในการประพฤติปฏิบัติและคิดในทางที่ถูกต้องดีงาม

คำว่า จริยธรรม ตรงกับภาษาอังกฤษว่า Morality มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย เช่น ธอนไดค์ และบาร์นฮาร์ท (Thorndike and Barnhart 1957 : 629) ได้ให้ความหมายของจริยธรรมว่า หมายถึง คุณธรรม หรือ การกระทำที่ถูกต้อง หรือ เขตของระเบียบ หรือ หลักความประพฤติ ซึ่งสอดคล้องกับ วอลเตอร์ส และคนอื่น ๆ (Walters and others 1966 : 464) ซึ่งให้ความหมายว่า จริยธรรม หมายถึงคุณธรรมหรือมาตรฐานของความประพฤติที่ถูกต้องหรือไม่ถูกต้อง และสอดคล้องกับ บราวน์ (Brown 1968 : 411 - 414) ซึ่งให้ความหมายของจริยธรรมว่า คือระบบกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ที่บุคคลใช้ในการแยกแยะการกระทำที่ถูกต้องออกจากการกระทำที่ผิด ส่วนโคลเบอร์ก (Kohlberg 1976 : 4 - 5) ได้ให้ความหมายไว้ว่า จริยธรรมมีพื้นฐานของความยุติธรรม ถือเอาการกระจายสิทธิและหน้าที่อันเท่าเทียมกันโดยมิได้หมายถึงเกณฑ์ที่บังคับทั่วไป แต่เป็นกฎเกณฑ์ซึ่งมีความเป็นสากลที่คนส่วนใหญ่รับไว้ในทุกสภาพการณ์ ไม่มีการขัดแย้งกัน พันธะทางจริยธรรมจึงเป็นการเคารพต่อสิทธิข้อเรียกร้องของบุคคลอย่างเสมอภาคกัน

ส่วนในประเทศไทยมีผู้ให้ความหมายของจริยธรรมไว้มากมาย เช่น หุทธศาสตร์ ภิกขุ กล่าวว่า จริยธรรม หรือ ศีลธรรม หรือ Morality หมายถึง การกระทำอย่างใดก็ตามที่จักต้องนึกถึงการเมืองและสังคม (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2504 : 99) ส่วนวสิน อินทสระ , ชำนาญ นิสารัตน์ , พระวรศักดิ์ วรธมฺโม และชนัด ชุ่มจิต ได้ให้ความหมายที่สอดคล้องกันเกี่ยวกับความประพฤติว่า จริยธรรม หมายถึง ความประพฤติ การกระทำ และความคิด ที่ถูกต้องเหมาะสม การทำหน้าที่ของตนอย่างถูกต้องสมบูรณ์เว้นสิ่งที่ควรเว้นกระทำสิ่งที่

ควรกระทำด้วยความฉลาด รอบคอบ รู้เหตุ รู้ผล ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล (วสิน อินทสระ 2518 : พ - ง) จริยธรรม หมายถึงกิริยาวาจาที่ควรประพฤติ (ชำนานู นิสารัตน์ 2521 : 76) จริยธรรม หมายถึงความประพฤติ การกระทำ รวมทั้งความรู้สึกนึกคิดที่ถูกต้องตามที่สังคมส่วนใหญ่ยอมรับ เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกไปแล้วเป็นที่ยอมรับของสังคม ทุกคนให้ความสนับสนุนและเกิดความพึงพอใจ (ชนต์ ชุ่มจิต 2526 : 69)

จากการประมวลความหมายของจริยธรรมที่กล่าวมาข้างต้น พอสรุปได้ว่า จริยธรรม หมายถึงแนวทางแห่งความประพฤติและการปฏิบัติเพื่อบรรลุถึงสภาพชีวิตอันทรงคุณค่าที่พึงประสงค์ หรือเป็นแบบแผนความประพฤติซึ่งตั้งอยู่บนหลักคุณธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรม

ความคิดเกี่ยวกับคุณธรรมและจริยธรรมมีมาตั้งแต่สมัยโบราณถึงสมัยปัจจุบัน โดยเฉพาะแนวคิดของนักปรัชญา ดังนี้

1. ยุคโบราณ แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

1.1 กลุ่มศาสนา วางมาตรการความประพฤติจากพื้นฐานของศาสนา มีเป้าหมายที่การหาความสุขในโลกหน้า

1.1.1 ศาสนายูดาห์ ถือการปฏิบัติตามพระบัญญัติของ พระยะโฮวาห์อย่างเคร่งครัดตามตัวอักษร เป็นมาตรฐานความประพฤติ

1.1.2 ศาสนาพราหมณ์ ถือการปฏิบัติหน้าที่ตามวาระที่เกิดขึ้น เป็นมาตรฐานความประพฤติ

1.1.3 ศาสนาพุทธ ถือการเข้าใจนิพพานเป็นมาตรการความประพฤติ

1.1.4 ศาสนาขงจื้อ ถือการเคารพตามลำดับญาติและตำแหน่ง หน้าที่เป็นมาตรการความประพฤติ

1.2 กลุ่มหาความสุขในโลกนี้ วางมาตรการความประพฤติที่การใช้ชีวิตในโลกอย่างฉลาดให้ได้เปรียบที่สุด ที่สำคัญมี

1.2.1 ลัทธิฮิโดนิซึม (Hedonism) ถือว่าการใช้ชีวิตอย่างฉลาดคือการกอบโกยหาความบันเทิงให้มากที่สุดในทุกโอกาส เพราะพรุ่งนี้เป็นของไม่แน่นอน

1.2.2 ลัทธิโซฟิสต์ (Sophism) ถือว่าการใช้ชีวิตอย่างฉลาดคือการทำตามความที่ตนเองชอบ

1.2.3 ลัทธิเอพิคิวรัส (Epicureanism) ถือว่าการใช้ชีวิตอย่างฉลาดคือการรู้จักประมาณคนในการหาความบันเทิงให้ได้นานที่สุดเท่าที่จะนานได้ เพราะพรุ่งนี้เป็นของไม่แน่นอนก็จริงแต่ก็แน่นมากกว่าไม่แน่นอน

1.2.4 ลัทธิสโตอิก (Stoicism) ถือว่าการใช้ชีวิตอย่างฉลาดคือการทำใจดูเบาขานึกพอใจกับสิ่งที่จำเป็นในชีวิตเท่านั้น

1.2.5 ลัทธิไซนิก (Cynicism) ถือว่าการใช้ชีวิตอย่างฉลาดคือการทำใจดูเบาขานึกไม่รู้สึกถึงความต้องการอะไรเลย

1.3 กลุ่มหาความรู้ ถือมาตรการว่า คุณธรรมคือความรู้ คนมีความรู้จึงจะมีความสุขได้อย่างแท้จริง มีเป้าหมายที่การหาความสุขอันเหมาะสมกับความเป็นมนุษย์ทั้งในโลกนี้และโลกหน้าไม่ว่าในแบบใด

1.3.1 โซคราเตส (Socrates) ถือว่าจุดหมายของชีวิตอยู่ที่การหาความรู้ ซึ่งอาจจะมีได้เหมือนกันในมนุษย์ทุกคนหากแต่ก็เลสทำให้ไขว้เขว จึงต้องตัดกิเลสควบคู่กับการค้นหาความรู้ เขากล่าวว่า ความรู้ คือ คุณธรรม เพราะผู้ที่มีความรู้ย่อมไม่กระทำผิด ไม่มีใครอยากจะทำ ความชั่วโดยรู้ว่าเป็นความชั่ว ที่ทำความชั่วเพราะรู้เท่าไม่ถึงการณ์ ถ้ารู้ว่าเป็นความชั่วจะไม่ทำแน่ ๆ ดังนั้นวิธีที่จะช่วยให้คนเราทำดีนั้นชั่วก็คือสอนให้รู้จริงว่าอะไรคืออะไรชั่วเสียก่อน

1.3.2 เพลโต (Plato) ถือว่าจุดหมายของชีวิตอยู่ที่การหาความรู้ในโลกแห่งมโนคติ เขาได้แบ่งคุณธรรมออกเป็น 4 คุณธรรมหลัก (Cardinal Virtues) คือ ปรีชาญาณ (Wisdom) ความกล้าหาญ (Courage)

การรู้จักประมาณ (Temperance) และความยุติธรรม (Justice) ส่วนคุณธรรมอื่น ๆ ล้วนประกอบขึ้นจากคุณธรรมหลักทั้ง 4 ในอัตราส่วนที่แตกต่างกัน ผู้ที่มุ่งมั่นจะละกิเลสและฝึกฝนคุณธรรมก็ฝึกคุณธรรมหลักทั้ง 4 ประการ ก็เป็นการเพียงพอ

1.3.3 อริสโตเติล (Aristotle) ถือว่าจุดมุ่งหมายของชีวิตอยู่ที่การหาความรู้ซึ่งจะนำไปสู่การมีชีวิตด้วยความกลมกลืนทั้งภายในตัวเองและกับสิ่งแวดล้อม เขาได้รับทฤษฎีคุณธรรมหลักของเพลโต แต่เปลี่ยนชื่อข้อแรก คือ ปริชาญาณ เป็นความรอบคอบ (Prudence)

2. ยุคกลาง ในยุคนี้มีศาสนาใหม่เกิดขึ้น 2 ศาสนา คือ ศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ทั้งสองศาสนา วางมาตรการความประพฤติบนการถือความน่าพระทัยของพระเจ้า โดยใช้จริยศาสตร์ของเพลโต และอริสโตเติลช่วยอธิบายศีลธรรม

3. ยุคใหม่ ปัญหาเกิดขึ้นในปรัชญาจริยว่าจะให้อะไรเป็นหลักการสำหรับให้มนุษย์อยู่ร่วมกันในสังคมด้วยสันติโดยไม่คำนึงถึงว่าจะนับถือศาสนาใดหรือไม่ และมีคำตอบที่สำคัญ 3 แนว คือ

3.1 ใช้ความสำนึกในหน้าที่ มนุษย์ย่อมมีความสำนึกในหน้าที่ด้วยกันทุกคนถ้าหาวิธีส่งเสริมให้ปฏิบัติกันอย่างจริงจังสังคมจะสงบสุข

3.2 ใช้ผลประโยชน์ส่วนตัว เป็นหลักการที่ตรงกับความต้องการของมนุษย์ และควบคุมได้ ผู้รับผิดชอบในสังคมควรอบรมสั่งสอนให้ทุกคนมุ่งกอบโกยหาผลประโยชน์ส่วนตัวตามทัศนะของคุณให้เต็มที่ เช่น นักบวช และผู้มีศรัทธาก็ให้มุ่งกอบโกยบุญกุศล พ่อค้ามุ่งหาผลกำไร ฯลฯ แต่ในเวลาเดียวกันก็ออกกฎหมายควบคุมมิให้ก้าวท้าวผลประโยชน์ของกันและกันอย่างเคร่งครัด

3.3 ใช้ผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นการส่งเสริมให้ทุกคนมุ่งหาผลประโยชน์ส่วนรวม เมื่อทำเช่นนั้นกันอย่างจริงจังผลประโยชน์ส่วนตัวจะตามมาเอง และทุกคนจะอยู่ร่วมกันในสังคมได้ด้วยความร่มเย็น

3.4 ใช้ประเพณีของแต่ละท้องถิ่น ซึ่งให้แต่ละท้องถิ่นเอาประเพณีของตนเป็นหลัก เพราะประเพณีย่อมมีความศักดิ์สิทธิ์อยู่ในตัว ประเพณียิ่งเก่าแก่ยิ่งมี

ความศักดิ์สิทธิ์ จึงควรรักษาไว้คู่บ้านคู่เมือง ผู้ย้ายมาจากถิ่นอื่นก็ควรทิ้งประเพณีของถิ่นเดิม และยอมรับประเพณีของถิ่นใหม่ทั้งนี้เพื่อความสงบสุขในสังคม

4. สมัยปัจจุบัน

4.1 การค้นพบใหม่ทางจริยะในสมัยปัจจุบันพบว่าความดีของความประพฤติเป็นคุณค่าที่เกิดขึ้นจากการเลือกรางในการใช้ภาษา มิได้เป็นคุณค่าที่แท้จริง แค่มนุษย์เราพากันเชื่อว่ามีเพราะอิทธิพลของการค่อย ๆ เปลี่ยนความหมายในภาษาที่ใช้ เราจึงควรค้นคว้าให้เข้าใจความเป็นมาของความเข้าใจผิดต่าง ๆ ในทางจริยะโดยการสำรวจการใช้ภาษาของมนุษย์เรา เมื่อเข้าใจที่ว่าคุณค่าต่าง ๆ ทั้งคุณค่าทางจริยะและคุณค่าอื่น ๆ ล้วนแต่เป็นการยึดมั่นที่ไร้สาระทั้งสิ้น คนเราก็จะเลิกยึดถือคุณค่าทุกอย่าง ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมก็จะหมดไปทุกคนจะอยู่อย่างแบ่งกันกินแบ่งกันใช้

4.2 ในทางปฏิบัติเราไม่แน่ใจว่าจะชักชวนให้ทุกคนเลิกการยึดถือได้อย่างเด็ดขาดเมื่อใด ในขณะนี้คนส่วนมากในสังคมยังยึดถือกันต่าง ๆ นานา หากจู่รวมกันยังไม่ได้ ดังนั้นแนวทางการปฏิบัติที่ดีที่สุดในขณะนี้ก็คือใช้หลักการที่ดี ๆ ทุกอย่างมาช่วยในด้านต่าง ๆ (กิริติ บุญเจือ 2523 : 26 - 74)

รากฐานของจริยธรรม

จริยธรรมของบุคคลมีต้นเหตุมาจากอิทธิพลของสังคมมากกว่าอิทธิพลของพันธุกรรม รากฐานการเกิดจริยธรรมจะเริ่มก่อตัวขึ้นในทารกตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 10 ปีแรก และจะฝังรากลึกยากแก่การเปลี่ยนแปลงในช่วงหลัง ๆ ของชีวิต (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2524 : 5) แม้ว่าการผันแปรทางสังคม และสถานการณ์ในชีวิตอาจมีผลให้บุคคลเปลี่ยนแปลงจริยธรรมในวัยผู้ใหญ่ได้ แต่เหตุการณ์ที่เกิดในวัยทารก และวัยเด็กเล็กมีผลกระทบต่อบุคคลใ้รุนแรงและให้ผลคงทนกว่าเหตุการณ์ที่เกิดในวัยผู้ใหญ่ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน 2524 : 6) พัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์มีอัตราแตกต่างกัน แต่ลำดับขั้นตอนเป็นแบบอย่างทีคล้ายคลึงกัน ส่วนสมบูรณ์ ศาลยาชีวิน (สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน 2525 : 21) ได้กล่าวถึงรากฐานของจริยธรรมตามแนว

พุทธศาสนาคงนี้ จริยธรรมในความหมายของพุทธศาสนา คือ มรรค เป็นวิถีแห่งการ
ดับทุกข์ มรรคประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ศีล สมาธิ ปัญญา นั่นคือ จริยธรรม
จะต้องเริ่มจากศีล หากบังคับการกระทำให้เป็นนิสัยเป็นความเคยชินแล้วจะทำให้มี
พลังใจ มีความตั้งใจแน่วแน่ เกิดสมาธิแล้วจะนำไปสู่ปัญญา การมองเห็นทางสว่างการ
รู้แจ้งในชีวิต และให้ความรู้แจ้งนั้นนำทางชีวิตทั้งที่พระราชมุนีได้กล่าวไว้ว่า

"จริยธรรม หมายถึง สิ่งที่ทำได้ในทางวินัยจนเกิดความเคยชินขึ้นมา มีพลังใจ มี
ความตั้งใจแน่วแน่ มีความประณีตใจ เรื่องจริยธรรมนี้ต้องอาศัยปัญญา ปัญญาอาจเกิด
จากศรัทธาเชื่อถือผู้อื่นไปก่อนก็ได้ ในบางครั้งจริยธรรมก็เกิดโทษเพราะไม่มีปัญญา"

(กระทรวงศึกษาธิการ กรมวิชาการ 2523 : 10) และท่านได้เน้นถึงรากฐานทาง
จริยธรรมที่เรียกว่า ธรรมฉันทะ คือ ความต้องการธรรมะ หोज และปรารถนา
ในความจริง ความดีงาม คือสิ่งที่เป็เนื้อแท้ของสิ่งทั้งหลาย และพระวรมโได้เน้น
ว่าการเห็นสัจธรรมนั้นต้องใช้ปัญญา และในธรรมของพระพุทธองค์ได้กำหนดไว้เป็นชุด ๆ
ทุกชุดก็มีปัญญาเป็นตัวคุมอยู่เสมอ

ดังนั้น สรุปได้ว่าพุทธศาสนาได้แสดงลำดับขั้นตอนของการเกิดจริยธรรมโดย
เริ่มจากการปฏิบัติก่อนจนเกิดความเคยชินเห็นผลจึงให้เกิดความพอใจ ศรัทธา และมี
จิตใจสงบ บริสุทธิ์ แน่วแน่ แล้วจะเกิดปัญญา เมื่อเกิดปัญญาแล้วจะมองเห็น
สัจธรรม เมื่อเห็นสัจธรรมแล้วต้องมีฉันทะ มีความเลื่อมใสศรัทธาจึงจะนำไปปฏิบัติเป็น
แนวทาง

ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรม

พัฒนาการทางจริยธรรมเป็นผลของการฝึกอบรมที่บุคคลได้รับจากสังคม โดย
เด็กเริ่มค้นเลียนแบบพฤติกรรมของพ่อแม่แล้วรับเอาไปปฏิบัติเป็นมาตรฐานของตน ต่อมา
เด็กถูกฝึกจากโรงเรียน สิ่งแวดล้อมรอบตัว เมื่อเด็กมีประสบการณ์เพียงพอก็จะเรียนรู้
บทบาทสายกลางที่ตนควรประพฤติปฏิบัติให้เหมือนบุคคลอื่น ๆ เรียนรู้พฤติกรรมที่สังคมเห็น
ว่าถูกต้องดีงาม เมื่อบุคคลเจริญวัยขึ้นจริยธรรมก็สูงขึ้นด้วย นักจิตวิทยายอมรับว่า
จริยธรรมเจริญขึ้นตามลำดับ มีแบบแผนที่คล้ายคลึงกันแม้ว่าแต่ละบุคคลจะมีอัตราการ

เจริญทางค่านี้นี้ไม่เท่ากันก็ตาม ต้นกำเนิดและแหล่งที่ก่อให้เกิดพัฒนาการทางจริยธรรม อยู่กับการเรียนรู้ทางสังคมเป็นสำคัญ (ดวิล ธาราโกชน์ 2526 : 30 - 37) แต่ก็มี ความคิดที่แตกต่างกันออกไปตามทฤษฎีของนักจิตวิทยากลุ่มต่าง ๆ สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน (สมบูรณ์ ศาลยาชีวิน 2525 : 22 - 25) ได้แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีที่เน้นถึงประสบการณ์ทางครอบครัว ได้แก่ นักจิตวิทยากลุ่ม จิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) กลุ่มนี้เห็นว่าลักษณะของจริยธรรม คือ ความสำนึกผิดชอบชั่วดี (Conscience) และอ้างว่าเป็นคุณลักษณะที่จะเกิดขึ้นโดย อัตโนมิติหลังจากที่เด็กได้รับการฝึกหัดอบรม ได้ประพฤติปฏิบัติตนอยู่ในโอวาทคำสอนของ พ่อแม่ ผู้ใหญ่ ผู้ใกล้ชิด และเลียนแบบอย่างที่ดีจากบุคคลเหล่านั้นมาสม่ำเสมอจนในที่สุดจะเกิดความเคยชิน ถ้าไม่ประพฤติตามจะเกิดความรู้สึกขัดแย้งในใจ รู้สึกละอายใจ มีความไม่สบายใจ และนิคตำหนิตัวเองซึ่งเป็นลักษณะการลงโทษตัวเอง (Self Criticism) ตามแนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มนี้เชื่อว่าอำนาจอิทธิพลของข้อห้ามทั้งหลาย ที่เรียกว่า ซุปเปอร์อีโก (Superego-Strenth) เป็นตัวการที่ทำให้เด็กมีแรง จูงใจที่จะกระทำความดี แรงจูงใจ คือ ความสำนึกผิด (Sense of guilt) ซึ่งก่อให้เกิดความวิตกกังวล (Anxiety) คำนิคตำหนิตัวเอง และความรู้สึกเช่นนี้ จะก่อให้เกิดจิตสำนึก (Conscience) ลักษณะต่าง ๆ ภายในครอบครัวที่เชื่อว่าจะมี ผลต่อจริยธรรมของเด็กมีหลายประการที่สำคัญคือ การเป็นแบบอย่างที่ดี ความรัก ความสัมพันธ์ในครอบครัว วิธีการอบรมเลี้ยงดู และควบคุมดูแลความประพฤติของเด็ก

2. ทฤษฎีที่เน้นถึงการเรียนรู้ทางสังคม แนวคิดของนักจิตวิทยากลุ่มนี้อธิบาย การเกิดจริยธรรมว่าเป็นกระบวนการสังคมประภิต (Socialization) อันเกิดจาก กระบวนการซึมซาบ (Internalization) กฎเกณฑ์ต่าง ๆ จากสังคมที่ตนเติบโต ขึ้นมา ทฤษฎีนี้ได้้นำเอาหลักการเรียนรู้โดยอาศัยหลักของการเชื่อมโยงหรือการทดแทน สิ่งเร้า (Stimulus substitution) และหลักของการเสริมแรง (Principle of reinforcement) เป็นหลักทฤษฎีการเรียนรู้ของกลุ่มนักพัฒนานิยม คือ สกินเนอร์ (Skinner) และนำมาประยุกต์ใช้ในห้องเรียน นอกจากนั้นทฤษฎีกลุ่มนี้

ยังรับเอาแนวคิดสำคัญของนักจิตวิทยาในกลุ่มจิตวิเคราะห์ที่ให้ความสำคัญแก่ตัวแบบ (model) โดยเห็นว่าการเรียนรู้ทางสังคมนี้เป็นการเรียนรู้จากการเลียนแบบเป็นส่วนใหญ่ นักจิตวิทยาที่เป็นตัวแทนของกลุ่มนี้ คือ แบนดูรา (Bandura) และวอลเตอร์ (Walters) เด็กจะเรียนรู้และมีการพัฒนาทางจริยธรรมขึ้นก็จากการเลียนแบบพ่อแม่ และผู้ที่อยู่ใกล้ชิด เด็กจะลอกเลียนแบบเฉพาะบางคนเท่านั้น เช่น คนที่ตนรัก คนที่มีอำนาจเหนือตน สามารถคัดค้านลงโทษหรือให้รางวัลแก่ตนเองและผู้อื่นได้ ฉะนั้น แรงจูงใจของการเลียนแบบก็เน้นที่ความต้องการเป็นที่ยอมรับ เป็นที่รัก และเป็นพวกเดียวกันกับพวกที่เป็นแบบอย่าง นอกจากนั้นการเลียนแบบคนแปลกหน้าก็อาจเกิดขึ้นได้ถ้าผู้เลียนแบบมองเห็นผลของการกระทำของตัวแบบนั้น ๆ ว่าได้รับประโยชน์และความพอใจอย่างไรบ้าง

3. ทฤษฎีที่เน้นในลักษณะเฉพาะของบุคลิกภาพ ได้แก่ ลักษณะทางเชาว์ปัญญา (ความคิดอย่างมีเหตุผล การมองการณ์ไกล) ความรอบคอบ อคทน ความสามารถบังคับตนเอง ทั้งหมดที่กล่าวมานี้เป็นพลังจิตและพลังทางปัญญาของบุคคลซึ่งเป็นความเข้มแข็งของบุคลิกภาพรวม เรียกว่า Ego strength จริยธรรมที่เกิดจากคุณลักษณะของบุคลิกภาพเหล่านี้อาจเรียกได้ว่าเป็นจริยธรรมที่เกิดจากภายในตัวบุคคลที่ตรงกันข้ามกับจริยธรรมภายนอกที่เนื่องมาจากอิทธิพลคำสอนแบบอย่างของบุคคลภายนอกที่เรียกว่า Superego strength ลักษณะต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับจริยธรรม ได้แก่ สติปัญญา ความสามารถคาดการณ์ล่วงหน้า (Foresight) ความตั้งใจ สมาธิ ความสามารถบังคับตนเองเอาชนะสิ่งชั่วได้ และความนับถือตนเอง เพียเจต์ และโคลเบิร์ก เป็นนักจิตวิทยาที่มีความเชื่อในทฤษฎีนี้

เพียเจต์ได้อธิบายว่าจริยธรรมจะแฝงอยู่ในกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ทุกชนิด และในการเล่นเกมส์ต่าง ๆ ของเด็กจะต้องมีกฎเกณฑ์ที่เป็นระบบซับซ้อนแอบแฝงอยู่ในการเล่นเกมส์นั้น โดยให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับกฎเกณฑ์ของการเล่นของเด็กว่ามีสองอย่าง คือ

1. ขั้นตอนหลักของกฎเกณฑ์ (Heteronomous Stage) ซึ่งอยู่ในช่วงอายุก่อน 8 ปี ระยะเวลาเด็กจะยึดกฎเกณฑ์ภายนอก นั่นคือ พ่อ แม่ ผู้ใหญ่

มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กจะมีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางจริยธรรมของเด็ก เด็กจะยึดถือกฎเกณฑ์ตายตัว ผิดเป็นผิด ถ้าทำผิดต้องได้รับโทษจากการกระทำนั้น

2. ขั้นอีกลักของตนเอง (Autonomous Stage) ซึ่งอยู่ในเด็กอายุตั้งแต่ 8 ปีขึ้นไป ระยะนี้พัฒนาการทางจริยธรรมเริ่มก้าวไปสู่ระดับที่มีความคิดเป็นของตนเอง เด็กจะมีจริยธรรมในลักษณะที่คำนึงถึงความยุติธรรมและพิจารณาถึงเหตุผลของการกระทำ

เพียเจต์ได้เสนอแนวคิดว่าการที่เด็กเปลี่ยนการรับรู้กฎเกณฑ์ที่ตายตัว (absolutism) จากผู้มีอิทธิพลภายนอกเป็นกฎเกณฑ์ของตัวเองที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้อื่น (relativism) เนื่องจากพัฒนาการทางสติปัญญา อายุ และการมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน

ในขั้นอีกลักของกฎเกณฑ์หรือในการฝึกหัดตามกฎเกณฑ์มีวิธีการ 4 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 เด็กพยายามทำตามอย่างคนอื่นเพราะยังไม่รู้จักกฎเกณฑ์การเล่น

ขั้นที่ 2 เด็กจะยึดตนเองเป็นจุดศูนย์กลางโดยก่อรูปพฤติกรรมขึ้นมาจากตัวของตัวเองรวมกับการทำตามอย่างพฤติกรรมของคนที่เล่นเป็นแล้ว มุ่งเล่นเพื่อต่อสู้เอาชนะเพียงอย่างเดียว

ขั้นที่ 3 เด็กเกิดความร่วมมือในระหว่างผู้เล่น ความสนใจจะอยู่ที่การเล่นตามกฎเกณฑ์เพื่อตอบโต้กันมิใช่มุ่งจะเล่นเพื่อเอาชนะแต่เพียงอย่างเดียว

ขั้นที่ 4 ในขั้นนี้เป็นการเล่นที่มีใช้เพื่อความร่วมมือกันเพียงอย่างเดียว แต่เด็กมีความสนใจทำตามกฎเกณฑ์ด้วยความรู้สึกรับผิดชอบของตัวเอง (Piaget and Inhelder 1969 : 122 - 127)

และเพียเจต์ได้ศึกษาการตัดสินใจจริยธรรมของเด็กซึ่งเป็นรากฐานในการวิจัยทางด้านจริยธรรม ทำให้ทราบว่าความคิดและสติปัญญาของบุคคลมีการเจริญตามลำดับขั้นของการพัฒนา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ขั้น คือ

1. ขั้นก่อนจริยธรรม พัฒนาการขั้นนี้เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 2 ปี เด็กในขั้นนี้ยังไม่มีความสามารถในการรับรู้สิ่งแวดล้อมอย่างละเอียด มีแต่ความอยาก

ความต้องการทางกายจึงต้องการที่จะได้บำกโดยไม่คำนึงถึง ภาวะ เทศะใด ๆ ทั้งสิ้น เมื่อเด็กมีความสามารถในการพูดก็จะรับรู้สภาพแวดล้อมและบทบาทต่าง ๆ ของตนเอง

2. ขั้นยืคคำสั่ง พัฒนาการขึ้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 2 - 8 ปี ลักษณะของเด็กในขั้นนี้จะมีความเกรงกลัวและเห็นว่าคำสั่งเป็นประกาศิตที่ตัวเองต้องกระทำตาม

3. ขั้นยืคหลักแห่งตน พัฒนาการขึ้นนี้อยู่ในช่วงอายุ 8 - 10 ปี การที่เด็กจะพัฒนาการขั้นยืคคำสั่งมายังขั้นยืคหลักแห่งตนนี้ เพียเจต์เชื่อว่าเกิดจากการพัฒนาทางก้านปัญญาและประสบการณ์ในการมีบทบาทในกลุ่มเพื่อนด้วยกัน ความเกรงกลัวอำนาจภายนอกจะเป็นหลักภายในจิตใจของเด็กเกี่ยวกับความยุติธรรมซึ่งหมายถึงการแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกันตลอดจนความเท่าเทียมกันของบุคคล เด็กที่อยู่ในสภาพสังคมปกติจะบรรลุถึงขั้นที่สามในช่วงอายุนี้ แต่มีเด็กบางคนที่มีการพัฒนาการหยุดชะงักในขั้นที่สองเนื่องจากการอบรมเลี้ยงดูของผู้ปกครองอย่างผิดปกติ หรือจากสังคม หรือจากกลุ่มเพื่อนก็ได้ (ทวงเคือน หันรุมนาวัน และเพียแซ ประจันปัจจนิก 2520 : 39 - 40)

ต่อมาโคลเบอร์กเชื่อว่าพัฒนาการทางจริยธรรมของมนุษย์ย่อมมีแนวทางและขั้นตอนเป็นสากล สามารถศึกษาได้ในสังคมต่าง ๆ และความแตกต่างของพัฒนาการทางจริยธรรมของคนในสังคมเดียวกันย่อมคล้ายคลึงกับความแตกต่างของคนที่อยู่ต่างสังคมกันด้วย แนวความคิดนี้ คือ ทฤษฎีพัฒนาการทางความคิดซึ่งเชื่อว่า

1. พัฒนาการทางจริยธรรมมีโครงสร้างของความคิดเป็นพื้นฐาน และประกอบด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรม

2. จริยธรรมเกิดจากแรงจูงใจเบื้องต้น คือการได้รับการยอมรับ การรู้ว่าตนมีความสามารถเคารพตนเอง รู้จักตนเองอย่างแท้จริง

3. พัฒนาการทางจริยธรรมมีความเป็นสากลในทุกวัฒนธรรม

4. บรรทัดฐานเบื้องต้นของจริยธรรมเกิดจากการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างบุคคลกับคนอื่น (Kohlberg 1976 : 48)

และโคลเบอร์กพบความจริงว่าการพัฒนาทางจริยธรรมของมนุษย์นั้นไม่ได้พัฒนาถึงจุดสมบูรณ์เพียงอายุ 10 ปี แค่มนุษย์ในสภาพปกติจะมีการพัฒนาการทางจริยธรรมอีกหลายขั้นตอน จาก 11 ปี ถึง 25 ปี (Kohlberg 1969 : 391) โคลเบอร์กได้แบ่งระดับจริยธรรมออกเป็น 3 ระดับ และในแต่ละระดับมีชั้นย่อย ๆ อีก 2 ชั้น รวมเป็นขั้นพัฒนาการ 6 ชั้น ดังนี้

1. ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level) เป็นระดับที่มีในเด็ก ส่วนมากที่มีอายุต่ำกว่า 9 ขวบ บุคคลจะตอบสนองต่อกฎเกณฑ์ที่กำหนดโดยผู้มีอำนาจเหนือตน การตัดสินใจเลือกการกระทำจะทำให้สิ่งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองโดยไม่คำนึงถึงผลที่เกิดต่อผู้อื่น ระดับนี้แบ่งเป็นสองชั้น คือ

ชั้นที่ 1 ใช้หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (Obedience and Punishment) เพราะกลัวความเจ็บปวดที่จะได้รับ การตัดสินใจว่าสิ่งใดดีหรือไม่ดีขึ้นอยู่กับพฤติกรรมนั้น ๆ ทำไปแล้วถูกลงโทษหรือไม่

ชั้นที่ 2 ใช้หลักการแสวงหารางวัล (Naively egoistic Orientation) เป็นการกระทำที่นำความพอใจมาให้แม้การกระทำจะขัดกับผู้อื่นก็ตาม ความยุติธรรมเป็นไปในรูปของเหตุผลของการปฏิบัติมากกว่าเป็นความรู้สึกของความยุติธรรม

2. ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level) เป็นระดับที่มีในวัยรุ่นและวัยผู้ใหญ่ บุคคลจะทำตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มย่อยของตนโดยไม่คำนึงถึงผลที่ตามมา บุคคลที่มีจริยธรรมในระดับนี้ยังต้องการการควบคุมจากภายนอก แต่ก็รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราและแสดงบทบาทที่สังคมต้องการได้ ระดับนี้มีสองชั้น คือ

ชั้นที่ 3 ใช้หลักการกระทำสิ่งที่คนอื่นเห็นว่าดี (Good boy Orientation) บุคคลจะกระทำสิ่งที่คนอื่นเห็นว่าดีเพื่อจะได้รับคำยกย่องชมเชย ในขั้นนี้บุคคลไม่มีความเป็นตัวของตัวเองชอบคล้อยตามผู้อื่นโดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน

ชั้นที่ 4 ใช้หลักการกระทำตามหน้าที่ (Authority and Social Order Maintaining Orientation) เป็นการตัดสินใจการกระทำตามระเบียบของ

สังคม จะกระทำความถูกต้อง ๆ ที่สังคมกำหนดให้ พฤติกรรมที่ถูกต้องประกอบด้วย
ควรทำตามหน้าที่ ฐานะ และบทบาทที่กำหนดไว้ในสังคม

3. ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post Conventional Level) บุคคลตัดสิน
ความขัดแย้งต่าง ๆ ด้วยการไตร่ตรองด้วยตนเองแล้วตัดสินใจตามความสำคัญมากขึ้น
บุคคลจะมีหลักของตนเองและหลุดพ้นจากกฎเกณฑ์ของสังคม ระดับนี้มีสองชั้น คือ

ชั้นที่ 5 การทำตามคำมั่นสัญญา (Contract and Legalistic
Orientation) บุคคลเห็นความสำคัญของคนส่วนมาก ไม่ทำคนให้ขัดข้องสิทธิอันพึงมี
พึงได้ของผู้อื่น สามารถควบคุมบังคับใจตนเองได้ พฤติกรรมที่ถูกต้องจะต้องเป็นไปตาม
สิทธิของแต่ละคนผสมผสานกับมาตรฐานซึ่งได้รับการตรวจสอบและยอมรับจากสังคม
มีความเชื่อมโยงความนิยมส่วนบุคคลกับความเห็นพ้องของสังคมโดยพิจารณาประโยชน์ของ
สังคมมากกว่าชั้นที่ 4

ชั้นที่ 6 การยึดอุดมคติสากล (Conscience or Principle
Orientation) เป็นการตัดสินใจการกระทำความรู้สึกผิดชอบชั่วดีของคน เป็น
จริยธรรมที่มีหลักมโนธรรมของตนเอง แรงจูงใจที่ก่อให้เกิดความรู้สึกถูกต้องขึ้นอยู่กับ
ตัวเอง ความคิดเกี่ยวกับความถูกต้องนั้นยึดหลักประชาธิปไตยและเคารพในคุณค่าความ
สำคัญของชีวิตมนุษย์ทุก ๆ คน (Kohlberg 1970 : 37 - 43)

เพื่อให้เข้าใจทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก ซึ่งประกอบด้วย
พัฒนาการทางจริยธรรม 6 ชั้น แบ่งเป็น 3 ระดับ แต่ละระดับมี 2 ชั้น ดังปรากฏ
ในตาราง

ตาราง 1 ทฤษฎีพัฒนาการทางจริยธรรมของโคลเบอร์ก

ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม	ระดับของจริยธรรม
ขั้นที่ 1 หลักการหลบหลีกการถูกลงโทษ (อายุ 2 - 7 ปี) ขั้นที่ 2 หลักการแสวงหารางวัล (อายุ 7 - 10 ปี)	ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Pre - Conventional Level)
ขั้นที่ 3 หลักการทำตามผู้อื่นเห็นชอบ (อายุ 10 - 13 ปี) ขั้นที่ 4 หลักการทำตามหน้าที่ของสังคม (อายุ 13 - 16 ปี)	ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level)
ขั้นที่ 5 หลักการทำตามคำมั่นสัญญา (อายุ 16 ปี ขึ้นไป) ขั้นที่ 6 หลักการยึดหลักอุดมคติสากล (ผู้ใหญ่)	ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Post - Conventional Level)

(กระทรวงศึกษาธิการ กองวิจัยการศึกษา 2527 : 8)

นอกจาก เพียเจต์ และโคลเบอร์ก แล้ว เพค (Peck 1960 : 98 - 150) ได้แบ่งขั้นพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กไว้เป็นขั้น ๆ ดังนี้

ขั้นที่ 1 ไม่มีจริยธรรมอะไรเลย ขาดความรู้ความสำนึกว่าสิ่งใดก็ตามที่ตัวเองกระทำลงไปนั้นมีผลดีหรือผลเสียต่อบุคคลอื่นอย่างไร ผู้ที่มีจริยธรรมอยู่ในขั้นนี้ ได้แก่ เด็กทารก ในหมูนักเรียนอาจมีอยู่แค่น้อยราย

ขั้นที่ 2 เป็นการกระทำเพื่อตนเอง สนใจในเรื่องของตนเองว่าตนเองมีความต้องการอะไรบ้าง และทำตามอารมณ์หรือความพอใจของตัวเองฝ่ายเดียว ตัวเองชอบอะไรก็ทำสิ่งนั้น ทำทั้ง ๆ ที่รู้ว่าสิ่งที่ตนพอใจที่จะทำนั้นไม่เป็นที่พอใจของคนอื่น

ขั้นที่ 3 เป็นการกระทำตามเพื่อนฝูง หรือทำตามแบบแผนที่หมู่คณะเขาปฏิบัติกันอยู่ เพื่อน ๆ ทำอะไรก็ทำตามเขาไปโดยไม่ใคร่ครองว่าสิ่งที่ทำนั้นเป็นสิ่งดีหรือเลว หรือเป็นผลเสียต่อบุคคลอื่นอย่างไร

ขั้นที่ 4 เป็นการกระทำตามระเบียบ แต่ขาดความเข้าใจเรื่องเหตุผลว่าทำไมต้องทำสิ่งนั้น

ขั้นที่ 5 เป็นการกระทำอย่างมีเหตุผลและสติสัมปชัญญะ ขั้นนี้เป็นขั้นสูงสุด เป็นการปฏิบัติที่เป็นผลดีที่สุดต่อทุก ๆ คนถึงแม้ว่าบางครั้งจะจำเป็นต้องละเมิดระเบียบแบบแผนหรือผิดแผกไปจากหลักการปฏิบัติของหมู่คณะไปบ้างก็ตาม

และคณะกรรมการโครงการศึกษาจริยธรรมไทยได้สรุปค่านิยมจริยธรรมตามแนวปรัชญาและวัฒนธรรมไทยออกเป็น 4 ระดับ ใหญ่ ๆ เรียงจากต่ำไปหาสูง คือ

ระดับ 1 การกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเพื่อผลประโยชน์บางประการของตนเองหรือเพื่ออรรถา

ระดับ 2 การกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเพื่อผู้อื่นในสังคมแถบ ๆ เช่นญาติพี่น้อง เพื่อนสนิท

ระดับ 3 การกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเพื่อประโยชน์ของสังคมส่วนใหญ่นั่น เช่น ชุมชน ประเทศชาติ หรือมนุษยชาติ

ระทัย 4 การกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดเพื่อความถูกต้องจึงถามอันเป็นอุกมคติ หรืออุกมการในจิตใจที่เรียกว่าทำความดี เพราะอยากทำหรือทำความดีเพื่อความดี (สงบ. ลักษณะ 2524 : 33)

เอกสารเกี่ยวกับคุณธรรม 4 ประการ

พระราชดำรัสตอนหนึ่งของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชใน พระราชพิธีบวงสรวงสมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราชเจ้า ณ ท้องสนามหลวง วันจันทร์ ที่ 5 เมษายน พุทธศักราช 2525

การรักษาสุขภาพและความเป็นไทยให้ดำรงมั่นคงยืนยาวไปถือว่าเป็นกรณีกิจ อันสำคัญสูงสุด นอกจากต้องอาศัยการบริหารประเทศที่ฉลาด สามารถ และสุจริตเป็น ธรรมแล้วยังต้องอาศัยความร่วมมือสนับสนุนจากประชาชนทั้งประเทศด้วย คือ ประชาชน แต่ละคนจะต้องชวนชาวสยามสร้างสรรค์ประโยชน์ และดำรงอยู่ในคุณธรรมอันสมควรแก่ฐานะของคน ๆ คุณธรรมที่ทุกคนควรจะศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติมีอยู่ 4 ประการ

ประการแรก คือ การรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเอง ที่จะประพฤติ ปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

ประการที่สอง คือ การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ใน ความสัจความดีนั้น

ประการที่สาม คือ การอดทน ออกกำลังกาย และอดออม ที่จะไม่ประพฤติก้าว ความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ประการที่สี่ คือ การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ ส่วนน้อยของคนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

คุณธรรมสี่ประการนี้ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้นโดย ห่วงกันแล้วจะช่วยให้ประเทศชาติบังเกิดความสุขความร่มเย็นและมีโอกาสที่จะปรับปรุง พัฒนาให้มั่นคงก้าวหน้าต่อไปได้ดังประสงค์

ที่มาแห่งคุณธรรม 4 ประการ

คุณธรรมสี่ประการนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงนำเอาคำแปล
พระศาสนธรรมคำสอนทางพุทธศาสนาที่เรียกว่า "พราวาสธรรม" กับ "อริยฐานธรรม"
ในหนังสือนวโกวาทตอนธรรมวิภาค หมวด 4 และคำแปลพระศาสนธรรมที่แสดงลักษณะ
สัจจธรรมฝ่ายกุศลมารวมเป็นพระบรมราโชวาท เพื่อเป็นหลักที่ประชาชนไทยทุกคนควร
จะศึกษาและน้อมนำมาปฏิบัติ ปฏิบัติ และบำรงให้เจริญงอกงามขึ้นในจิตใจของคนไทย
ด้วยกัน พระศาสนธรรมดังกล่าวนี้มีข้อความดังต่อไปนี้คือ (มหาเถรสมาคม 2526 :
5 - 6)

พราวาสธรรม มี 4 ประการ

1. สัจจะ สัตย์ซื่อต่อกัน
2. ทมะ รู้จักข่มใจตนเอง
3. ชันติ อคทน
4. จาคะ สละให้ปันสิ่งของ ๆ คนแก่คนที่ควรให้ปัน

อริยฐานธรรม คือ ธรรมที่ควรตั้งไว้ในใจ 4 อย่าง

1. ปัญญา รอบรู้สิ่งที่ควรรู้
2. สัจจะ ความจริงใจ คือ ประพฤติสิ่งใดก็ให้ไ้จริง
3. จาคะ สละสิ่งที่เป้นข้าศึกแก่ความจริงใจ
4. อุปสมะ สงบใจจากสิ่งที่เป้นข้าศึกแก่ความสงบ

✓ พราวาสธรรม

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ (พระราชวรานู 2528 : 135) ให้ความหมายของ
พราวาสธรรมไว้ดังนี้ ธรรมของพราวาส ธรรมสำหรับการครองเรือน หลักการครอง
ชีวิตของคฤหัสถ์ มี 4 ประการ คือ

1. สัจจะ (ความจริง , ชื่อตรง ชื่อสัตย์ จริงใจ พูดจริง ทำจริง)
2. ทมะ (การฝึกฝน , การข่มใจ ฝึกนิสัย ปรับตัว , รู้จักควบคุมจิตใจ ฝึกหัดทัศนคติ แก่ไขข้อบกพร่อง ปรับปรุงคนให้เจริญก้าวหน้าด้วยสติปัญญา)
3. ขันติ (ความอดทน , ค้ำหน้าทำหน้าที่การงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เข้มแข็ง ทนทาน ไม่ท้อถอย ไม่ท้อถอย)
4. จาคะ (ความเสียสละ , สละกิเลส สละความสุขสบาย และผลประโยชน์ส่วนตนได้ ใจกว้างพร้อมที่จะรับฟังความทุกข์ความเดือดร้อนและความต้องการของผู้อื่น พร้อมที่จะร่วมมือ ช่วยเหลือ เอื้อเฟื้อ เผื่อแผ่ ไม่คับแคบเห็นแก่ตน หรือเอาแต่ใจตัว)

หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษาประเทศของเรา เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ของ กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ (กรมสามัญศึกษา 2527 : 167 - 172) ได้อธิบายเรื่อง พรวาสธรรม หอสรุปไว้ดังนี้

1. สัจจะ ความสัตย์ซื่อต่อกัน ผู้ครองเรือนทั้งหลายจะต้องมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลทั่วไปอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงจะทำให้การทำมาหาเลี้ยงชีพเป็นไปโดยสะดวกไม่ว่าในการประกอบกิจการใด ๆ ก็ตามจะต้องอาศัยการติดต่อขอความช่วยเหลือ การปรึกษาหารือ การให้ความร่วมมือ การร่วมงาน และเที่ยวเตร่เลี้ยงดู ฯลฯ การสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลต่าง ๆ จะต้องใช้ความซื่อตรงต่อกันเป็นเครื่องมือสร้างความเชื่อถือให้เกิดขึ้น ไม่หากระแวงกันทำให้ทั้งสองฝ่ายมีความรักใคร่ผูกพันซึ่งกันและกันจึงจะทำประโยชน์ให้แก่กันได้

ดังนั้น ไม่ว่าเราจะเกี่ยวข้องกับใครก็ตามควรมีความสัตย์ซื่อหรือซื่อตรงต่อผู้อื่น เมื่อยังเป็นเด็กก็ควรเป็นลูกที่ซื่อตรงต่อพ่อแม่ เป็นนักเรียนก็ควรซื่อตรงต่อครูอาจารย์ เป็นเพื่อนก็ต้องซื่อตรงต่อเพื่อน เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ประกอบอาชีพการงานหาเลี้ยงครอบครัว ถ้าทำหน้าที่เป็นลูกจ้างก็ควรซื่อตรงต่อนายจ้างจึงจะทำให้ได้รับความไว้วางใจ เมื่อเป็นนายจ้างก็ต้องซื่อตรงต่อลูกจ้างจึงจะทำให้ได้รับความยกย่องนับถือ ถ้าเป็นข้าราชการก็ต้องซื่อตรงต่อหน้าที่การงานและผู้บังคับบัญชา เมื่อทำหน้าที่ในครอบครัวก็

ต้องซื้อตรงต่อสมาชิกในครอบครัว และในฐานะเป็นราษฎรผู้เป็นเจ้าของประเทศก็ต้องซื้อตรงต่อประเทศชาติของตน ปฏิบัติตามหน้าที่ราษฎรที่ดี และเมื่อทำหน้าที่เป็นผู้บริหารประเทศก็ต้องซื้อตรงต่อราษฎรเช่นกัน

ความซื้อตรง คือความจริงใจไม่คิดเอาเปรียบกัน ไม่ทรยศหักหลัง ไม่คดโกง หลอกลวงกันและกัน ผู้มีสำนึก คือ มีความซื้อตรงจะเป็นผู้หวังดีและเอื้อเฟื้อทำคุณประโยชน์ให้แก่กันและกันในสิ่งที่ถูกที่ควร คนบางหมู่บางพวกเอื้อเฟื้อนำประโยชน์ให้แก่กันและกันเฉพาะพวกพ้องของตนทั้งเรื่องที่ชอบและไม่ชอบคนจำพวกนั้นไม่จกัว่าเป็นคนที่มีความซื้อตรงต่อกัน เพราะการเอื้อเฟื้อต่อกันก็เพื่อหวังประโยชน์ตอบแทนเฉพาะกลุ่มของตนเท่านั้น หากมีเหตุขัดข้องไม่อาจเอื้อเฟื้อกันได้ก็อาจจะไม่ช่วยเหลือกันอีกต่อไป ทำให้ต้องไปหาประโยชน์ในกลุ่มคนอื่น ๆ ถ้าเป็นคนที่ซื้อตรงต่อกันยอมหวังดีและเอื้อเฟื้อทำประโยชน์แก่กันทุกคน ไม่ใช้ประเภทที่หาประโยชน์ให้กลุ่มของตนแต่เป็นพิษเป็นภัยต่อกลุ่มอื่น ประโยชน์อีกอย่างหนึ่งอันเนื่องมาจากความซื้อตรงต่อกันซึ่งเป็นคุณประโยชน์ที่มีค่ายิ่ง คือ ความสามัคคี ผู้ที่มีความซื้อตรงต่อกันย่อมต้องได้รับความเห็นอกเห็นใจมีความรักใคร่ผูกพันกัน เมื่อคิดจะทำอะไรก็ต้องสามัคคีปรองดองให้ความร่วมมือได้ด้วยดี เป็นความสามัคคีที่เกิดขึ้นจากรักใคร่เห็นอกเห็นใจกันเนื่องจากความซื่อสัตย์ต่อกันมิใช่สามัคคีชั่วคราวชั่วคราวอันเนื่องมาจากความผูกพันเฉพาะผลประโยชน์เฉพาะกลุ่มของตน ประเทศชาติใดประกอบด้วยคนมีสำนึกจะรักความซื้อตรงยอมทำให้ประเทศนั้นเจริญรวดเร็ว เพราะราษฎรมีความพร้อมเพรียงในการให้ความร่วมมือแก่ประเทศชาติสมดังพุทธศาสนสุภาษิตว่า "ความพร้อมเพรียงของปวงชนผู้เป็นหมู่ยังความเจริญให้สำเร็จ" (สพฺเพสํสุมกตานิ สามัคคี ฺพุทธสาธิกา) นอกจากความมีสำนึก ยังสามารถสร้างเกียรติให้แก่ตนอีกด้วย เพราะผู้มีสำนึกจะยอมมีความอดทน มีความหวังในตนเองไม่ต้องการให้ใครมาถูกลงได้ ถ้าจะประกอบธุรกิจการงานก็มีความซื้อตรงไม่คดโกงใคร ประเทศชาติใดประกอบด้วยคนมีสำนึกเมื่อทำการค้าขายกับชาวต่างชาติย่อมได้รับความเคารพนับถือไม่ถูกดูหมิ่นดูแคลน แต่กลับจะได้รับคำยกย่องว่าเป็นชาติที่มีความซื้อตรงนับว่าเป็นเกียรติแก่ชนชาตินั้นอย่างยิ่ง

2. ทมะ คือ ความรู้จักข่มใจของคน เป็นธรรมะที่มีความสำคัญไม่น้อย การข่มใจ คือ การข่มความรู้สึกหักห้ามใจไม่ให้กระทำในสิ่งที่ไม่ควร เป็นเรื่องที่ต้องฝึกหัดไปทีละเล็กละน้อยจึงจะเกิดความเคยชิน

การฝึกหักข่มใจอีกประเภทหนึ่งคือ การไม่ยอมทำตามใจตัวเองในทางไม่ดี เช่น การหนีไปเที่ยวแทนที่จะไปโรงเรียน การใช้เงินซื้อของฟุ่มเฟือยอย่างหนึ่งแทนที่จะเก็บไว้ซื้อของจำเป็นอีกอย่างหนึ่ง การรืงองสูบยาเสพติดทั้ง ๆ ที่รู้ว่ามึนหัวร้ายแค้น เพราะเพื่อนรุมเร้าไม่ไหว การร้องไห้ฟูมฟายเพราะถูกแย่งของรักไป

3. ซันติ คือ ความอดทน บางที่เราอาจได้รับการกระทบกระทั่งจากผู้อื่นที่แสดงอาการกิริยาที่ไม่ดีมาต่อเราเป็นเพราะเขาผู้นั้นไม่อาจข่มใจของเราได้ตัวของเราเองก็ต้องข่มใจไม่แสดงความโกรธตอบ ยิ่งกว่านั้นเมื่ออีกฝ่ายหนึ่งดูแค้นโหดแสดง ความหยาบคายออกมากลายเป็นเรื่องทะเลาะวิวาทถูกถามใหญ่โต เราก็จำเป็นต้องใช้ ซันติความอดทนเข้าช่วยยับยั้งอีกชั้นหนึ่ง คือ หยุดโต้เถียงเสียเรื่องก็จะระงับไปได้ ต่อจากนั้นถ้าเราพยายามทำดีต่อไปก็จะพ้นจากการเป็นศัตรูต่อกัน ฝ่ายที่คุ้นใจกับเราก็จะหายโกรธและอาจจะอับอายใจเปลี่ยนมารักนับถือเราภายหลังได้ทำให้เรามีเพื่อนฝูงมากขึ้น เมื่อเป็นเด็กก็ต้องอดทนต่อการศึกษาเล่าเรียนต้องอดทนทำการบ้านตามที่ครูสั่ง ต้องทนท่องหนังสือเพื่อให้สอบได้ เมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ต้องอดทนต่อการทำมาหาเลี้ยงชีพ เพื่อสะสมทรัพย์สินเงินทองไว้สร้างครอบครัวให้เป็นปึกแผ่น บางครั้งบางครั้งเรามีอุปสรรค การงานล้มเหลวไม่ได้ผลถึงใจก็ต้องอดทนสร้างความเพียรพยายามต่อไป

จาคะ คือ การให้ปันสิ่งของของคนแก่คนที่ควรให้ปัน ธรรมข้อนี้จะช่วยสร้างความผูกพันให้เกิดความรักนับถือต่อกันและกันยิ่งขึ้น เพราะนอกจากความซื่อตรงต่อกัน การรู้จักข่มใจ อดทนไม่ทะเลาะวิวาทกัน การให้ปันสิ่งของจะเป็นการเอื้อเฟื้อกันยอม ทำให้เกิดคุณประโยชน์ต่อกันอย่างยิ่งแม้ในเรื่องการผูกมิตรก็ยังจักทานหรือการให้ปันเป็น ธรรมข้อหนึ่งในเรื่องสังคหวัตถุ 4

จาคะ คือการให้ปันนั้น แบ่งเป็น 3 ประเภท

1. ให้เพื่ออนุเคราะห์ คือ การให้บุคคลที่ยากจนต่ำกว่าว่าเราแม้เขาจะ
ออกปากขอหรือไม่ขอก็ควรให้ เช่น เสื้อผ้า อาหาร เงินทอง เป็นการช่วยให้เขา
ได้รับความสุขความสบายบ้าง ซึ่งจะชวนให้ผู้นับถือนึกถึงบุญคุณของเราตลอดไป

2. ให้เพื่อสงเคราะห์ คือ การให้ผู้ที่มิฐานะเท่าเทียมกับเรา เช่น
การสงเคราะห์ญาติ มิตรสหาย เพื่อนใกล้เรือนเคียง เพื่อนร่วมงาน ถึงแม้ไม่ให้
เขาก็ไม่เดือดร้อน แต่เป็นการให้เพื่อแสดงน้ำใจเอื้ออารีนับถือกัน เช่น การแบ่งปัน
ของกินของใช้ การให้ยืมสิ่งของเพื่อใช้ในกิจธุระจำเป็นหรือการช่วยเหลือการงานเท่า
ที่จะช่วยได้ การให้เช่นนั้นเป็นการให้เพื่อให้ผู้นับถือนึกถึงความมีน้ำใจของเรา จะได้เกิด
ความรักใคร่ต่อกันยิ่งขึ้นดังพุทธภาษิตที่ว่า "ผู้ใหญ่ย่อมเป็นที่รัก คนหนุ่มมักย่อมคบเขา"
(ทหิ ปิโย โหติ ภขุติ นั พหุ)

3. ให้เพื่อบูชา ได้แก่ การให้ผู้ใหญ่ที่มีคุณแก่เราหรือผู้ที่ทำความดีต่อเรา
เช่น พ่อแม่ พี่ป้าน้าอา ปู่ย่าตายาย ครูอาจารย์ ภิกษุสามเณร ท่านเหล่านี้ถ้าไม่
ต้องการอะไรจากเราเลยแต่เราจะระลึกถึงคุณของท่านที่ได้เคยเลี้ยงดูอบรมสั่งสอนกันมา
เรามีโอกาสก็ตอบแทนบุญคุณของท่านด้วยการให้ของกินที่ถูกต้องปาก หรือให้เครื่องใช้สอย
หรือการให้เนื่องในโอกาสพิเศษ เช่น วันเกิด วันขึ้นปีใหม่ แม้การทำบุญตักบาตรตอน
เช้าหรือการหาบุญที่วัดในวันสำคัญทางศาสนาก็เรียกว่าให้เพื่อบูชา การให้เช่นนั้นนอกจาก
เป็นการแสดงความกตัญญูคุณยังชักชวนให้ผู้นับเกิดความเมตตาต่อเรายิ่งขึ้น

รองเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย (หตุตชีโว ภิกขุ ม.ป.ป. : 19 - 38) ได้
อธิบายพราวาสธรรมไว้ดังนี้

คุณธรรมข้อที่ 1 "สัจจะ"

สัจจะ แปลตรง ๆ ว่า ความสัตย์ ความซื่อ ถ้าขยายความความสัตย์ก็แยก
ได้ 3 ลักษณะ คือ มีความจริง ความตรง และความแท้

จริง คือ ไม่เล่น

ตรง คือ ความประพฤติทางกาย วาจา ตรงไม่บิดพลิ้ว ไม่บ่ายเบี่ยง

แท้ คือ ไม่เหลวไหล

ในเชิงปฏิบัติ สัจจะ คือ ความจริงใจ คือ ถ้าทำอะไรแล้วทุ่มหมกตัว
ไม่ยั้ง ไม่เหวอะ ๗ แหะ ๗ แบ่งออกเป็น 5 ลักษณะ คือ

ลักษณะที่ 1 จริงต่อหน้าที่ คือ การรับผิดชอบหน้าที่ที่เป็นอยู่จริง เช่น
ใครเป็นสามีก็รับผิดชอบหน้าที่สามีเลี้ยงครอบครัวให้ที่ไม่ปันใจให้หญิงอื่น จริงใจกับ
ภรรยา เป็นลูกก็ทำหน้าที่รักษาวงศ์ตระกูลให้เลี้ยงดูพ่อแม่เมื่อแก่เฒ่า

ลักษณะที่ 2 จริงต่อการทำงาน คือ การทุ่มทำงานในหน้าที่นั้นให้หมกตัวไม่ต้อง
ชักเอาไว้อะไรโน่นนี่ เช่น พระเจ้าตากสินถึงคราวจะตีเมืองจันทบุรีพระองค์ก็ทรง
ทุ่มหมกตัวเหมือนกัน เห็นวันนั้นพอทหารกินข้าวกินปลาอิ่มกันแล้วก็ให้ส่งให้หาอาหาร
ที่เหลือทิ้งให้หมก หม้อข้าวหม้อแกงก็ทุบทิ้งไม่มีเหลือแล้วทรงประกาศอย่างเฉียบขาดว่า
"คืนนี้ต้องตีเมืองจันทให้ได้แล้วเข้าไปกินข้าวในเมือง แต่ถ้าตีไม่ได้ก็ตายกันอยู่หน้าประตู
เมืองจันทบุรี ออกค่ายกันอยู่ที่นี่แหละ

ลักษณะที่ 3 จริงใจกับเวลา คือ ใช้เวลาที่ผ่านมาให้คุ้มค่า เลือกทำแต่
เรื่องที่ทำแล้วให้ประโยชน์จริง ๆ

ลักษณะที่ 4 จริงต่อบุคคล หมายถึง การคบใครขอให้คบกันจริง ๆ ไม่ใช่คบ
กันแค่มารยาท เช่น ถ้ารักจะคบเป็นเพื่อนกันตลอดไปอย่าเล่นแสร้ง เล่นไฟกับเพื่อน
เพราะสองอย่างนี้พอเล่นก็จะเอาผลประโยชน์กันแล้วจะมีความจริงใจอะไร เพื่อนกันมี
อะไรต้องช่วยเหลือเจือจานกัน เพื่อนคิดชักเรื่องเงินเรื่องทองก็หักเงินส่วนที่ไม่ทำให้ตัว
เองเดือดร้อนให้ไปเลยไม่ต้องไปคิดเรื่องดอกเบี้ย จะคิดถูกคิดแพงก็ถือว่าไม่จริงใจค่อ
กันทั้งนั้น

ลักษณะที่ 5 ตรงต่อความดี หมายถึง จริงใจต่อคุณงามความดี เช่น
ถ้าเป็นตำรวจจับผู้ต้องหาได้ก็ขอความเห็นชอบจากถือเข้าไปแก้แค้นด้วยการซ้อมคนไม่มีทางสู้
มีหน้าที่สอบสวนเจอผู้ร้ายปากแข็งซักข้ออย่างไรก็ต้องทนต้องพยายามใช้ปัญญาอย่าใช้วิธี
หาทุบตีบีบคั้นให้เขารับสารภาพ

คุณธรรมข้อที่ 2 "หมะ"

หมะ แปลว่า ฝึก เกิดเป็นคนต้องหมั่นปรับปรุงตนเองอยู่เรื่อยไปอย่าอยู่กับที่

ขณะที่คนอื่นเขาวิ่งบ้างเดินบ้าง วิชาการก็ก้าวหน้าเรื่อยไปเราจึงต้องฝึกตัวให้ก้าวหน้าไปเรื่อย ๆ พร้อมกันนั้นก็ปรับปรุงคุณธรรมในตัว

คุณธรรมข้อที่ 3 "ขันติ"

ขันติ คือ ความอดทน เป็นลักษณะบังคับถึงความเข้มแข็งทางใจ มีจิตใจเข้มแข็ง อาจหาญ ไร้เงาในการทำความดี และสามารถถอนตัวออกจากความชั่วทุกอย่างได้

ขันติ มี 4 ลักษณะ คือ

1. อดทนต่อความลำบากตรากตรำ ได้แก่ อดทนต่อสภาพดินฟ้าอากาศ ไม่ว่าฝนจะตกแดดจะร้อน อากาศจะหนาว ภูมิประเทศจะทุรกันดารอย่างไรทนได้ทั้งนั้น
2. อดทนต่อความหุสเวทนา อดทนต่อความเจ็บไข้ได้ป่วย
3. อดทนต่อความเจ็บใจ อดทนต่อความกระทบกระทั่งเบียดเบียนเปรี้ยวเปรย การทำให้เจ็บอกเจ็บใจ
4. อดทนต่ออำนาจกิเลส หมายถึงการไม่เอาแต่ใจตัว ไม่ยอมสยบต่อความพองเพ่งต่าง ๆ

คุณธรรมข้อที่ 4 "จาคะ"

จาคะ แปลว่า เสียสละ หมายถึง ศักใจ หรือ ศักดิ์ธรรมสิทธิ์ของตน ศักดิ์ความยึดถือเสีย

ความเสียสละ มี 2 นัย คือ

1. สละวัตถุ หมายถึง การแบ่งปันกันกินแบ่งปันกันใช้รวมทั้งการทานุญให้ทาน
2. สละอารมณ์ หมายถึง การไม่ผูกโกรธใคร เช่น ถูกล้างทำความผิดให้โกรธถึงโทษกันไปเสร็จแล้วก็ใช้งานต่อไป ให้โอกาสแก้ไขปรับปรุง

อธิษฐานธรรม

พจนานุกรมพุทธศาสตร์ (พระราชวรณีย์ 2528 : 174 - 175) ได้ให้ความหมาย อธิษฐานธรรมไว้ดังนี้ ธรรมเป็นที่มั่น , ธรรมอันเป็นฐานที่มั่นคงของบุคคล , ธรรมที่ควร ใช้เป็นที่ประคองตนเพื่อให้สามารถอดิเอาผลสำเร็จสูงสุดอันเป็นที่หมายไว้ได้โดยไม่เกิด ความสำคัญคนผิด และไม่เกิดสิ่งมัวหมอง หมักหมมทับถมตน บางที่เรียกว่า ธรรมที่ ควรตั้งไว้ในใจ 4 ประการ

1. ปัญญา (ความรู้ชัด คือ หยั่งรู้ในเหตุผล พิจารณาให้เข้าใจในสภาวะ ของสิ่งทั้งหลายจนเข้าถึงความจริง)
2. สัจจะ (ความจริง คือ ดำรงมั่นในความจริงที่รู้ชัดด้วยปัญญา เริ่มแต่ จริยวาจาจนถึงปรমัตตสัจจะ
3. จาคะ (ความสละ คือ สละสิ่งอันเคยชิน ข้อที่เคยยึดถือไว้และสิ่ง ทั้งหลายอันผิดพลาคจากความจริงเสียได้ เริ่มแต่สละอามิสจนถึงสละกิเลส
4. อุปสมะ (ความสงบ คือ ระงับโทษข้อขัดข้องมัวหมองจนวายอันเกิดจาก กิเลสทั้งหลายแล้วหาจิตใจให้สงบได้

พระโสภณคณาภรณ์ (พระโสภณคณาภรณ์ 2526 : 285) ได้อธิบายความหมาย ของอธิษฐานธรรมไว้ว่า อธิษฐานธรรม ธรรมที่ควรตั้งไว้ในใจ 4 อย่าง คำว่า "อธิษฐาน" ใดก็ตาม ธรรมะที่บุคคลจะต้องพยายามให้เกิดขึ้นและตั้งอยู่ภายในจิตใจเพื่อ ให้จิตใจของบุคคลมีธรรมะทั้ง 4 ประการ นี้คุ้มครองใจ ธรรมะทั้ง 4 ประการ คือ

1. ปัญญา หมายถึง ความรอบรู้สิ่งที่ควรรู้ ปัญญานั้นเกิดขึ้นจากการศึกษา การสอรับฟัง การทวนพิจารณา และการลงมือประพฤติปฏิบัติ ในขณะเดียวกัน บุคคลแต่ละคนยังมีปัญญาคิดมาแต่กำเนิดอีกด้วย เรียกว่า สขาคติปัญญา แต่เนื่องจาก คนได้สร้างสมปัญญามากน้อยไม่เท่ากัน ปัญญาที่คิดมาตั้งแต่เกิดจึงไม่เหมือนกัน แต่ ปัญญาในที่นี้ให้บุคคลมีความรอบรู้ในสิ่งที่ควรรู้ สิ่งที่ควรรู้นั้นเมื่อกล่าวโดยสรุปคือรู้สิ่งที่มี ประโยชน์และไม่มีประโยชน์ รู้สิ่งที่เป็นโทษและไม่เป็นโทษจนเกิดอุบายวิธีในการที่จะไม่ ประพฤติไม่กระทำไม่พูดในสิ่งที่ไม่เป็นประโยชน์หันมาประพฤติกกระทำในสิ่งที่เป็นประโยชน์

2. **สัจจะ** หมายถึง ความจริงใจ คือ ประพฤติสิ่งใดให้จริง ใจแก่ เจตจำนงที่บุคคลตั้งไว้ว่าจะทำอะไร จะศึกษาเล่าเรียนอะไร หรือจะปฏิบัติภารกิจ อะไรก็ตามจะต้องทำสิ่งเหล่านั้นให้ได้อย่างจริง ๆ แม้ว่าจะมีอุปสรรคอันตรายเป็นเกิดขึ้น ชักขวางก็ตามแต่บุคคลจะต้องใช้ความเพียรพยายามฝ่าอุปสรรคอันตรายนั่นให้ได้ นอกจากนั้นสัจจะยังต้องแสดงออกมาได้ด้วยการมีความจริงใจต่อบุคคลอื่นไม่ว่าจะเป็น ผู้น้อยหรือผู้ใหญ่ก็ตาม

3. **จาคะ** หมายถึง การสละสิ่งซึ่งเป็นข้าศึกแก่ความจริง ข้อนี้ให้ สังเกตว่าเมื่อบุคคลตั้งใจจะทำความดีอย่างใดอย่างหนึ่งมักจะมีความรู้สึกเบื่อบ่น ห่อหอย เกียจคร้าน เป็นต้น บังเกิดขึ้น ทำให้ไม่สามารถทำความดีที่บุคคลจะต้อง เข้าใจว่าความรู้สึกเหล่านี้เป็นอันตรายต่อความก้าวหน้าในชีวิตของคนเมื่อพิจารณาเห็น โทษแล้วก็ให้สละความรู้สึกนึกคิดเหล่านั้นออกไป

4. **อุปสมะ** หมายถึง สงบใจจากสิ่งซึ่งเป็นข้าศึกต่อความสงบ ตามปกติ แล้วจิตใจของบุคคลนั้นมักจะคิดถึงอารมณ์ต่าง ๆ ที่รักบ้าง ไม่รักบ้าง ทำให้จิตใจไม่ค่อย มีความสงบ เมื่อคิดถึงเรื่องที่รักใคร่พอใจจิตใจก็พลุกพล่านระเร่ลงอยู่ในเรื่องเหล่านั้น เมื่อคิดถึงเรื่องที่ไม่รักใคร่ไม่น่าพอใจก็จะเกิดความคับแค้นอัดอั้นมาจิตใจของ บุคคลก็จะเสียความสงบไป อีกประการหนึ่ง คือ อารมณ์ที่เป็นอุปสรรคต่อความจริงที่ บุคคลผู้นั้นสละไปแล้ว ถ้าหากว่ายังไประลึกถึงไปคิดถึงอยู่ก็ทำให้จิตใจสูญเสียความสงบ เหมือนกัน ดังนั้น ท่านจึงสอนให้ใช้อุปสมะ คือ สงบไม่ยอมคิดถึงสิ่งที่ทำจิตใจให้ พุ่งชาน เราร้อน ไม่มีความสงบ เป็นต้น ออกไปจากจิต

ธรรมะทั้ง 4 ประการ นี้ เมื่อบุคคลสร้างให้บังเกิดขึ้นภายในจิตใจแล้วจะช่วย ให้บุคคลมีหลักในการแยกสิ่งต่าง ๆ ว่าอะไรเป็นประโยชน์และไม่เป็นประโยชน์ เมื่อตั้ง ใจว่าจะทำสิ่งที่เป็นประโยชน์ก็ต้องทำให้ได้จริง ๆ ความคิดอันใดที่เป็นอุปสรรคชักขวางก็ สละความคิดเหล่านั้นได้ และช่วยให้ทำจิตของคนให้มีความสงบไม่พุ่งชานเราร้อนเพราะ เหตุจากภายนอก และจากความคิดของตัวเอง ท่านจึงสอนให้บุคคลพยายามสร้างให้ มีและดำรงอยู่ภายในจิตใจของตน

✓ รายละเอียดที่มาของคุณธรรม 4 ประการ

คุณธรรมประการแรก

คือ "การรักษาความสัตย์จริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม" นี้ ทรงเอาข้อความในพราวาสธรรมและในอริยฐานธรรมมารวมกัน กล่าวคือ คำว่า "การรักษาความสัตย์" คอนนี้เป็นข้อความในพราวาสธรรมข้อที่ 1 คือ "สัตย์จะ สัตย์ซื่อต่อกัน" คำว่า "ความจริงใจ คือ ประพฤติสิ่งใดก็ให้ได้จริง" ส่วนคำว่า "ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม" นี้ ทรงนำมาจากพระศาสนธรรมที่เป็นเกราะนิคที่แสดงถึงลักษณะสัจธรรมฝ่ายกุศล (ฝ่ายดี) ดังบาลีภาชิว่า

"สจเจ อตเต จ ธมเม จ อหุ สนโต ปคฺกิตฺตา"

แปลความว่า "สัตบุรุษ (คนสงบ , คนดี)ทั้งหลาย เป็นผู้ดำรงมั่นอยู่แล้วในสัจจะที่เป็นอรรถค้ำยันเป็นธรรมค้ำยัน"

คุณธรรมประการที่สอง

คือ "การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความคั่นั้น" คุณธรรมข้อนี้ทรงนำมาจากพราวาสธรรมข้อที่ 2 คือ "ทมะ รู้จักข่มจิตของคน"

คุณธรรมประการที่สาม

คือ "การอดทน อคฺคณั และอคฺค่อม ที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริตไม่ว่าจะกว้างเหตุประการใด" คุณธรรมข้อนี้ทรงนำมาจากพราวาสธรรมข้อที่ 3 คือ "ขันติ อคฺคณ"

คุณธรรมประการที่สี่

คือ "การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง" นี้ ทรงนำเอาข้อความในพราวาสธรรมและในอริยฐานธรรมมารวมกัน กล่าวคือ คำว่า "การรู้จักละวางความชั่วความทุจริต" คอนนี้เป็นข้อความในอริยฐานธรรมข้อที่ 3 คือ "จาเค สละสิ่งที่ เป็นข้าศึกแก่ความ

จริงใจ" ส่วนคำว่า "รู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของคนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง" ตอนนี้เป็นข้อความในทราวดาธรรมข้อที่ 4 คือ "จาคะ สละให้ปันสิ่งของของคนแก่คนที่ควรให้ปัน"

ส่วนข้อความตอนท้ายว่า "คุณธรรมสี่ประการนี้ ถ้าแต่ละคนพยายามปลูกฝังและบำรุงให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกันแล้ว" นี้ ทรงแนะนำประชาชนไทยแต่ละคนพยายามปลูกฝังให้เกิดขึ้นในจิตใจของคน ๆ และพยายามบำรุงคุณธรรมที่ปลูกฝังให้เกิดมีขึ้นในใจแล้วนั้นให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกัน ทั้งนี้โดยทรงกล่าวถึงผลรวมขอว่า ทุกคนควรพยายามปลูกฝังคุณธรรมสี่ประการนี้ให้เกิดขึ้นในจิตใจของคนให้ได้ และเมื่อปลูกฝังขึ้นแล้วควรหมั่นบำรุงรักษาให้เจริญงอกงามขึ้นโดยทั่วกัน คือ ควรให้เกิดมีขึ้นทั่วพระราชอาณาจักรไทย"

คำว่า "ปลูกฝัง" นี้ เป็นผลที่เกิดมาจากเหตุ คือ การกระจายความรู้ หรือการอบรมสั่งสอน ความจริงการอบรมสั่งสอนเรื่องคุณธรรมความดีนั้นจะมากหรือน้อยไม่สำคัญ และสำคัญอยู่ที่คุณธรรมดีนั้นได้ปลูกฝังหยั่งลงสู่จิตใจของผู้รับการอบรมสั่งสอน จนกลายเป็นหลักจำและเป็นหลักใจเป็นคุณธรรมประจำใจ เป็นชีวิตจิตใจ เป็นจุดมุ่งหมายอย่างแท้จริงของการกระจายความรู้ หรือการอบรมสั่งสอนเรื่องคุณธรรมความดีทั้งหลาย (มหาเถรสมาคม 2526 : 6 - 37)

ไคมีผู้อธิบายถึงหัวข้อที่เกี่ยวกับคุณธรรม 4 ประการ ไว้ดังนี้

คุณธรรมประการที่หนึ่ง การรักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

พุทธทาส ภิกขุ (พุทธทาส ภิกขุ 2516 : 270) อธิบายถึง สัจจะ ไว้ว่า สัจจะนั้นต้องจริงใจที่จะกระทำ หมายถึง จริงต่อบุคคล ต่อวาจา ต่อหน้าที่การงาน สรุปได้ว่าจริงต่อธรรม

พระวรวงศ์ วรธมโม (พระวรวงศ์ วรธมโม 2522 : 230) กล่าวถึง
 สัจจะไว้ว่า สัจจะ คือ ความจริง เริ่มตั้งแต่จริงในการรักษาคำพูด จริงต่อ
 เพื่อนฝูงสังคม จริงต่อตนเอง จริงต่ออุมมคติแห่งความเป็นมนุษย์ของตนเอง คือจริง
 ที่จะละเว้นในสิ่งที่มนุษย์ไม่ควรกระทำ ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่มนุษย์ควรกระทำ จริงต่อ
 ธรรม คือ พยายามประพฤติปฏิบัติให้ถูกต้องกับความต้องการของกฎธรรมชาติดีเพื่อ
 ความเป็นผู้ถูกต้องมากที่สุด การตั้งสัจจะนั้นต้องมีปัญญาคุมมิฉะนั้นจะกลายเป็นสัจจะที่
 เบียดเบียนตนเองและผู้อื่นไป

ปิ่น มุทุกันต์ (ปิ่น มุทุกันต์ 2515 : 5) ได้อธิบายความหมายของสัจจะไว้ว่า
 สัจจะ แปลกันว่า ความสัตย์หรือความซื่อตรงต่อกันและขยายลักษณะของสัจจะให้เข้าใจ
 ทางปฏิบัติจริง ๆ ว่า สัจจะมีลักษณะ 5 อย่าง คือ เป็นความจริง เป็นความตรง
 และเป็นความแท้ สัจจะที่มีลักษณะดังกล่าวจะต้องประกอบด้วยพฤติกรรมดังต่อไปนี้ คือ

1. ตรงต่อหน้าที่ คือ ปฏิบัติหน้าที่ให้เต็มความหน้าที่
2. ตรงต่อภาระงาน คือ ตั้งใจทำงานให้ดี
3. ตรงต่อเวลา คือ รักษาความสัตย์
4. ตรงต่อบุคคล คือ ประพฤติดีต่อคนอื่น
5. ตรงต่อความดี คือ ยึดมั่นอยู่ในทางดี

นอกจากนี้ยังได้กล่าวถึงคุณของการรักษาสัจจะว่าจะทำให้เป็นคนหนักแน่นมั่นคง
 ก้าวหน้าในธุรกิจการงาน มีคนเคารพเชื่อถือยำเกรงหาความมั่นคงให้แก่ครอบครัว
 มีความมุ่งมั่นทำดีไม่ทอดทิ้ง ในทางตรงกันข้ามถ้าเป็นคนซาดสัจจะทำให้เป็นคน
 เหลาะแหละตกต่ำ ประสบความพินาศล้มเหลวในหน้าที่การงาน ถูกเหยียดหยาม
 ไม่ได้รับความเชื่อถือจากสังคม ไม่มีความเจริญ ฯลฯ

การรักษาสัจจะเป็นเรื่องสำคัญมีขอบเขตที่กว้างขวางและเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ
 ทุกคนแม้แต่ในหลักศัทธิธรรม 10 ก็ได้กล่าวถึงการรักษาสัจจะประการหนึ่ง คือ
 หลักอาชวะ ความซื่อตรงมีความจริงใจต่อประชาชน เป็นต้น นอกจากนี้ยังมี
 พุทธภาษิตที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสัจจะซึ่งกล่าวไว้ในสัจจวรรค ดังนี้ ความสัตย์

นั้นแลก็ว่าสทั้งหลาย คนใดชื่อเสียงเพราะความสัตย์ ความสัตย์เป็นวาจาไม่ตาย
หึงรักษาตามความสัตย์ สัตคบุรุษใดตั้งมั่นในความสัตย์ที่เป็นอรรถและเป็นธรรม
(กรมพระยาวชิรญาณวโรรส 2516 : 70)

คุณธรรมประการที่สอง การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติ
ปฏิบัติอยู่ในความสัจความคณัน

พระราชวรมุนี (พระราชวรมุนี 2526 : 101) ใ้ถอธิบายความหมายของ
การข่มใจไว้ว่า ควรจะหมายถึงการฝึกหัดหรือการคิด คือ สามารถบังคับควบคุมจิตใจ
ของตนเองให้ทำในสิ่งที่ปัญญาบอกให้รู้ว่าควรกระทำเมื่อปัญญาบอกว่าอันนี้ถูกต้องเป็นไป
โดยชอบด้วยเหตุผลแล้ว เราสามารถควบคุมบังคับตนเองให้ทำในสิ่งนั้น เป็นธรรมที่
สำคัญในการฝึกหัดคณิสัยและปรับปรุงตัว

พระวราศักดิ์ วรธมฺโม (พระวราศักดิ์ วรธมฺโม 2522 : 231) ใ้ถกล่าวถึง
การข่มใจไว้ว่า เมื่อจะทำอะไรสักอย่างที่เป็นความเคยชินเป็นความละเมิดความเคยชิน
อันชักนำไปสู่จิตฝ่ายต่ำจะต้านชวนให้ยอมแพ้ต้องข่มใจไม่ยอมแพ้ และปลูกปลูกใจให้
มั่นคงเอาชนะกิเลสได้

พุทธทาส ภิกขุ (พุทธทาส ภิกขุ 2516 : 273) อธิบายการบังคับตนเอง
ไว้ว่า คือ การบังคับตนเองที่จะให้จริงตลอดไป บังคับตนเองให้อยู่ในร่องรอยของ
สัจจะทั้งใ้ตั้งปณิธานไว้ เราต้องบังคับตัวเองอย่าปล่อยให้เป็นไปตามอำนาจฝ่ายต่ำถึง
ต้องบังคับตนเองให้อยู่ในอำนาจธรรมฝ่ายสูง เราต้องบังคับตนเองอย่างฉลาดด้วย
อุปมาอันแยบคายถึงที่พระพุทธเจ้าทรงกล่าวไว้ว่า "จงบังคับตนอย่างฉลาดเหมือน
ความรู้อันฉลาดถือขอบังคับช้างที่ตกมันได้"

คุณธรรมประการที่สาม อคทน อคกถัน และอคค่อม ที่จะไม่ประพฤติกว้าง
ความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

ปิ่น มุทุกันต์ (ปิ่น มุทุกันต์ 2515 : 7) ใ้ถอธิบายความหมายไว้ว่า
ความอคทน เป็นลักษณะที่เข้มแข็งทางจิตใจในการพยายามทำความดีและถอนตัวจาก
ความชั่ว การอคทนนั้นมีพฤติกรรมที่แสดงออก 4 ลักษณะ คือ

1. อคทนต่อความลำบาก
2. อคทนต่อความทุกข์เวทนา
3. อคทนต่อความเจ็บใจ
4. อคทนต่ออำนาจกิเลส

พระวรศักดิ์ วรธมฺโม (พระวรศักดิ์ วรธมฺโม 2522 : 231) กล่าวถึงความอคทนไว้ว่า คือ ความอดกลั้นอคทนทุกชนิด เช่น อคทนต่อลมฟ้าอากาศ อคทนในการประกอบอาชีพ อคทนต่อคำพูดส่อเสียดจากผู้อื่น

คุณธรรมประการที่สี่ การรู้จักวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของคนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

ปิ่น มุทุกันต์ (ปิ่น มุทุกันต์ 2515 : 9 - 10) ได้กล่าวถึงการเสียสละไว้ว่า หมายถึง ความศรัทธา หรือ ศักขรรมสิทธิ์ของคน ศักขรรมยี่คือเสีย ความเสียสละมี 2 นัย คือ สละวัตถุ และสละอารมณ์ สละวัตถุ หมายถึง สละทรัพย์สินสิ่งของของคนเพื่อประโยชน์แก่คนอื่น สละอารมณ์ หมายความว่า เป็นคนที่ไม่รู้จักปล่อยวางอารมณ์ที่เป็นข้าศึกต่อความสงบทางใจ และได้กล่าวถึงความสำคัญของความเสียสละไว้โดยสรุปว่า ก่อให้เกิดความมั่นคงแก่สังคมและประเทศชาติ ทำความสงบสุขให้แก่ครอบครัวและสังคม ทำความปลอดภัยให้แก่ตนเองเป็นที่นับหน้าถือตาของคนทั่วไป จิตใจมีความสงบสุข

พุทธทาส ภิกขุ (พุทธทาส ภิกขุ 2526 : 96) ได้กล่าวถึงคุณธรรมด้านความเสียสละว่าไม่ใช่เรื่องให้ทาน ไม่ใช่เรื่องกุศลสงเคราะห์ ที่แท้จริงคือ การสละสิ่งที่ไม่ควรมีในตัวของเรามากเกินไป ออกไปอีกด้วย อะไรทุกอย่างที่เป็นการเห็นแก่ตัวต้องสละออกไป

นอกจากนี้คุณธรรมที่เกี่ยวข้องกับความเสียสละยังปรากฏในพุทธศาสนาสุภาษิตดังนี้ ผู้ใหญ่ย่อมผูกไมตรีไว้ได้ ผู้ใหญ่ย่อมเป็นที่รักของคนหมู่มาก คนหมู่มากย่อมคบเขา ผู้ใหญ่ย่อมเป็นที่รัก บุญของผู้ใหญ่ย่อมเจริญ ผู้ให้สิ่งชอบใจย่อมได้สิ่งชอบใจ คนพาลเท่านั้นย่อมไม่สรรเสริญทาน ทานว่าทานและการบ่มเสมอกัน (กรมพระยาวชิรญาณวโรรส 2516 : 25)

การวัดคุณธรรม

วิธีการวัดคุณธรรมจริยธรรมมีวิธีวัดเช่นเดียวกับการวัดบุคลิกภาพ ซึ่งเป็นเรื่องที่วัดได้ยากและซับซ้อน แต่นักจิตวิทยาและนักจิตพลได้พยายามหาวิธีการ และสร้างเครื่องมือที่มีคุณภาพพอที่จะกระตุ้นให้ตรงตามลักษณะที่ต้องการวัดเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เชื่อถือได้ ซึ่ง ทวี ท่อแก้ว (ทวี ท่อแก้ว และอบรม สันภิบาล 2517 : 121) กล่าวว่า ถ้าจะให้ได้ผลที่มีความเที่ยงตรงสูงก็ควรจะใช้หลาย ๆ วิธีประกอบกัน ซึ่งพอสรุปวิธีการที่ใช้วัดทั่ว ๆ ไปได้ 5 วิธี ดังนี้

1. วิธีการสังเกต การสังเกตเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์ทุกแขนงตั้งแต่ประสบการณ์อันซับซ้อน เช่น พฤติกรรมของคนเป็นสิ่งที่สังเกตพิจารณาให้ได้เรื่องราวละเอียดถี่ถ้วนได้ยาก เราต้องเลือกสังเกตเพียงปฏิกริยาอันใดอันหนึ่งเป็นคราว ๆ ไป ดังนั้นการสังเกตพฤติกรรมและลักษณะทั่ว ๆ ไปที่บุคคลแสดงออกมีอยู่ 2 แบบ คือ การสังเกตแบบควบคุม เป็นการสังเกตการแสดงพฤติกรรมของบุคคลในสถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่งที่จัดไว้โดยเฉพาะ อีกแบบหนึ่งคือการสังเกตทั่วไปในชีวิตประจำวันที่บุคคลแสดงออก ทั้งสองแบบนี้ต้องมีการบันทึกผลตรงตามที่เห็นโดยไม่นำความรู้สึกส่วนตัวเข้าไปเกี่ยวข้อง และผู้สังเกตจะได้มีการฝึกฝนเป็นพิเศษจึงจะได้ผลดี

2. วิธีการรายงานตนเอง มี 2 แบบ คือ

2.1 การวิเคราะห์ตนเอง คือการให้บุคคลประมาณค่าตัวเองแบบวิเคราะห์ตัวเอง จะเป็นคำถามแบบปรนัย เช่น ความสนใจในวิชาชีพต่าง ๆ หัตถ์คติ แล้วแปลผลเข้าสู่มาตรวัด

2.2 การสัมภาษณ์ คือการสนทนาระหว่างบุคคลสองคนอย่างมีจุดหมาย โดยผู้สัมภาษณ์เตรียมคำถามมาและจับบันทึกประมาณค่า ผู้ถูกสัมภาษณ์จะไม่รู้ตัวว่าถูกทดสอบคุณธรรม

3. การใช้แบบทดสอบ เป็นวิธีที่นิยมใช้กันมากโดยมีการสร้างแบบทดสอบขึ้น ประกอบด้วยคำถามหรือข้อความหลายข้อให้ผู้ทดสอบสร้างขึ้นโดยถือเอาปกติวิสัยของคนทั่วไปเป็นมาตรฐาน หัวข้อคำถามหรือสถานการณ์ที่สร้างขึ้นมักจะเกี่ยวข้องกับผู้ที่ถูก

ทดสอบเอง หรือสิ่งแวกล้อม และพฤติกรรมที่ทำอยู่เสมอ ๆ เมื่อตกอยู่ในสภานั้น ๆ ผู้ถูกทดสอบต้องร่วมมือกับผู้ทดสอบในการออกแบบทดสอบจึงจะได้ผลเพื่อทำให้การสอบได้ผลตามวัตถุประสงค์

4. วิธีการศึกษาความเห็นจากคนอื่น เป็นวิธีการที่ผู้วัดสร้างแบบสอบถามขึ้นเพื่อถามบุคคลอื่นว่ามีความรู้สึกเกี่ยวกับบุคคลนั้นอย่างไร เช่น ครู ผู้ปกครอง เพื่อน เป็นต้น

5. วิธีให้สร้างจินตนาการ (Projective Techniques) เป็นวิธีที่ผู้วัดได้จัดสิ่งเร้าขึ้นมาให้บุคคลแสดงพฤติกรรมตอบสนอง เช่น เล่าเรื่องจากรูปที่นำมาให้ดูตัวอย่าง โค้ดแก่ แบบทดสอบโรชาร์ท และรูปภาพที่เกิดจากหยดหมึก ให้สร้างความสัมพันธ์ต่อเนื่องจากคำที่กำหนดให้ ให้เติมข้อความที่ไม่สมบูรณ์ ให้แสดงออกโดยการวาดภาพ เป็นต้น ซึ่งต้องใช้ผู้ทดสอบที่ได้รับการฝึกฝนมาอย่างดี

แมคไกวร์ ได้สรุปไว้ว่าความรู้สึกเป็นลักษณะทางอารมณ์ของบุคคลที่คล้อยตามความคิด ความเชื่อ ถ้าบุคคลมีความคิดในแง่ดีต่อสิ่งใดก็จะมีความรู้สึกที่ดีต่อสิ่งนั้น และพร้อมที่จะกระทำซึ่งออกมาในรูปของการประพฤติกฎีปฏิบัติโดยการยอมรับ ซึ่งเป็นการกระทำที่สามารถสังเกตเห็นได้ (McGuire 1969 : 151 - 156) และสอดคล้องกับกมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ ซึ่งได้สรุปว่า ความรู้สึกเป็นคตินี้ที่จะชี้แนวทางในการแสดงพฤติกรรม ถ้ามีความรู้สึกที่ดีก็มีแนวโน้มที่จะเข้าหาหรือแสดงพฤติกรรมนั้น ตรงกันข้ามถ้ามีความรู้สึกไม่ดีก็มีแนวโน้มที่จะไม่เข้าหาโดยการถอยหนีหรือต่อต้านการแสดงพฤติกรรมนั้น ๆ (กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ 2523 : 240)

สำหรับการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบทดสอบเป็นเครื่องมือในการวัด ซึ่งเป็นแบบทดสอบประเภทสถานการณ์ข้อความ เป็นการกำหนดสถานการณ์และตัวละครให้ผู้ถูกวัดอ่าน แล้วให้เขาแสดงความรู้สึกออกมาว่าภายใต้สถานการณ์นั้นเขามีความรู้สึกอย่างไร

วิธีสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม

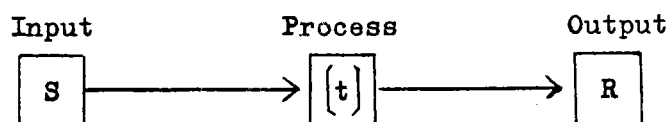
ในการสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมนั้นมีหลักการสร้างทำนองเกี่ยวกับการสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ ซึ่งเชคส์คัก โฆวาสนิจ์ (เชคส์คัก โฆวาสนิจ์ 2520 : 13 - 17) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการสร้างไว้ดังนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการวัด การวางแผนในขั้นนี้เป็นการวางโครงการล่วงหน้าว่าในการวิจัยหรือการสอบวัดนั้นต้องการจะวัดตัวแปรใด จะสอบวัดกับใคร วัดเพื่ออะไร หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการวางโครงร่างของการวิจัยก็ได้ กล่าวคือ ในขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะต้องกำหนดขอบเขตของการวัดและอธิบายคุณลักษณะของตัวแปรให้แจ่มแจ้งว่า พฤติกรรมหรือตัวแปรที่จะวัดนั้นมีองค์ประกอบเช่นไร และจะสร้างนิยามปฏิบัติการได้เช่นไร

2. กำหนดลักษณะของแบบทดสอบหรือเครื่องมือ การวางแผนในขั้นนี้เป็นการวางแผนเพื่อกำหนดรูปแบบของเครื่องมือหรือแบบทดสอบที่จะนำไปใช้วัดหรือทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมออกมา โดยต้องกำหนดให้สอดคล้องกับคุณลักษณะหรือพฤติกรรมของการวิจัยนั้น ๆ ว่าควรใช้แบบทดสอบประเภทใด จะวัดได้ผลตามที่มุ่งหวังได้ตลอดจนต้องกำหนดขอบเขตของแบบทดสอบว่าควรมีจำนวนข้อ หรือสเกลมากน้อยเพียงใดจึงจะครอบคลุม และจะใช้วิธีดำเนินการสอบเช่นไร เป็นการสอบกลุ่มหรือรายบุคคล จำกัดเวลาในการตอบหรือไม่จำกัด

3. การสร้างแบบทดสอบ จากการกำหนดรูปแบบทดสอบจะทำให้ทราบลักษณะของข้อคำถามว่าจะเป็นในลักษณะใด ในการสร้างแบบทดสอบทางจิตวิทยาส่วนใหญ่จะมุ่งวัดพฤติกรรมที่แอบแฝงของบุคคล ดังนั้นคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการวัดจึงควรที่จะผ่านการวิจัยมาแล้วว่ามีลักษณะย่อยอะไรบ้าง หรืออย่างน้อยก็ควรจะมีการวิจารณ์มาบ้างว่ามีองค์ประกอบใด ข้อควรทำประการหนึ่งในการสร้างแบบทดสอบคือพึงระลึกว่าตัวข้อสอบนั้นเป็นแค่เพียงตัวอย่างของพฤติกรรมเท่านั้นมิได้หมายความว่า จะเป็นพฤติกรรมทั้งหมดของตัวแปรนั้น ในการวัดได้มีแค่เพียงพฤติกรรมไม่มีเนื้อหา

4. การประเมินคุณภาพเครื่องมือ การสร้างแบบทดสอบทางจิตวิทยาเป็น การวัดทางอ้อม ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ประการ ดังนี้

ตัวแบบทดสอบในที่นี้ก็คือ สิ่งเร้า หรือ Input ที่จะนำไปกระตุ้นให้อินทรีย์แสดงพฤติกรรม (Output) อันเป็นผลเนื่องมาจากกระบวนการ (Process) เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมนั้น ๆ ความชอบช้อยของการอ้างอิง หรือโครงสร้างของพฤติกรรม ฉะนั้นการจะนำแบบทดสอบไปใช้ในการวิจัยจริง ๆ จำเป็นจะต้องทำการตรวจสอบว่าแบบทดสอบนั้นเป็น Key ของสิ่งเร้าจริงหรือไม่ เพราะการวัดที่แม่นยำให้ข้อมูลที่ค่านั้นมีคุณภาพเป็นประการใด ซึ่งคุณภาพของแบบทดสอบทางจิตวิทยานั้นส่วนใหญ่มักจะคำนึงถึงคุณภาพในด้านต่อไปนี้

4.1 ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง คุณภาพของแบบทดสอบนั้นสามารถแทนสิ่งเร้าที่ให้อินทรีย์ตอบสนองตามที่คุณลักษณะ (Traits) นั้นกำหนดให้ตอบสนองหรือไม่

4.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ผลของการวัดนั้นสามารถบอกระดับหรือความเข้มของคุณลักษณะนั้นได้อย่างน่าเชื่อถือเพียงใด มีความคลาดเคลื่อนในการดำเนินการวัดมากน้อยเพียงใด

4.3 ความเป็นปรนัย (Objectivity) หมายความว่า เครื่องมือหรือแบบทดสอบนั้นมีความชัดเจนในตัวของมันเองมากน้อยเพียงใดในการที่จะเป็นสื่อหรือเร้าให้อินทรีย์ตอบสนองได้ตามความต้องการของผู้สร้างแบบทดสอบ ตลอดจนระบบของการให้คะแนน หรือสัญลักษณ์ที่จะแทนความเข้มของคุณลักษณะเป็นที่น่าสนใจเชื่อถือและนำไปใช้ให้ทั่วไปหรือไม่ในการแปลความหมาย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรมและการสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรม

เคย์ และเบอร์ตัน ได้เปรียบเทียบการตัดสินใจจริยธรรมของเด็กที่มาจากครอบครัวฐานะต่าง ๆ พบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวฐานะต่ำมีพัฒนาการด้านนี้ช้ากว่าเด็กที่มาจากครอบครัวฐานะปานกลางหรือสูง (ควงเคื่อน พันธุมนาวัน และ เพ็ญแข ประจณปัจฉนิก 2520 : 20 อ้างอิงมาจาก Kay 1970 : 182 , Burten 1963 : 495 - 497) และเคย์ยังกล่าวอีกว่าปัจจัยด้านนี้มีผลที่จะช่วยให้พัฒนาการทางจริยธรรมของเด็กเร็วขึ้นหรือช้าลงได้ เนื่องจากครอบครัวได้ปลูกฝังลักษณะเบื้องต้นทางจริยธรรม คือ การยอมรับตนเอง การมีเอกลักษณ์ การเหียบเคื่อง การประสบความสำเร็จ และสัมฤทธิ์ผลต่าง ๆ ซึ่งจะเป็นทางให้เด็กเกิดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี และจะเปิดโอกาสให้ลักษณะเชิงจริยธรรมอื่น ๆ ปรากฏขึ้นไ้ภายหลัง นอกจากนี้ยังมีหลักฐานทางการวิจัยของนักสังคมวิทยา และนักจิตวิทยาบางคนแสดงว่าบุคคลที่มีฐานะต่ำและปานกลางนั้นมีค่านิยมบางอย่างแตกต่างกัน บุคคลเหล่านี้มีความเชื่อว่าสิ่งใดก็ควรทำและสิ่งใดชั่วไม่ควรทำต่างกันไ้มาก นอกจากนี้จากทะเบียนประวัติอาชญากรยังแสดงว่าบุคคลฐานะยากจนเป็นผู้กระทำผิดกฎหมายมากกว่าคนฐานะอื่น (ควงเคื่อน พันธุมนาวัน และเพ็ญแข ประจณปัจฉนิก 2520 : 19 อ้างอิงมาจาก Kay 1975 : 37 - 38)

เซียร์ส แมคโคบี และเลวิน (Sear , Maccoby and Levin 1975 : 372) กล่าวว่า ความรักของบิดามารดาเป็นจุดเริ่มต้นของพัฒนาการทางจริยธรรมของเด็ก ถ้าเด็กในช่วงแรกเกิดได้รับความอบอุ่น ใ้รับการตอบสนองความต้องการอย่างเพียงพอ เด็กจะมีความรู้สึกพอใจและมีความสุขมีความไว้ใจในผู้ให้ การอบรมเลี้ยงดูเกิดความรักชอบพอผู้เลี้ยงดู มีความมั่นคงทางอารมณ์ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้จะเป็นพื้นฐานให้เด็กไ้มีพฤติกรรมที่ดีต่อไป ซึ่งโคลเบอร์ก ฮานน์ และแลนเจอร์ (Kohlberk , Hann and Langer 1976 : 1204 - 1206) ไ้ทำการศึกษากาให้เหตุผลเชิงจริยธรรมของสมาชิกในครอบครัว ผลการศึกษาพบว่า

ระดับจริยธรรมของบิดามารดากับบุตรมีความสัมพันธ์ในทางบวก และค่าสหสัมพันธ์จะลดลงในกลุ่มที่บุตรมีอายุมากขึ้น ซึ่งแสดงว่าเด็กได้รับการถ่ายทอดลักษณะทางสังคม มีอิทธิพลมากเมื่อเด็กยังเล็กอยู่ ซึ่งสอดคล้องตามคำกล่าวข้างต้นของ เชียร์ส แมคโคบี และเลวิน

✓ ลิคโคนา (Lickona 1976 : 21) ได้ประมวลผลวิจัยจากหลายฝ่าย ซึ่งต่างก็ให้ผลสอดคล้องกันว่าสติปัญญาของบุคคลนั้นมีความสัมพันธ์อย่างมากกับการตัดสินใจทางจริยธรรมและพฤติกรรมทางจริยธรรมของบุคคล ตัวอย่าง เช่น งานวิจัยของ หริงเกิล และกอส (Lickona 1976 : 230 อ้างอิงมาจาก Pringle and Gooch : 1965) ได้ทำการศึกษาวางยาวกับเด็กเมื่ออายุ 11 ปี และติดตามเด็กเหล่านั้นจนอายุถึง 15 ปี ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กมีความสัมพันธ์กับการกล่าวถึงความชั่วประเภทต่าง ๆ โดยเด็กอายุ 11 ปี ผู้มีสติปัญญาในระดับต่างกัน จะตอบแตกต่างกันโดยผู้ที่มีสติปัญญาคำจะให้ตัวอย่างความชั่วพัน ๆ เช่น การควักลูกนัยน์ตาคนอื่น การสูบบุหรี่ ส่วนเด็กอายุ 11 ปี ที่มีสติปัญญาปานกลางและสูงจะให้ตัวอย่างความชั่วที่กว้างขึ้น เช่น ฆาตกรรม ส่วนเมื่ออายุ 15 ปี พวกที่มีระดับสติปัญญาคำจะตอบในชั้นความชั่วที่สูงขึ้นเล็กน้อย เช่น โจรกรรม แต่พวกที่มีระดับสติปัญญาสูงจะตอบในระดับสูง เช่น การทำให้คนอื่นผิดหวัง การรังเกียจผิว หรือการก่อสงคราม เป็นต้น

✓ ส่วนในประเทศไทย อรพินทร์ นาคประสิทธิ์ (อรพินทร์ นาคประสิทธิ์ 2518 : 37) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั่วไปกับความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความอดทน และความรู้จักกาลเทศะ พบว่า ความสัมพันธ์ของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกับคุณธรรมด้านความซื่อสัตย์และความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์กันเชิงเส้นตรงในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความอดทนมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรับผิดชอบมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์กับความรู้จักกาลเทศะมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมาน ชาลีเครือ (สมาน ชาลีเครือ 2524 : 124) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมของสังคมกับความซื่อสัตย์ในปี 2523 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ในกรุงเทพมหานครและจังหวัดชัยภูมิ ผลการวิจัยพบว่าค่านิยมเชิงสังคมและความซื่อสัตย์มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และนักเรียนที่มีผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีค่านิยมเชิงสังคมและความซื่อสัตย์ต่างกันอย่างไรไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่าค่านิยมทางสังคมที่จะทำให้เกิดคุณธรรมค่านิยมความซื่อสัตย์ หากสังคมเน้นค่านิยมด้านความซื่อสัตย์บุคคลในสังคมมีแนวโน้มที่จะทำความซื่อสัตย์สูง ในทางตรงข้ามถ้าสังคมไม่เน้นค่านิยมด้านนี้บุคคลในสังคมก็จะมีคุณธรรมค่านิยมความซื่อสัตย์น้อยลง

สุภาพร จันทรศิริโยธิน (สุภาพร จันทรศิริโยธิน 2526 : 73) ได้ศึกษาเรื่องผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มที่มีต่อการพัฒนาความมีวินัยในตนเอง ผลปรากฏว่านักเรียนในกลุ่มทดลองมีความมีวินัยในตนเองสูงขึ้น ซึ่งแตกต่างกับกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สำหรับการวิจัยในเรื่องการพัฒนาแบบทดสอบคุณธรรมจริยธรรมในประเทศไทย ได้มีผู้ศึกษาไว้ เช่น

ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ 2520 : 83 - 84 , 222) ได้สร้างแบบทดสอบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม ประกอบด้วยสถานการณ์ที่เป็นเรื่องต่าง ๆ 10 เรื่อง แต่ละเรื่องจะบรรยายถึงสถานการณ์ขัดแย้งที่เป็นเหตุการณ์ที่คุ้นเคยของเยาวชนไทยโดยเฉพาะในกรุงเทพมหานคร เช่น การเข้าคิวซื้อตั๋วมาชมภาพยนตร์ การข้ามถนนที่ทางม้าลาย การคืนเงินที่พ่อค้าทอนเกิน การร่วมในการบริจาคโลหิต เป็นต้น สถานการณ์ที่สร้างขึ้นเป็นเรื่องที่ควรทำ 5 เรื่อง และเรื่องที่ไม่ควรกระทำ 5 เรื่อง เมื่อผู้อ่านสถานการณ์แล้วจะสมมุติให้ผู้ตอบเป็นบุคคลในเรื่อง แล้วจะเลือกปฏิบัติด้วยวิธีใด โดยจะมีตัวเลือกซึ่งแสดงเหตุผลตามชั้นต่าง ๆ ของโคลเบอร์ก ในการตรวจให้คะแนนจะให้ตามชั้นที่ให้เหตุผล คือ คอบชั้นที่ 1 ถ้าให้ 1 คะแนน ไปจนถึงคอบชั้นที่ 6

กั๊ให้ 6 คะแนน ทั้งตัวอย่างแบบทดสอบ เช่น

- ๐) ชายคนหนึ่งกำลังขับรถด้วยความเร็วสูงเพื่อรีบนำคนเจ็บหนักไปส่งโรงพยาบาล แต่บังเอิญติดไฟแดง ถ้าข้าพเจ้าเป็นชายคนนั้นข้าพเจ้าจะหยุดรถตามกฎหมายเพราะ

- _____ เป็นหน้าที่ของข้าพเจ้าที่จะช่วยรักษากฎจราจร
- _____ ข้าพเจ้ากลัวจะถูกตำรวจจับไปลงโทษตามกฎหมาย
- _____ การฝ่าไฟแดงเป็นการกระทำของผู้โง่เขลาเบาปัญญา
- _____ ข้าพเจ้าต้องการให้คนอื่น ๆ เห็นว่าข้าพเจ้าเป็นนักขับรถที่ดี
- _____ ชีวิตคน ๆ หนึ่งมีค่าน้อยกว่าชีวิตคนอื่น ๆ อีกหลายคนรวมกัน
- _____ เป็นการป้องกันมิให้ข้าพเจ้าได้รับบาดเจ็บเนื่องจากอาจชนกับรถคนอื่น

แบบทดสอบฉบับนี้หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง 50 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.77

พรรณิ อุ่นศรีเพ็ง (พรรณิ อุ่นศรีเพ็ง 2529 : 52 - 59 , 102) ได้สร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมมีองค์แปด ค่านิยม สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยแบบทดสอบที่สร้างเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมมีองค์แปด ค่านิยม โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านย่อย ด้านละ 20 สถานการณ์ รวมเป็น 60 สถานการณ์ ในแต่ละสถานการณ์จะมีคำตอบให้ตอบ 3 คำตอบ และให้น้ำหนักคะแนนเป็น 3 , 2 , 1 โดยยึดหลักดังนี้ ให้ 3 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีศีลไม่บกพร่องเลย ให้ 2 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีศีลค้างพร้อยเล็กน้อยถึงปานกลาง ให้ 1 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีศีลค้างพร้อยมากจนถึงขาดศีล ทั้งตัวอย่างแบบทดสอบ

๐) อนุวัฒน์ชอบล้อเลียนชื่อบิดาของธีระบ่อย ๆ ธีระรู้สึกไม่พอใจ ถ้าท่านเป็น ธีระท่านจะทำอย่างไร

ก. ล้อเลียนชื่อบิดาอนุวัฒน์บ้าง

ข. บอกให้อนุวัฒน์เลิกล้อถ้าไม่เลิกก็จะล้อคืนบ้าง

ค. บอกอนุวัฒน์ว่าบิดาเป็นบุคคลที่ควรบูชาไม่ควรนำมาล้อเลียนกัน

คุณภาพของแบบทดสอบ ค่าความเชื่อมั่นซึ่งหาโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่น .694 , .791 , .827 และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .893 หาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว ค่าความเที่ยงตรงที่ไคมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ชาตวิทย์ สุวรรณธโร (ชาตวิทย์ สุวรรณธโร 2530 : 49 - 56) ได้สร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมเบื้องต้นแก่ คำนสมาธิ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โดยแบบทดสอบที่สร้างเป็นสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมจริยธรรมเบื้องต้นแก่ คำนสมาธิ โดยแบ่งออกเป็น 3 ด้านย่อย ด้านละ 20 สถานการณ์ รวมเป็น 60 สถานการณ์ ในแต่ละสถานการณ์จะมีคำตอบให้ตอบ 3 คำตอบ และให้คะแนนเป็น 3, 2, 1 โดยยึดหลักดังนี้ ให้ 3 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีสมาธิสูงหรือมาก ให้ 2 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีสมาธิปานกลาง ให้ 1 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีสมาธิต่ำหรือน้อย จึงควยอย่างแบบทดสอบ

๐) รุ่งโรจน์ไปเห็นรถชนคนตายมากับตา เมื่อกลับบ้านมาตามปกติรุ่งโรจน์เคยดูหนังสือก่อนนอนเป็นประจำ ถ้าท่านเป็นรุ่งโรจน์ท่านจะทำอย่างไร

ก. ดูหนังสือตามปกติแต่ก็อดนึกหวาดเสียวในเหตุการณ์ที่เห็นมาไม่ได้

ข. งดดูหนังสือสวดมนต์ก่อนนอน

ค. ไม่คิดอะไรดูหนังสือตามปกติทุกวัน

คุณภาพของแบบทดสอบ ค่าความเชื่อมั่นซึ่งหาโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .838 , .813 , .790 และค่าความเชื่อมั่นรวมทั้งฉบับ เท่ากับ .966 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว

ค่าความเที่ยงตรงที่ไคมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากการศึกษาถึงพัฒนาการของการสร้างแบบทดสอบวัดทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และจากผลงานการวิจัยต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะสร้างแบบทดสอบ วัดคุณธรรมขึ้น โดยได้เลือกสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรม ราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในรัชกาลปัจจุบัน ซึ่งยังไม่เคยมีผู้ใดสร้าง มาก่อน เพื่อประโยชน์ในการที่จะนำไปใช้วิจัยด้านอื่น ๆ ต่อไป และเพื่อให้เป็นส่วน ของการพัฒนารูปแบบของแบบทดสอบวัดทางด้านคุณธรรมจริยธรรม ตลอดจนเป็นประโยชน์ ต่อวงการการศึกษาของไทยต่อไป

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2531 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดชุมพร มีจำนวนนักเรียนทั้งหมด 3,158 คน จากจำนวน 80 ห้องเรียน ใน 17 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นนักเรียนชายและนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2531 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดชุมพร จำนวน 920 คน ซึ่งเลือกมาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) คือ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit) ซึ่งมีขั้นตอนในการสุ่มดังนี้

ขั้นที่ 1 ประมวลกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยความเชื่อมั่น 95 % ($\alpha = .05$) ซึ่งเทียบกับตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง ต้องใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 359 คน (ลาน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 260 อ้างอิงมาจาก Yamane 1967 : 886 - 887)

ขั้นที่ 2 สุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มาประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้จำนวนทั้งหมด 12 โรงเรียน

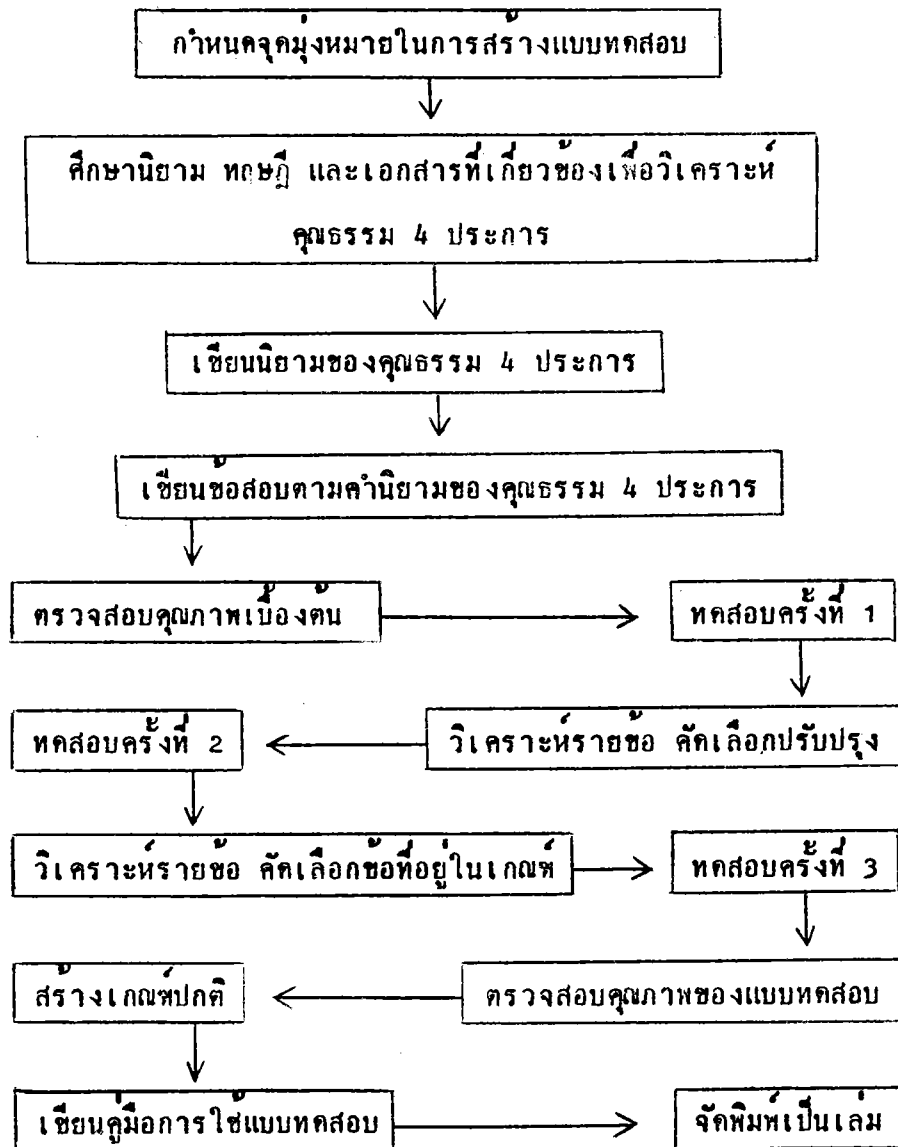
ขั้นที่ 3 สุ่มห้องเรียนที่สุ่มในขั้นที่ 2 โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายได้กลุ่มตัวอย่าง ดังแสดงรายละเอียดได้ในตาราง

ตาราง 2 รายชื่อโรงเรียนและจำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดสอบ

ขนาดโรงเรียน	โรงเรียน	จำนวนนักเรียน		
		ครั้งที่ 1	ครั้งที่ 2	ครั้งที่ 3
ขนาดใหญ่	ศรีธัญ	48(1)	48(1)	48(2)
	สอากเมคมวิทยา		48(2)	48(1)
ขนาดกลาง	ส่ววิทยา	30(1)		
	ส่วศรีวิทยา		44(1)	44(2)
ขนาดเล็ก	ปากน้ำสมุทรวิทยา			39(1)
	ทุ่งคาพิทยาคาร	34(1)	37(1)	
	ท่าข้ามวิทยา			35(1)
	พะโต๊ะวิทยา	33(1)		33(1)
	ชลธารวิทยา	22(1)		22(1)
	ปากน้ำหลังสวนวิทยา		32(1)	32(1)
	ทุ่งตะโกวิทยา	25(1)		
	ปะทิววิทยา		39(1)	39(1)
	รวม	192(6)	296(7)	432(11)

วิธีดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบทดสอบตามลำดับขั้น ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 แสดงลำดับขั้นในการสร้างแบบทดสอบ

การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามแผนผังข้างต้น ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบทดสอบ
 - 1.1 เพื่อสร้างเครื่องมือวัดคุณธรรม 4 ประการ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3
 - 1.2 เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ เกี่ยวกับความเชื่อมั่น และความเที่ยงตรง
 - 1.3 เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ
2. ศึกษา นิยาม ทฤษฎี และเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์คุณธรรม 4 ประการ
 - 2.1 ศึกษาทฤษฎีและเอกสารที่เกี่ยวข้อง
 - 2.2 รวบรวมนิยามของคุณธรรม 4 ประการ
 - 2.3 หาพฤติกรรมที่แสดงออกถึงคุณธรรม 4 ประการ
3. เขียนนิยามของคุณธรรม 4 ประการ ในรูปนิยามเชิงปฏิบัติการซึ่งสรุปจากนิยามที่ค้นคว้ามาจากเอกสารต่าง ๆ
4. เขียนข้อสอบตามนิยามของคุณธรรม 4 ประการ
 - 4.1 แบบทดสอบแบ่งออกเป็น 4 คำน้อย ๆ ตามคุณธรรม 4 ข้อ โดยสร้างเป็นสถานการณ์แต่ละ 20 สถานการณ์ รวมเป็น 80 สถานการณ์
 - 4.2 ลักษณะข้อสอบที่สร้างเป็นสถานการณ์สมมุติซึ่งเป็นเรื่องราวสั้น ๆ ที่ประสบในชีวิตประจำวัน นำไปทำเป็นแบบสำรวจพฤติกรรมเพื่อหาคำตอบโดยให้นักเรียนตอบตามพฤติกรรมของตนเองที่จะกระทำเมื่อประสบกับสถานการณ์นั้น ๆ แล้วนำคำตอบไปวิเคราะห์เพื่อรวบรวมจัดเป็นตัวเลือก 3 ตัวเลือก ตามขั้นการพัฒนารายธรรมของเพียเจต์ ไคลเบอร์ค และเทค
 - 4.3 การให้คะแนน แต่ละข้อมีน้ำหนักเป็น 1, 2, 3 โดยยึดหลักดังนี้

ให้ 3 คะแนน สำหรับคำตอบที่จัดอยู่ในระดับเหนือกฎเกณฑ์
ยืหลักแห่งคน และชั้นกระทำอย่างมีเหตุผลและสติสัมปชัญญะ ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก
เพียเจต์ และเพค ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงการมีคุณธรรมในระดับสูง

ให้ 2 คะแนน สำหรับคำตอบที่จัดอยู่ในระดับตามกฎเกณฑ์ ยืคำสั่ง
และชั้นการกระทำตามเพื่อนฝูงและชั้นการกระทำตามระเบียบ ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก
เพียเจต์ และเพค ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงการมีคุณธรรมในระดับปานกลาง

ให้ 1 คะแนน สำหรับคำตอบที่จัดอยู่ในระดับก่อนกฎเกณฑ์ ก่อนจริยธรรม
และชั้นไม่มีจริยธรรมอะไรเลยและชั้นการกระทำเพื่อตนเอง ตามทฤษฎีของโคลเบอร์ก
เพียเจต์ และเพค ตามลำดับ ซึ่งแสดงถึงการมีคุณธรรมในระดับต่ำหรือไม่มีเลย

4.4 ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบเบื้องต้นด้านความเที่ยงตรงเชิง
พื้นิจ (Face Validity) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านคุณธรรมจริยธรรม และทาง
ด้านการวัดผลการศึกษาพิจารณาตรวจสอบแบบทดสอบในแต่ละด้านเป็นรายสถานการณ์ว่า
วัดได้ตรงกับคุณธรรมในแต่ละด้านหรือไม่ แล้วให้คะแนน +1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ตรง
คะแนน -1 เมื่อแน่ใจว่าวัดได้ไม่ตรง และ 0 คะแนน เมื่อไม่แน่ใจว่าวัดได้ตรงหรือ
ไม่

5. การทดสอบครั้งที่ 1 นำแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ที่สร้างขึ้น
ไปทดสอบกับนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง 192 คน ในขณะที่ทดสอบใช้เวลาที่เหมาะสมซึ่ง
นักเรียนส่วนมากทำแบบทดสอบเสร็จ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดเวลาการ
ทดสอบครั้งที่ 2

6. วิเคราะห์ข้อสอบรายข้อจากการทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก
ของข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) โดยใช้ t - test เพื่อคัดเลือก
ข้อสอบที่ดี คือ มีค่า t - test ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป ตามเกณฑ์ของเอ็ดเวิร์ด
(Edward 1957 : 153) แล้วปรับปรุงข้อคำถามที่ไม่ดี

7. ทดสอบครั้งที่ 2 นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงแล้วจากการสอบครั้งที่ 1 ไป
ทดลองสอบกับนักเรียนจำนวน 296 คน

8. วิเคราะห์ข้อสอบรายข้อจากการทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามรายข้อ โดยใช้ t - test แล้วคัดเลือกข้อที่ดี คือข้อที่มีค่า t ตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป

9. ทดสอบครั้งที่ 3 นำแบบทดสอบที่คัดเลือกได้จากการทดสอบครั้งที่ 2 ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 432 คน

10. ตรวจสอบคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

10.1 หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตร Alpha - Coefficient

10.2 หาค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้วิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group Technique) ว่ามีความเห็นต่างกัน ซึ่งได้แก่นักเรียนที่รู้จักว่าเป็นผู้มีคุณธรรมมากหรือน้อยในแต่ละด้าน ซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากอาจารย์ที่ปรึกษา และเพื่อนร่วมชั้น จำนวน 5 คน โดยใช้แบบประเมินในการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน

11. สร้างเกณฑ์ปกติ นำคะแนนจากการทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างในครั้งที่ 3 ไปคำนวณค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) แล้วเทียบค่าที่ปกติ (T - Score)

12. เขียนคู่มือในการใช้แบบทดสอบ และจัดทำเป็นรูปเล่ม ซึ่งประกอบด้วย

12.1 โครงสร้างของแบบทดสอบ

12.2 วัตถุประสงค์ในการใช้แบบทดสอบ

12.3 วิธีดำเนินการวัด

12.4 ค่าสถิติและคุณภาพเครื่องมือ

12.5 เกณฑ์ปกติ

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ในรูปของสถานการณ์สมมุติที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมย่อยทั้ง 4 ประการ ได้แก่

- การรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
- การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความคณัน
- อคทน อคกลัน และอคค่อม ที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด
- การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริตและรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

จำนวนคำถาม 20 สถานการณ์ รวมเป็น 80 สถานการณ์ ทั้งตัวอย่าง

- คำชี้แจง
1. แบบทดสอบฉบับนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการทราบความเห็น และความคิดของนักเรียนว่านักเรียนมีความเห็นและความคิดอย่างไรในสถานการณ์ที่กำหนดให้ คำตอบที่นักเรียนเลือกตอบในแต่ละข้อนั้นไม่มีข้อใดถูกหรือผิดอย่างแท้จริง และไม่กระทบกระเทือนผลการเรียนของนักเรียน จึงขอให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความเป็นจริงของนักเรียนมากที่สุด
 2. การตอบคำถามแต่ละข้อนั้นขอให้ทำอย่างรวดเร็วที่สุด โดยเมื่ออ่านข้อคำถามจบแล้วให้เลือกตอบทันที
 3. วิธีตอบ ให้นักเรียนทำเครื่องหมาย $\neq$ ลงในช่อง ☐ ใต้ตัวอักษร ก, ข หรือ ค ซึ่งตรงกับตัวเลือกที่นักเรียนตอบในแต่ละข้อคำถามในกระดาษคำตอบ

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

- สถานการณ์ที่ (๐) ถ้าท่านถูกเพื่อนท้าหาญให้ทำในสิ่งที่ท่านคิดแล้วว่าตัวเองไม่สามารถทำได้ ท่านจะบอกกับเพื่อนคนนั้นอย่างไร
- ก. ขอมรับว่าทำไม่ได้เพื่อให้เพื่อนเห็นใจ
 - ข. สามารถทำได้เพราะเพื่อศักดิ์ศรีของตัวเอง
 - ค. บอกเพื่อนว่าทำไม่ได้เพราะความสามารถมีไม่พอ

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านการรู้จักชมใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติ
อยู่ในความสัตย์ความดีนั้น

สถานการณ์ที่ (๐๐) สุภารัตน์เป็นนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษดีที่สุดในห้องซึ่งในการ
สอบวิชาภาษาอังกฤษครั้งนี้ถ้าเขาทำคะแนนได้ไม่ถึงครึ่ง เขาจะต้อง
ตกและอาจจะตกคนเดียวด้วย แต่โชคที่ภานีส่งกระดาษคำตอบ
มาให้ ถ้าท่านเป็นสุภารัตน์ท่านจะทำอย่างไร

- ก. ไม่รับกระดาษคำตอบของภานีสักครู่เห็น
 - ข. ไม่รับกระดาษคำตอบของภานีเพราะกลัวเพื่อน ๆ จะถูก
 - ค. ไม่รับกระดาษคำตอบของภานีเพราะไม่คิดจะยอมผูกคนอื่น
- หายใจ

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านการอกตน อกกลั่น และอกออม ที่จะไม่ประพฤติล่วง
ความสัตย์สุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

สถานการณ์ที่ (๐๐๐) ขณะตื่นเรสและเพื่อน ๆ นั่งคุยกันอย่างสนุกสนาน ในระยะแรก ๆ
เรสก็สนุกสนานกับเพื่อน ๆ ต่อมาในกลุ่มได้เปลี่ยนเรื่องคุยซึ่งทำ
ให้เรสเครียดและเบื่อมาก ถ้าท่านเป็นเรสท่านจะทำอย่างไร

- ก. นิ่งฟังอยู่เป็นปกติ
- ข. คีตัวออกห่างจากกลุ่มนั้น
- ค. ทนฟังอยู่เพราะเรายังต้องคบกันกับเพื่อน

ตัวอย่างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านการรู้จักละวางความชั่วความทุจริตและรู้จักสละประโยชน์
ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

สถานการณ์ที่ (๐๐๐๐) ขณะที่ดวงใจกำลังดูหนังสืออยู่นั้นเบญจวรรณเพื่อนร่วมชั้นได้เข้ามา
ขัดจังหวะเพื่อขอปรึกษาเรื่องปัญหาทางบ้าน ถ้าท่านเป็นดวงใจ
ท่านจะทำอย่างไร

- ก. ให้คำปรึกษาเพราะเป็นการช่วยเหลือเพื่อน
- ข. ให้คำปรึกษาเพราะเราเป็นเพื่อนสนิทกันมาก
- ค. ให้คำปรึกษาเพื่อวันหลังเขาจะได้ช่วยเราบ้าง

การให้คะแนน

ให้คะแนนเป็นระดับ	คือ	มีคุณธรรมในระดับสูง	ให้ 3 คะแนน
		มีคุณธรรมในระดับปานกลาง	ให้ 2 คะแนน
		มีคุณธรรมในระดับต่ำ	ให้ 1 คะแนน
จากตัวอย่าง สถานการณ์ที่ 0	ข้อ ก, ข, ค	ให้คะแนน 2, 1, 3 ตามลำดับ	
สถานการณ์ที่ 00	ข้อ ก, ข, ค	ให้คะแนน 1, 2, 3 ตามลำดับ	
สถานการณ์ที่ 000	ข้อ ก, ข, ค	ให้คะแนน 3, 1, 2 ตามลำดับ	
สถานการณ์ที่ 0000	ข้อ ก, ข, ค	ให้คะแนน 3, 2, 1 ตามลำดับ	

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อโรงเรียนที่เลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง ขออนุญาตผู้บริหารโรงเรียน และนักหมาย วัน เวลา เพื่อนำแบบทดสอบไปทำการทดสอบ
2. เตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนที่สอบในแต่ละครั้ง วางแผนในการดำเนินการสอบ และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวิธีทำแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตลอดจนวัตถุประสงค์และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบทดสอบก่อนที่จะลงมือทำ
4. นำผลการสอบมาตรวจให้คะแนน วิเคราะห์รายข้อและปรับปรุงข้อสอบจากการสอบครั้งที่ 1 วิเคราะห์รายข้อและคัดเลือกข้อสอบที่ดีจากการทดสอบครั้งที่ 2
5. นำแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ซึ่งผ่านการวิเคราะห์รายข้อ การปรับปรุงและการคัดเลือกมาแล้ว ไปทดสอบกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ และหาเกณฑ์ปกติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าสถิติพื้นฐานของแบบทดสอบ คือ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย (Coefficient of Variation)
ซึ่งเป็นค่าส่วนความเบี่ยงเบนมาตรฐานคิดเป็นเปอร์เซ็นต์ของเฉลี่ย โดยใช้สูตร
(จรัญ จันทลักษณ์ 2523 : 23)

$$CV = \frac{S}{\bar{X}} \times 100 \%$$

เมื่อ CV แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย
S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

3. วิเคราะห์ข้อคำถามเป็นรายข้อ (Item Analysis) เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกโดยใช้ t - test แบบเทคนิค 25 เปอร์เซ็นต์ ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2528 : 185 อ้างอิงมาจาก Edward 1957 : 152 - 154)

$$t = \frac{\bar{X}_H - \bar{X}_L}{\sqrt{\frac{S_H^2}{n_H} + \frac{S_L^2}{n_L}}}$$

t แทน ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ
 $\bar{X}_H$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มสูง
 $\bar{X}_L$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มต่ำ
 S_H^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มสูง
 S_L^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของกลุ่มต่ำ
n แทน จำนวนนักเรียนในแต่ละกลุ่ม

4. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา

(α - Coefficient) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2524 : 171)

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน สัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 n แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 S_i^2 แทน คะแนนความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S_t^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของเครื่องมือทั้งฉบับ

5. ความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ หากค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดย

วิธี Known Group Technique ในการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยใช้สูตร

(ชูศรี วงศ์รัตน์ 2525 : 119)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน Distribution t
 S_1^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 1
 S_2^2 แทน ความแปรปรวนของกลุ่มที่ 2
 $\bar{X}_1$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1
 $\bar{X}_2$ แทน ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 2
 n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1
 n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2

6. หาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile Rank) โดยใช้สูตร
(สมบุรณ์ ชิตพงษ์ และสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ 2524 : 92)

$$PR = \frac{100}{N} (cf + \frac{1}{2}f)$$

เมื่อ PR แทน ค่าแห่งเปอร์เซ็นต์ไทล์
f แทน ความถี่ของแต่ละช่วงคะแนน
cf แทน ความถี่สะสม
N แทน จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง

7. หาคะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) โดยหาคะแนนที่ปกติแบบยัติพันธ์ที่ได้อ้าง
เป็นหลัก (Area Transformation) จากการหาค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentile)
แล้วนำค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ได้ไปเปิดตารางสำหรับเปลี่ยนเป็นคะแนนที่ปกติ (Normalized
T - Score) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2522 : 148 - 153)

8. หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient) เพื่อหา
ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายใน (Intercorrelation) ในแต่ละคุณธรรมย่อยของ
แบบทดสอบโดยใช้สูตร (บังอร ภูภิรมย์ขวัญ 2523 : 115)

$$r_{XY} = \frac{N\sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{\{N\sum X^2 - (\sum X)^2\} \{N\sum Y^2 - (\sum Y)^2\}}}$$

เมื่อ r_{XY} แทน สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร X กับตัวแปร Y
 $\sum X$ แทน ผลรวมจากผลการวัดตัวแปร X
 $\sum Y$ แทน ผลรวมจากผลการวัดตัวแปร Y
 $\sum XY$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่าง X กับ Y
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของ X
 $\sum Y^2$ แทน ผลรวมกำลังสองของ Y
N แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เข้าใจตรงกันในการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
n	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบ
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
S^2	แทน	ค่าความแปรปรวน
CV	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย
SE_{meas}	แทน	ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการวัด
r_{tt}	แทน	สัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา t - Distribution
X_1	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านการรักษาความซื่อสัตย์ ความจริงใจคือตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์ และเป็นธรรม
X_2	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริตนั้น
X_3	แทน	คะแนนจากแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านการอดทน อุตสาหะ และ อดออม ที่จะไม่ประพฤติดังความซื่อสัตย์สุจริตไม่ว่าด้วยเหตุ ประการใด

- X₄ แทน คะแนนจากแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านการรู้จักละวางความชั่ว
ความทุจริตและรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของคนเพื่อประโยชน์
ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง
- X₅ แทน คะแนนรวมจากแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตาม
พระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นตอน ๆ ดังนี้

ตอนที่ 1 การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบขั้นต้น

- 1.1 รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบ
- 1.2 ความเที่ยงตรงเชิงพื้นผิว (Face Validity)

ตอนที่ 2 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1

- 2.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ
- 2.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ
- 2.3 การปรับปรุงและคัดเลือกข้อสอบเพื่อนำไปทดลองครั้งที่ 2

ตอนที่ 3 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 2

- 3.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ
- 3.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ
- 3.3 การปรับปรุงและคัดเลือกข้อสอบเพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 3

ตอนที่ 4 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 3

- 4.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ
- 4.2 การวิเคราะห์ข้อสอบเป็นรายข้อ
- 4.3 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)

ของแบบทดสอบ

- 4.4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้าน

4.5 คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบขั้นต้น

1.1 รายละเอียดเบื้องต้นของแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 4 ด้าน คือ

1.1.1 แบบทดสอบด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม

1.1.2 แบบทดสอบด้านการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น

1.1.3 แบบทดสอบด้านการอดทน ออกล้ม และอดออม ที่จะไม่ประพฤติดังความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

1.1.4 แบบทดสอบด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

1.2 ความเที่ยงตรงเชิงพื้นิจ (Face Validity)

ในการประเมินคุณภาพของแบบทดสอบขั้นต้นนี้ ผู้วิจัยได้นำแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผล จิตวิทยา และพระภิกษุ จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้พิจารณาเป็นรายข้อ แบบทดสอบที่ตรวจสอบในเบื้องต้น มีจำนวนทั้งหมด 105 ข้อ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขข้อสอบทางด้านภาษาเพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า ผลการพิจารณาแบบทดสอบจากผู้เชี่ยวชาญ ปรากฏว่ามีความเห็นสอดคล้องกันเป็นรายข้อตั้งแต่ 60 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป ได้ข้อสอบที่ผ่านการพิจารณาขั้นต้น จำนวน 100 ข้อ

ตอนที่ 2 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 1

2.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ

รายละเอียดของแบบทดสอบประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สอบ จำนวนข้อของแบบทดสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าสถิติพื้นฐานและความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากการทดสอบครั้งที่ 1

แบบทดสอบ	N	n	เวลา (นาที)	$\bar{X}$	S	CV	r_{tt}
X_1	192	24	20	64.187	4.088	6.37	.658 ^{**}
X_2	192	26	20	70.072	6.825	9.73	.839 ^{**}
X_3	192	25	20	63.015	5.212	8.27	.673 ^{**}
X_4	192	25	20	63.192	6.405	10.13	.749 ^{**}
X_5	192	100	80	260.520	18.400	7.06	.901 ^{**}

^{**} มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏว่าแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ทั้ง 4 ด้าน จำนวน 100 ข้อ มีคะแนนเต็มทั้งหมด 300 คะแนน ใช้เวลาสอบ 80 นาที มีค่าเฉลี่ยรวม 260.520 ซึ่งมีค่ามากกว่าครึ่งหนึ่งของคะแนนเต็ม ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 18.400 ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย 7.06 และค่าความเชื่อมั่น .901 จากการวิเคราะห์เป็นรายด้าน ปรากฏว่าค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายมีค่าตั้งแต่ 6.37 ถึง 10.13 แบบทดสอบด้านการรู้จักเข้าใจตนเอง ผูกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้นมีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายสูงสุด แสดงว่า มีค่าการกระจายของคะแนนมากกว่าด้านอื่น ๆ

และแบบทดสอบด้านการรักษาความสัจความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายต่ำสุด แสดงว่ามีค่าการกระจายของคะแนนน้อยกว่าค่าอื่น ๆ แบบทดสอบด้านการรู้จักซื่อสัตย์ใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้นมีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด และด้านการรักษาความสัจความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมมีค่าต่ำสุด ซึ่งทุกด้านมีค่าความเชื่อมั่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

ผู้วิจัยได้นำผลการทดลองครั้งที่ 1 มาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ โดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ซึ่งมีกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 48 คน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ t - test ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 4, 5, 6 และ 7

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการรักษาความสัจความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม จากการทดลองครั้งที่ 1

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	2.958	.040	2.708	.338	2.818	คัดเลือกไว้
2	2.250	.234	2.125	.154	1.390	คัดออก
3	2.916	.078	2.291	.806	4.605	คัดเลือกไว้
4	2.958	.083	2.062	.996	5.977	คัดเลือกไว้
5	2.979	.020	2.645	.318	3.980	คัดเลือกไว้
6	2.958	.040	2.708	.338	2.818	คัดเลือกไว้
7	2.250	.191	2.062	.144	2.250	คัดเลือกไว้

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
8	2.958	.040	2.708	.296	2.982	คัดเลือกไว้
9	2.895	.095	2.333	.439	5.320	คัดเลือกไว้
10	3.000	.000	2.937	.059	1.797	คัดเลือกไว้
11	2.437	.251	2.270	.201	1.720	คัดออก
12	3.000	.000	2.833	.269	2.230	คัดเลือกไว้
13	2.854	.254	2.250	.744	4.180	คัดเลือกไว้
14	2.979	.020	2.666	.312	3.763	คัดเลือกไว้
15	2.854	.127	2.291	.466	5.065	คัดเลือกไว้
16	2.583	.248	2.020	.191	5.887	คัดเลือกไว้
17	2.979	.020	2.812	.283	2.101	คัดเลือกไว้
18	2.916	.078	2.541	.466	3.522	คัดเลือกไว้
19	3.000	.000	2.958	.042	1.410	คัดออก
20	2.833	.312	2.583	.588	1.826	คัดเลือกไว้
21	2.708	.210	2.479	.382	2.062	คัดเลือกไว้
22	2.833	.141	2.416	.375	4.020	คัดเลือกไว้
23	2.958	.083	1.895	.946	7.260	คัดเลือกไว้
24	2.958	.040	2.291	.636	5.621	คัดเลือกไว้

จากตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบด้านการรักษา
 ความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
 มีทั้งหมด 24 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนก 1.390 ถึง 7.260 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนก

ไม่ถึงเกณฑ์คือ $t < 1.75$ จำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 2 , ข้อ 11 และข้อ 19
และจะคัดออกในการทดลองสอบครั้งที่ 2

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดคุณธรรม
4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการรู้จักข่มใจตนเองฝึกใจตนเอง
ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น จากการทดสอบครั้งที่ 1

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	3.000	.000	2.479	.722	4.249	คัดเลือกไว้
2	2.979	.020	2.500	.680	3.538	คัดเลือกไว้
3	2.958	.083	2.041	.976	6.175	คัดเลือกไว้
4	3.000	.000	2.229	.818	5.906	คัดเลือกไว้
5	3.000	.000	2.166	.822	6.373	คัดเลือกไว้
6	3.000	.000	2.312	.900	5.024	คัดเลือกไว้
7	2.812	.155	2.375	.579	3.534	คัดเลือกไว้
8	3.000	.000	2.541	.636	3.987	คัดเลือกไว้
9	2.958	.083	2.290	.721	5.162	คัดเลือกไว้
10	2.750	.191	2.541	.253	2.173	คัดเลือกไว้
11	3.000	.000	2.625	.494	3.696	คัดเลือกไว้
12	2.916	.163	2.395	.754	3.769	คัดเลือกไว้
13	2.979	.020	2.145	.808	6.350	คัดเลือกไว้
14	2.812	.155	1.979	.659	6.396	คัดเลือกไว้
15	2.875	.111	2.062	.655	6.437	คัดเลือกไว้
16	3.000	.000	2.375	.664	5.314	คัดเลือกไว้

ตาราง 5 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
17	3.000	.000	2.583	.588	3.767	คัดเลือกไว้
18	3.000	.000	2.479	.510	5.054	คัดเลือกไว้
19	2.750	.191	2.312	.304	4.313	คัดเลือกไว้
20	3.000	.000	2.458	.636	4.708	คัดเลือกไว้
21	2.979	.020	2.479	.722	4.022	คัดเลือกไว้
22	2.854	.127	2.041	.593	6.639	คัดเลือกไว้
23	2.750	.191	2.375	.324	3.620	คัดเลือกไว้
24	3.000	.000	2.041	.721	7.824	คัดเลือกไว้
25	2.958	.083	2.270	.712	5.346	คัดเลือกไว้
26	3.000	.000	2.625	.409	4.062	คัดเลือกไว้

จากตาราง 5 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบด้านการรู้จักตนเอง ฝักใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น มีทั้งหมด 26 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.173 ถึง 7.824 ซึ่งทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าเกณฑ์คือ 1.75 ดังนั้นทุกข้อจะนำไปทดลองสอบครั้งที่ 2 ต่อไป

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด

คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการรอกทน อคณัน และออกอม ที่จะไม่ประพฤตล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด จากการทดลองสอบครั้งที่ 1

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	2.666	.226	2.083	.290	5.625	คัดเลือกไว้
2	2.958	.083	2.500	.723	3.536	คัดเลือกไว้
3	2.500	.255	1.979	.318	4.768	คัดเลือกไว้
4	2.395	.286	2.083	.120	3.394	คัดเลือกไว้
5	2.979	.020	2.729	.286	3.132	คัดเลือกไว้
6	2.895	.095	2.312	.602	4.839	คัดเลือกไว้
7	2.791	.168	2.541	.466	2.175	คัดเลือกไว้
8	3.000	.000	2.750	.404	2.726	คัดเลือกไว้
9	2.958	.040	2.375	.622	4.965	คัดเลือกไว้
10	2.000	.765	1.520	.425	3.051	คัดเลือกไว้
11	2.895	.095	2.562	.336	3.516	คัดเลือกไว้
12	2.854	.127	2.187	.708	5.058	คัดเลือกไว้
13	3.000	.000	2.416	.503	5.705	คัดเลือกไว้
14	2.625	.239	2.125	.367	4.449	คัดเลือกไว้
15	3.000	.000	2.791	.210	3.166	คัดเลือกไว้
16	2.916	.078	2.416	.503	4.544	คัดเลือกไว้
17	2.875	.154	2.270	.499	5.188	คัดเลือกไว้

ตาราง 6 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
18	3.000	.000	2.604	.457	4.058	คัดเลือกไว้
19	2.333	.439	2.145	.382	1.437	คัดออก
20	2.437	.591	1.666	.780	4.563	คัดเลือกไว้
21	2.416	.631	1.666	.609	4.667	คัดเลือกไว้
22	2.895	.095	2.375	.622	4.255	คัดเลือกไว้
23	2.791	.210	2.125	.622	5.068	คัดเลือกไว้
24	2.645	.318	2.062	.613	4.243	คัดเลือกไว้
25	2.895	.137	1.833	.737	7.867	คัดเลือกไว้

จากตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบด้านการออกนอกถิ่น และออกนอก ที่จะไม่ประหลาดถึงความสัจสุจริตไม่ว่าจะก่อเหตุประการใด มีทั้งหมด 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.437 ถึง 7.867 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ จำนวน 1 ข้อ คือ ข้อ 19 และจะคัดออกในการทดลองสอบครั้งที่ 2

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด

คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการรู้จักละวาง
ความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของคนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของ
บ้านเมือง จากการทดลองสอบครั้งที่ 1

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	1.979	.233	1.916	.418	.541	คัดออก
2	2.916	.078	2.145	.637	6.335	คัดเลือกไว้
3	2.958	.040	2.208	.764	5.795	คัดเลือกไว้
4	3.000	.000	2.416	.460	5.965	คัดเลือกไว้
5	2.916	.120	2.479	.552	3.693	คัดเลือกไว้
6	2.916	.120	2.208	.508	6.194	คัดเลือกไว้
7	2.687	.219	2.312	.304	3.592	คัดเลือกไว้
8	2.958	.040	2.208	.806	4.734	คัดเลือกไว้
9	2.937	.102	2.166	.780	5.690	คัดเลือกไว้
10	2.979	.020	2.312	.644	5.671	คัดเลือกไว้
11	2.958	.083	2.083	.886	6.161	คัดเลือกไว้
12	2.937	.059	2.583	.333	3.917	คัดเลือกไว้
13	2.958	.040	2.083	.716	6.973	คัดเลือกไว้
14	2.083	.886	1.812	.666	1.508	คัดออก
15	2.395	.286	2.020	.531	2.874	คัดเลือกไว้
16	2.833	.184	2.208	.806	4.352	คัดเลือกไว้
17	2.437	.804	1.791	.593	3.786	คัดเลือกไว้

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
18	2.937	.102	2.062	.740	6.608	คัดเลือกไว้
19	3.000	.000	2.208	.891	5.813	คัดเลือกไว้
20	2.958	.040	2.125	.750	6.494	คัดเลือกไว้
21	2.979	.020	2.250	.787	5.625	คัดเลือกไว้
22	2.916	.163	2.020	.829	6.235	คัดเลือกไว้
23	3.000	.000	2.395	.627	5.293	คัดเลือกไว้
24	2.187	.155	2.166	.354	.203	คัดออก
25	2.895	.180	1.875	.707	7.505	คัดเลือกไว้

จากตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบด้านการรู้จักละวาง ความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง มีทั้งหมด 25 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .203 ถึง 7.505 มีข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ คือ $t < 1.75$ จำนวน 3 ข้อ คือ ข้อ 1 ; ข้อ 14 และข้อ 24 และจะคัดออกในการทดลองสอบครั้งที่ 2

2.3 การปรับปรุงและคัดเลือกเพื่อนำไปทดลองสอบครั้งที่ 2

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดลองสอบในครั้งที่ 1 พบว่าบางข้อยังมีค่าอำนาจจำแนก (ค่า t) ไม่ถึงเกณฑ์ ดังนั้นจึงต้องคัดเลือกและปรับปรุงข้อสอบเพื่อรวบรวมเป็นฉบับใหม่เพื่อนำไปทดลองสอบในครั้งที่ 2 ผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ออก เหลือข้อสอบที่ใช้ได้ในแต่ละด้านดังนี้

แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม จำนวน 21 ข้อ

แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติ
อยู่ในความสัจความคณัน จำนวน 26 ข้อ

แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านการอกทน อดกลั้น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติกว้าง
ความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด จำนวน 24 ข้อ

แบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละ
ประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง จำนวน 22 ข้อ

ตอนที่ 3 การทดลองสอบครั้งที่ 2

3.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ

รายละเอียดของแบบทดสอบประกอบด้วยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สอบ จำนวนข้อของ
แบบทดสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ จากการทดสอบครั้งที่ 2

แบบทดสอบ	N	n	เวลา (นาที)	$\bar{X}$	S	CV	r_{tt}
X ₁	296	21	15	55.648	3.999	7.18	.601**
X ₂	296	26	15	69.716	7.320	10.49	.858**
X ₃	296	24	15	60.685	7.746	12.76	.887**
X ₄	296	22	15	55.959	6.308	11.27	.760**
X ₅	296	93	60	242.597	18.505	7.62	.904**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 8 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 จำนวน 93 ข้อ ใช้เวลาสอบ 60 นาที มีค่าเฉลี่ย 242.597 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน 18.505 ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย 7.62 และค่าความเชื่อมั่น .904 จากการวิเคราะห์ข้อสอบแต่ละด้านปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายมีค่าตั้งแต่ 7.18 ถึง 12.76 แบบทดสอบด้านการอดทน อดกลั้น และออกอ้อมที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริตไม่ว่าจะกายเหตุประการใดมีความแตกต่างกันของคะแนนมากกว่าด้านอื่น ๆ และแบบทดสอบด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจ ต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมมีความแตกต่างกันของคะแนนน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ส่วนค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรายด้านมีค่าตั้งแต่ .601 ถึง .887 แบบทดสอบด้านการอดทน อดกลั้น และออกอ้อมที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริตไม่ว่าจะกายเหตุประการใดมีค่าความเชื่อมั่นสูงสุด และด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมมีค่าต่ำสุด ซึ่งทุกด้านมีค่าความเชื่อมั่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด
คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการรักษาความสัจ
ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม จากการ
ทดลองสอบครั้งที่ 2

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	2.972	.026	2.364	.700	6.160	คัดเลือกไว้
2	2.932	.063	2.391	.789	5.042	คัดเลือกไว้
3	2.945	.106	1.797	.930	9.704	คัดเลือกไว้
4	2.972	.054	2.581	.438	4.797	คัดเลือกไว้
5	2.972	.054	2.729	.364	3.235	คัดเลือกไว้
6	2.175	.146	1.945	.325	2.885	คัดเลือกไว้
7	2.878	.135	2.554	.497	3.150	คัดเลือกไว้
8	2.770	.179	2.162	.356	7.161	คัดเลือกไว้
9	2.959	.039	2.202	.656	7.820	คัดเลือกไว้
10	2.945	.079	2.351	.724	5.706	คัดเลือกไว้
11	2.986	.013	2.729	.364	3.602	คัดเลือกไว้
12	2.851	.128	2.432	.385	5.042	คัดเลือกไว้
13	2.405	.244	2.108	.316	3.417	คัดเลือกไว้
14	2.972	.026	2.729	.282	3.773	คัดเลือกไว้
15	2.945	.051	2.500	.417	5.604	คัดเลือกไว้
16	2.945	.106	2.364	.755	5.389	คัดเลือกไว้
17	2.513	.253	2.162	.493	3.486	คัดเลือกไว้
18	2.824	.146	2.472	.334	4.378	คัดเลือกไว้

ตาราง 9 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
19	2.918	.130	1.864	.940	7.699	คัดเลือกไว้
20	2.915	.075	2.337	.555	6.301	คัดเลือกไว้
21	3.000	.000	2.851	.155	2.748	คัดออก

จากตาราง 9 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบด้านการรักษา
ความสัจความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
จำนวน 21 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.748 ถึง 9.704 ไม่มีข้อที่ค่าอำนาจจำแนก
ไม่ถึงเกณฑ์ คือ $t < 1.75$

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด
คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการรู้จักข่มใจตนเอง
ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้นจากการทดลองสอบครั้งที่ 2

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	3.000	.000	2.432	.796	5.474	คัดเลือกไว้
2	2.689	.217	2.310	.545	3.726	คัดออก
3	3.000	.000	2.094	.881	8.297	คัดเลือกไว้
4	3.000	.000	2.297	.732	7.068	คัดเลือกไว้
5	2.932	.063	1.986	.780	8.859	คัดเลือกไว้
6	3.000	.000	2.310	.874	6.339	คัดเลือกไว้

ตาราง 10 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
7	2.891	.097	2.608	.460	3.269	ตัดออก
8	2.972	.054	2.500	.554	5.214	ตัดออก
9	2.986	.013	2.256	.823	6.867	คัดเลือกไว้
10	2.783	.171	2.472	.389	3.568	ตัดออก
11	2.986	.013	2.581	.602	4.442	ตัดออก
12	2.986	.013	2.189	.785	7.675	คัดเลือกไว้
13	2.986	.013	2.175	.667	8.459	คัดเลือกไว้
14	2.486	.280	1.810	.539	6.418	คัดเลือกไว้
15	2.891	.097	2.067	.721	7.835	คัดเลือกไว้
16	2.972	.054	2.310	.792	6.193	คัดเลือกไว้
17	2.972	.054	2.594	.463	4.526	ตัดออก
18	2.972	.026	2.445	.442	6.628	คัดเลือกไว้
19	2.959	.039	2.135	.830	7.612	คัดเลือกไว้
20	3.000	.000	2.445	.551	6.416	คัดเลือกไว้
21	2.986	.013	2.391	.789	5.708	คัดเลือกไว้
22	2.878	.163	2.054	.462	8.966	คัดเลือกไว้
23	2.770	.179	2.189	.402	6.559	คัดเลือกไว้
24	2.972	.026	2.040	.806	8.787	คัดเลือกไว้
25	2.972	.026	2.175	.886	7.182	คัดเลือกไว้
26	3.000	.000	2.554	.497	5.506	คัดเลือกไว้

จากตาราง 10 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบด้านการรู้จัก
 ชุมใจตนเอง ผิดใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความคั้นั้น จำนวน 26 ข้อ
 มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.269 ถึง 8.966 ไม่มีข้อที่ค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ คือ
 $t < 1.75$

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด
 คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการรอกทน ออกกลั้น
 และออกอ้อมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด จากการ
 ทดลองสอบครั้งที่ 2

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	2.878	.108	2.108	.453	8.835	คัดเลือกไว้
2	3.000	.000	2.621	.567	4.324	คัดเลือกไว้
3	2.621	.238	2.054	.353	6.350	คัดเลือกไว้
4	2.513	.253	2.094	.305	4.821	คัดเลือกไว้
5	2.932	.063	2.621	.430	3.804	คัดออก
6	2.945	.051	2.229	.782	6.747	คัดเลือกไว้
7	2.040	.751	1.608	.597	3.204	คัดออก
8	2.864	.118	2.594	.326	3.477	คัดออก
9	3.000	.000	2.391	.542	7.100	คัดเลือกไว้
10	2.864	.118	2.540	.416	3.817	คัดเลือกไว้
11	3.000	.000	2.648	.559	3.913	คัดเลือกไว้
12	2.959	.039	2.554	.414	5.172	คัดเลือกไว้
13	3.000	.000	2.486	.554	5.942	คัดเลือกไว้

ตาราง 11 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
14	2.716	.206	2.216	.527	5.064	คัดเลือกไว้
15	2.256	.796	1.810	.703	3.133	คัดออก
16	2.837	.137	2.432	.550	4.205	คัดเลือกไว้
17	2.837	.137	2.364	.536	4.958	คัดเลือกไว้
18	3.000	.000	2.500	.554	5.780	คัดเลือกไว้
19	2.621	.402	1.648	.778	7.700	คัดเลือกไว้
20	2.972	.054	2.621	.485	4.116	คัดเลือกไว้
21	2.824	.146	2.378	.539	4.634	คัดเลือกไว้
22	2.932	.063	2.216	.527	8.011	คัดเลือกไว้
23	2.635	.262	1.743	.604	8.243	คัดเลือกไว้
24	2.864	.200	1.918	.815	8.074	คัดเลือกไว้

จากตาราง 11 ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่า แบบทดสอบด้านการอดทน ออกกำลังกาย และออกอ้อมที่จะไม่ประพฤติดังความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด จำนวน 24 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.204 ถึง 8.835 ไม่มีข้อที่ค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ คือ $t < 1.75$

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด
คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการรู้จักละวาง
ความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของ
บ้านเมือง จากการทดสอบครั้งที่ 2

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	2.878	.135	2.310	.628	5.583	คัดเลือกไว้
2	2.972	.026	2.513	.609	4.955	คัดเลือกไว้
3	3.000	.000	2.648	.368	4.984	คัดเลือกไว้
4	2.972	.026	2.405	.655	5.917	คัดเลือกไว้
5	2.905	.086	2.175	.612	7.504	คัดเลือกไว้
6	2.932	.063	2.040	.724	8.646	คัดเลือกไว้
7	2.986	.013	2.108	.755	8.619	คัดเลือกไว้
8	2.864	.143	2.040	.779	7.376	คัดเลือกไว้
9	3.000	.000	1.824	.831	11.091	คัดเลือกไว้
10	2.945	.051	2.216	.637	7.561	คัดเลือกไว้
11	2.891	.207	1.945	.654	8.765	คัดเลือกไว้
12	2.743	.193	2.013	.506	7.506	คัดเลือกไว้
13	2.864	.145	2.405	.545	4.759	คัดออก
14	2.621	.594	1.851	.758	5.699	คัดเลือกไว้
15	2.824	.228	2.148	.648	6.207	คัดเลือกไว้
16	2.270	.309	1.756	.624	4.570	คัดออก
17	2.972	.026	2.229	.699	7.501	คัดเลือกไว้
18	2.905	.169	1.959	.806	8.244	คัดเลือกไว้

ตาราง 12 (ต่อ)

ข้อ	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
19	2.878	.190	2.135	.776	6.502	คัดเลือกไว้
20	2.891	.179	2.027	.738	7.761	คัดเลือกไว้
21	2.981	.152	2.283	.644	6.723	คัดเลือกไว้
22	2.851	.183	2.270	.665	5.424	คัดเลือกไว้

จากตาราง 12 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบด้านการรู้จัก
 ละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่
 ของบ้านเมือง จำนวน 22 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.571 ถึง 11.092 ไม่มี
 ข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ คือ $t < 1.75$

3.3 การคัดเลือกข้อสอบเพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 3

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบครั้งที่ 2 ข้อสอบทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนก
 สูงกว่าเกณฑ์ และได้คัดเลือกข้อสอบและรวบรวมเป็นฉบับใหม่เพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 3
 เพื่อหาคุณภาพครั้งสุดท้าย โดยพิจารณาคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงมากไว้ตามละ
 20 ข้อ รวมทั้งฉบับ 80 ข้อ

ตอนที่ 4 การทดลองแบบทดสอบครั้งที่ 3

4.1 รายละเอียดของแบบทดสอบ

รายละเอียดของแบบทดสอบประกอบด้วย จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้สอบ
 จำนวนข้อของแบบทดสอบ เวลาที่ใช้ในการสอบ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 ค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย ค่าความเชื่อมั่น และค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน
 ในการวัด ดังแสดงในตาราง 13

ตาราง 13 ค่าสถิติพื้นฐาน ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ
จากการทดลองสอบครั้งที่ 3

แบบทดสอบ	N	n	เวลา (นาที)	$\bar{X}$	S	CV	r_{tt}	SE_{meas}
X_1	432	20	15	52.682	4.037	7.66	.644**	2.409
X_2	432	20	15	52.907	5.470	10.33	.782**	2.554
X_3	432	20	15	49.312	4.562	9.25	.628**	1.697
X_4	432	20	15	51.618	5.690	11.02	.739**	1.485
X_5	432	80	60	206.539	15.755	7.63	.881**	5.435

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 13 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 จำนวน 80 ข้อ ใช้เวลาสอบ 60 นาที มีค่าเฉลี่ยของแบบทดสอบรายด้านตั้งแต่ 49.312 ถึง 52.907 ทั้งฉบับ 206.539 โดยด้านการรู้จักตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติอยู่ในความสัจความคณันมีค่าสูงสุด และด้านการรอกหน ออกกลั่น และออกอ้อมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใดมีค่าต่ำสุด มีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจายของแบบทดสอบรายด้านตั้งแต่ 7.66 ถึง 11.02 โดยด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมืองมีค่าสูงสุด และด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมมีค่าต่ำสุด ทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์ของการกระจาย 7.63 มีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรายด้านตั้งแต่ .628 ถึง .782 โดยแบบทดสอบด้านการรู้จักตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติอยู่ในความสัจความคณันมีค่าสูงสุด และด้านการรอกหน ออกกลั่น และออกอ้อมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใดมีค่าต่ำสุด รวมทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ .881

4.2 การวิเคราะห์ข้อสอบรายข้อ

ผู้วิจัยนำผลการทดสอบครั้งที่ 3 ของแบบทดสอบมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อโดยใช้เทคนิค 25 เปอร์เซนต์ ซึ่งมีกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ กลุ่มละ 108 คน และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยโดยใช้ t -test ได้ผลการวิเคราะห์ดังตาราง 14 , 15 , 16 และ 17

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม จากการทดลองสอบครั้งที่ 3

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	2.944	.071	2.527	.662	5.060	
2	2.925	.143	2.203	.799	7.731	
3	2.925	.125	1.750	.899	12.067	
4	2.981	.018	2.601	.391	6.178	
5	2.981	.018	2.842	.133	3.707	
6	2.185	.152	1.916	.189	4.775	
7	2.944	.052	2.583	.413	5.494	
8	2.712	.206	2.138	.382	7.779	
9	2.962	.035	2.805	.158	3.714	
10	2.861	.214	2.324	.707	5.815	
11	2.990	.009	2.611	.538	5.328	
12	2.925	.069	2.277	.408	9.759	
13	2.500	.252	2.055	.370	5.855	

ตาราง 14 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
14	2.990	.009	2.629	.403	5.850	
15	2.916	.077	2.490	.383	6.521	
16	2.972	.027	2.583	.507	5.526	
17	2.657	.246	2.333	.429	4.095	
18	2.787	.187	2.370	.440	5.462	
19	2.935	.117	1.842	.881	11.361	
20	2.962	.035	2.277	.669	8.460	

จากตาราง 14 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบด้านการรักษา
 ความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
 จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.707 ถึง 11.361 ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนก
 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อ 5 มีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุด และข้อ 19 มีค่า
 อำนาจจำแนกสูงสุด

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัด
คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการรู้จักชมใจตนเอง
ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น จากการทดสอบครั้งที่ 3

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	2.990	.009	2.564	.640	5.495	
2	3.000	.000	2.212	.879	8.723	
3	2.962	.054	2.351	.660	7.516	
4	2.944	.052	2.092	.832	9.408	
5	3.000	.000	2.462	.662	6.859	
6	3.000	.000	2.203	.687	9.991	
7	2.972	.045	2.324	.744	7.578	
8	2.898	.092	2.304	.625	7.271	
9	2.657	.246	1.759	.577	10.292	
10	2.787	.169	2.148	.632	7.422	
11	2.944	.071	2.314	.572	8.146	
12	3.000	.000	2.416	.581	7.957	
13	2.611	.258	2.212	.486	4.794	
14	2.990	.009	2.398	.615	7.792	
15	2.972	.027	2.305	.774	6.776	
16	2.777	.193	1.888	.548	10.736	
17	2.750	.189	2.240	.390	6.957	
18	2.972	.045	2.194	.756	9.024	
19	2.981	.018	2.092	.851	9.909	
20	3.000	.000	2.583	.507	6.086	

จากตาราง 15 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบด้านการรู้จักชมใจตนเอง ผู้ใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความคั่นั้น จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.794 ถึง 10.736 ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อ 13 มีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุด และข้อ 16 มีค่าอำนาจจำแนกสูงสุด

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการอดทน ออกกลั้น และออกอ้อมที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด จากการทดสอบครั้งที่ 3

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	2.722	.202	2.203	.425	6.802	
2	2.925	.069	2.657	.395	4.105	
3	2.518	.270	2.083	.301	5.980	
4	2.472	.251	2.212	.262	3.756	
5	2.851	.146	2.175	.501	8.730	
6	2.925	.069	2.324	.576	7.787	
7	1.981	.709	1.620	.592	3.288	
8	2.861	.120	2.416	.413	6.282	
9	2.925	.069	2.453	.549	6.241	
10	2.990	.009	2.481	.663	6.453	
11	2.685	.236	2.027	.513	7.890	
12	2.925	.069	2.166	.663	9.219	
13	2.814	.152	2.268	.534	6.850	

ตาราง 16 (ต่อ)

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
14	2.962	.054	2.305	.756	7.591	
15	2.518	.625	1.851	.818	5.765	
16	2.490	.513	1.916	.693	5.430	
17	2.925	.069	2.324	.594	7.677	
18	2.833	.158	2.212	.543	7.693	
19	2.601	.354	1.990	.570	6.610	
20	2.787	.356	1.962	.690	8.373	

จากตาราง 16 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบด้านการออกนอกกลืน และออกอ้อมที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.288 ถึง 9.219 ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อ 7 มีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุด และข้อ 12 มีค่าอำนาจจำแนกสูงสุด

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ย ค่าความแปรปรวน และค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง จากการทดสอบครั้งที่ 3

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
1	2.872	.113	2.277	.595	7.315	
2	2.962	.035	2.435	.584	6.926	

ข้อที่	กลุ่มสูง		กลุ่มต่ำ		t	หมายเหตุ
	$\bar{X}$	S^2	$\bar{X}$	S^2		
3	2.990	.009	2.648	.398	5.576	
4	2.916	.077	2.305	.625	7.577	
5	2.953	.044	2.111	.679	10.294	
6	2.833	.252	1.981	.840	8.468	
7	2.944	.090	2.314	.741	7.175	
8	2.925	.087	2.305	.662	7.441	
9	2.925	.125	2.064	.734	9.654	
10	2.981	.018	2.314	.610	8.739	
11	2.925	.087	2.074	.667	10.189	
12	2.907	.103	2.185	.638	8.715	
13	2.694	.419	1.787	.692	8.941	
14	2.888	.137	2.064	.715	9.266	
15	2.842	.246	2.009	.812	8.416	
16	2.898	.185	2.324	.669	6.450	
17	2.925	.069	2.351	.622	7.171	
18	2.824	.295	1.898	.727	9.511	
19	2.962	.035	2.129	.693	10.191	
20	2.870	.132	2.092	.626	9.281	

จากตาราง 17 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบด้านการรู้จัก
 ละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วน
 ใหญ่ของบ้านเมือง จำนวน 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.576 ถึง 10.294

ทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ข้อ 3 มีค่าอำนาจจำแนกต่ำสุด และข้อ 5 มีค่าอำนาจจำแนกสูงสุด

4.3 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity)

ของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยได้นำผลคะแนนการสอบในแต่ละค้ำและรวมทุกค้ำมาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยวิธีการเทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group Technique) โดยทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่มีคุณธรรมมากกับกลุ่มที่มีคุณธรรมน้อยในแต่ละค้ำ คือ

นักเรียนที่รู้จักว่าเป็นผู้ที่มีคุณธรรมมากหรือน้อยในแต่ละค้ำ ซึ่งได้รับการเสนอชื่อจากอาจารย์ที่ปรึกษา และเพื่อนร่วมชั้น จำนวน 5 คน โดยใช้แบบประเมินในการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน การตรวจสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่มีคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 มาก กับกลุ่มที่มีคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 น้อย ใช้ t - test ดังแสดงในตาราง 18

ตาราง 18 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 แยกเป็นรายด้าน และรวมทั้งฉบับ

แบบทดสอบ	กลุ่มที่รู้จัก	N	$\bar{X}$	S^2	t
X_1	มาก	65	53.492	8.941	** 6.554
	น้อย	60	48.933	20.775	
X_2	มาก	65	54.261	50.414	** 5.050
	น้อย	60	48.916	20.653	
X_3	มาก	65	50.769	13.899	** 8.210
	น้อย	60	45.050	16.285	
X_4	มาก	65	53.384	57.240	** 6.631
	น้อย	60	45.916	23.264	
X_5	มาก	65	213.307	131.685	** 11.543
	น้อย	60	187.516	177.948	

** มีนัยสำคัญที่ระดับ .01

จากตาราง 18 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างอย่างเชื่อมั่นได้ไม่ว่าจะวิเคราะห์เป็นรายด้านหรือวิเคราะห์ทั้งฉบับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าตั้งแต่ 5.050 ถึง 11.543 ด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจ ต่อตนเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม มีค่า 6.554 ด้านการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติอยู่ในความสัจความดีนั้น มีค่า 5.050 ด้านการออกนอกถิ่น และออกนอกถิ่น และออกนอกถิ่นที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด

มีค่า 8.210 ด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง มีค่า 6.631 และค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบทั้งฉบับ มีค่า 11.543

4.4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบในแต่ละด้าน

คะแนนจากแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ทั้ง 4 ด้าน และรวมทั้งฉบับ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในจากการทดลองกับกลุ่มตัวอย่าง 432 คน ดังแสดงในตาราง 19

ตาราง 19 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 แต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ

แบบทดสอบ	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅
X ₁	1.000	.519**	.321**	.522**	.748**
X ₂		1.000	.518**	.543**	.749**
X ₃			1.000	.427**	.762**
X ₄				1.000	.744**
X ₅					1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 19 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 แต่ละด้านมีความสัมพันธ์กันทางบวก เชื่อมกันได้ทุกคู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .321 ถึง .543 ความแปรปรวนซ้อนทับกันตั้งแต่ 10.304 % ถึง 29.484 % แบบทดสอบด้านการรักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมกับแบบทดสอบด้านการอดทน อคถกถัน และอดออมที่จะไม่ประพฤติ

ล่งความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใดมีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ส่วนแบบทดสอบด้านการรู้จักตนเอง ผิดใจตนเอง ให้ประพฤติกฎปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้นกับแบบทดสอบด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมืองมีความสัมพันธ์กันสูงสุด แบบทดสอบแต่ละด้านกับแบบทดสอบทั้งฉบับมีความสัมพันธ์กันทางบวกทุกคู่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าตั้งแต่ .744 ถึง .762 ความแปรปรวนซ้อนทับกันตั้งแต่ 55.353 % ถึง 58.064 % แบบทดสอบด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมืองกับแบบทดสอบทั้งฉบับมีความสัมพันธ์กันต่ำสุด ส่วนแบบทดสอบด้านการอดทน อดกลั่น และอดออมที่จะไม่ประพฤติก่อความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใดกับแบบทดสอบทั้งฉบับมีความสัมพันธ์กันสูงสุด

4.5 คะแนนเกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบแต่ละด้าน และรวมทั้งฉบับ ซึ่งพิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้ (ชวาล แพทย์กุล 2520 : 54)

4.5.1 การคิดคะแนนผลการสอบในแต่ละด้าน เมื่อสามารถวัดได้ว่านักเรียนคนใดได้คะแนนที่ปกติเท่าใดแล้ว ให้ตัดสินตามเกณฑ์ดังนี้

ตั้งแต่ T65 และสูงกว่า	แปลว่า	มีคุณธรรมค่านับสูงมาก
ตั้งแต่ T55 - T65	แปลว่า	มีคุณธรรมค่านับสูง
ตั้งแต่ T45 - T55	แปลว่า	มีคุณธรรมค่านับพอใช้
เฉพาะ T50	แปลว่า	มีคุณธรรมค่านับในระดับปานกลางของกลุ่ม
ตั้งแต่ T35 - T45	แปลว่า	มีคุณธรรมค่านับต่ำ
ตั้งแต่ T35 และต่ำกว่า	แปลว่า	มีคุณธรรมค่านับต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ T35, T45, T55 และ T65 แล้วให้เลื่อนผู้สอบนั้นไปอยู่ในกลุ่มสูงถัดไปเสมอ

4.5.2 การคิดคะแนนผลการสอบรวมทุกด้าน โดยรวมคะแนนทุกด้านแล้วไปเทียบเป็นคะแนนที่ปกติจากตารางที่ให้ไว้ ส่วนเกณฑ์การตัดสินใช้เกณฑ์เดียวกับข้อ 1

ผู้วิจัยได้นำคะแนนจากแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 มาสร้างเกณฑ์ปกติซึ่งเป็นเกณฑ์ท้องถิ่น (Local Norms) โดยสร้างเป็นเกณฑ์ปกติในรูปของคะแนนที่ปกติ (Normalized T - Score) แยกเป็นเพศชาย เพศหญิง และรวมทั้งสองเพศ ทั้งแสดงในตาราง 20, 21, 22 และ 23

ตาราง 20 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนชาย

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	X_1	X_2	X_3	X_4
60	63	62	76	70
59	61	60	74	68
58	59	59	72	66
57	57	57	70	64
56	56	56	68	63
55	54	55	65	61
54	53	53	63	59
53	51	52	61	57
52	49	50	59	55
51	48	49	57	53
50	46	47	55	52
49	44	46	52	50
48	43	44	50	48
47	41	43	48	46
46	39	41	46	44
45	37	40	44	43

ตาราง 20 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	X_1	X_2	X_3	X_4
44	36	38	42	41
43	34	37	40	39
42	33	36	38	38
41	31	34	35	36
40	30	33	33	34
39	29	31	31	32
38	26	30	28	31
37	24	28	26	29
36	22	27	24	27
35	20	25	22	25
34	19	24	19	24
33	17	22	17	22
32	15	20	15	20
31	13	19	13	19
30	12	18	11	17
29	10	16	9	15
28	8	15	5	13
27	6	13		12
26	5	12		10
25		10		9
24		9		7

ตาราง 20 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	X_1	X_2	X_3	X_4
23		7		5
22		6		
21		5		
$\bar{X}$	51.576	51.738	48.242	49.928
S	4.404	5.477	4.853	5.759
N	210	210	210	210

จากตาราง 20 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ
 ทัศนคติ 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนชายในรูป
 คะแนนที่ปกติมีดังนี้ ด้านการรักษาความสงบ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติ
 แต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม ตั้งแต่ T 5 ถึง T63 ด้านการรู้จักข่มใจตนเอง
 ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสงบความดีนั้น ตั้งแต่ T 5 ถึง T62 ด้านการ
 อดทน อดกลั้น และอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความดีสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด
 ตั้งแต่ T 5 ถึง T 76 ด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์
 ส่วนน้อยของคนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง ตั้งแต่ T 5 ถึง T70

ตาราง 21 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของ
รัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนหญิง

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	X_1	X_2	X_3	X_4
60	69	53	74	65
59	66	52	72	63
58	62	50	70	61
57	60	49	68	59
56	56	48	65	57
55	53	47	63	55
54	50	46	61	54
53	47	45	58	52
52	44	44	56	50
51	41	43	53	48
50	39	42	51	46
49	35	40	48	44
48	32	39	46	43
47	29	38	44	41
46	25	37	41	39
45	23	36	39	37
44	20	35	36	35
43	18	34	34	33
42	15	33	31	31
41	12	32	30	29

ตาราง 21 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	X_1	X_2	X_3	X_4
40	9	30	27	27
39	5	29	24	26
38	3	28	22	24
37		27	19	22
36		26	17	20
35		25	15	18
34		24	12	17
33		23	9	15
32		22	7	13
31		21	5	11
30		19	3	9
29		18		7
28		17		5
27		16		3
26		15		
25		14		
24		13		
23		11		
22		10		
21		9		
20		8		

ตาราง 21 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	X_1	X_2	X_3	X_4
19		7		
18		6		
17		5		
16		4		
15		3		
$\bar{X}$	53.729	54.013	50.324	53.216
S	3.344	5.240	4.026	5.149
N	222	222	222	222

จากตาราง 21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ วัฒนธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนหญิงในรูป คะแนนที่ปกติ มีผลดังนี้ ด้านการรักษาความสำนึกความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม ตั้งแต่ T3 ถึง T69 ด้านการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสำนึกความดีนั้น ตั้งแต่ T3 ถึง T53 ด้านการอดทน อดกลั่น และอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสำนึกสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด ตั้งแต่ T3 ถึง T74 ด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง ตั้งแต่ T3 ถึง T65

ตาราง 22 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของ
รัชกาลที่ 9 รวมทั้งสองเพศ

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	X_1	X_2	X_3	X_4
60	64	62	75	61
59	62	61	73	60
58	60	59	71	58
57	57	58	68	56
56	56	56	66	55
55	55	54	64	54
54	53	53	61	53
53	51	51	59	50
52	49	50	57	49
51	48	48	55	48
50	45	47	52	46
49	42	45	50	45
48	41	43	47	43
47	39	42	45	42
46	37	40	43	40
45	35	39	41	38
44	34	37	38	37
43	32	36	36	36
42	30	34	33	34
41	29	33	31	33

ตาราง 22 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	X_1	X_2	X_3	X_4
40	26	31	29	32
39	24	29	26	30
38	22	28	24	29
37	20	26	22	27
36	18	25	20	25
35	16	23	17	24
34	14	22	15	22
33	12	20	12	21
32	10	18	10	19
31	9	17	8	18
30	7	15	5	17
29	5	14		15
28		12		13
27		11		11
26		9		10
25		8		9
24		5		7
23				5
$\bar{X}$	52.682	52.907	49.312	51.618
S	4.037	5.470	4.562	5.690
N	432	432	432	432

จากตาราง 22 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ วัตุคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 รวมทั้งสองเพศ ในรูปคะแนนที่ปกติ มีผลดังนี้ ด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะ ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม ตั้งแต่ T5 ถึง T64 ด้านการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น ตั้งแต่ T5 ถึง T62 ด้านการอดทน อุตกลั่น และอดออม ที่จะไม่ประพฤติดังความสัจสุจริต ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด ตั้งแต่ T5 ถึง T75 ด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง ตั้งแต่ T5 ถึง T61

ตาราง 23 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัตุคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท ของรัชกาลที่ 9 รวมทั้งฉบับ แยกเป็นเพศชาย เพศหญิง และรวมทั้งสองเพศ

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	ชาย	หญิง	รวม
240	71	74	69
239	70	73	68
238	69	72	67
237	69	72	67
236	68	71	66
235	68	70	66
234	67	69	65

ตาราง 23 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	ชาย	หญิง	รวม
233	67	68	64
232	66	67	64
231	65	66	63
230	65	65	62
229	64	64	62
228	64	63	61
227	63	62	61
226	63	62	60
225	62	61	60
224	62	60	59
223	61	59	58
222	61	58	58
221	60	57	57
220	60	56	56
219	59	55	56
218	59	54	55
217	58	54	54
216	58	53	54
215	57	52	53
214	56	51	53
213	56	50	52

ตาราง 23 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	ชาย	หญิง	รวม
212	55	49	52
211	54	48	51
210	54	47	50
209	53	46	50
208	53	45	49
207	52	45	49
206	52	44	48
205	51	43	47
204	51	42	47
203	50	41	46
202	50	40	46
201	49	40	45
200	48	39	45
199	48	38	44
198	47	37	43
197	47	36	43
196	46	35	42
195	46	34	42
194	45	33	41
193	45	33	40
192	44	32	40

ตาราง 233 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	ชาย	หญิง	รวม
191	43	31	39
190	43	30	39
189	42	29	38
188	42	28	37
187	41	27	37
186	41	26	37
185	40	25	35
184	40	25	35
183	39	24	34
182	38	23	34
181	38	22	33
180	37	21	33
179	37	20	32
178	36	19	31
177	36	19	31
176	35	18	30
175	35	17	29
174	34	16	29
173	34	15	28
172	33	14	28
171	33	13	27

ตาราง 23 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	ชาย	หญิง	รวม
170	32	12	27
169	31	11	26
168	31	10	25
167	30	10	25
166	30	9	24
165	29	8	23
164	29	7	23
163	28	6	22
162	28	5	22
161	27		21
160	26		20
159	26		20
158	25		19
157	25		19
156	24		18
155	24		17
154	23		17
153	23		16
152	22		16
151	22		15
150	21		14

ตาราง 23 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	ชาย	หญิง	รวม
149	20		14
148	20		13
147	19		13
146	19		12
145	18		12
144	18		11
143	17		10
142	16		10
141	15		9
140	14		8
139	14		8
138	13		7
137	13		7
136	13		6
135	12		6
134	12		5
133	11		
132	11		
131	10		
130	10		

ตาราง 23 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	ชาย	หญิง	รวม
129	9		
128	9		
127	8		
126	8		
125	7		
124	7		
123	6		
122	6		
121	5		
$\bar{X}$	201.528	211.261	206.539
S	16.414	13.533	15.755
N	210	222	432

จากตาราง 23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ
 วัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 รวมทั้งฉบับในรูป
 คะแนนที่ปกติ แยกเป็นเพศชาย เพศหญิง และรวมทั้งสองเพศ มีผลดังนี้
 นักเรียนชาย ตั้งแต่ T 5 ถึง T73 นักเรียนหญิง ตั้งแต่ T5 ถึง T80 และรวมทั้ง
 สองเพศ ตั้งแต่ T5 ถึง T 71

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ได้แก่
 - 1.1 ด้านการรักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
 - 1.2 ด้านการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น
 - 1.3 ด้านการอดทน อุตถลัน และอดออมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัตย์สุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด
 - 1.4 ด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

2. เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ที่สร้างขึ้น
3. เพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ (Norms) สำหรับตีความหมายของคะแนนจากการสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ที่สร้างขึ้น

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2531 ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาในจังหวัดชุมพร จำนวน 920 คน ใช้ทดลองเครื่องมือครั้งที่ 1 จำนวน 192 คน ครั้งที่ 2 จำนวน 296 คน และใช้ในการทดลองครั้งที่ 3 เพื่อหาคุณภาพของแบบทดสอบ จำนวน 432 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling

มีขนาดของโรงเรียนเป็นชั้น (Strata) และมีห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ชนิดสถานการณ์แบบเลือกตอบเพื่อวัดพฤติกรรมที่แสดงออกเมื่อประสบกับสถานการณ์นั้น ๆ ซึ่งมีทั้งหมด 80 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลมาทำการวิเคราะห์นั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ติดต่อผู้บริหารโรงเรียนที่เลือกใช้เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อขออนุญาตนำแบบทดสอบไปสอบและนัดหมายเวลาที่จะทำการสอบ
2. เตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักเรียนในแต่ละครั้ง วางแผนในการดำเนินการสอบ และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการสอบเอง
3. อธิบายให้นักเรียนในกลุ่มตัวอย่างเข้าใจวัตถุประสงค์ และผลประโยชน์ที่จะได้รับจากการทำแบบทดสอบ
4. อธิบายให้นักเรียนผู้เข้าสอบทุกคนเข้าใจวิธีทำแบบทดสอบและวิธีตอบแบบทดสอบก่อนลงมือทำ
5. นำผลการสอบมาวิเคราะห์เป็นรายข้อ และทั้งฉบับดังนี้
 - 5.1 การทดสอบครั้งที่ 1 เพื่อวิเคราะห์ ปรับปรุง และคัดเลือกข้อสอบ
 - 5.2 การทดสอบครั้งที่ 2 เพื่อวิเคราะห์ และคัดเลือกข้อสอบ
 - 5.3 การทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อวิเคราะห์หาคุณภาพของแบบทดสอบในค่านำมาจำแนก ความเชื่อมั่น ความเที่ยงตรง และเพื่อสร้างเกณฑ์ปกติ

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 1 สรุปได้ดังนี้

แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 จำนวน 100 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .203 ถึง 7.867 ไม่ผ่านเกณฑ์ 7 ข้อ ซึ่งแยกเป็นรายข้อดังนี้คือ ข้อด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.390 ถึง 7.260 ไม่ผ่านเกณฑ์ 3 ข้อ ข้อด้านการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจ ความดีนั้นมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.173 ถึง 7.824 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ข้อการอดทน อุตสาหะ และอดออมที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใดมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 1.437 ถึง 7.867 ไม่ผ่านเกณฑ์ 1 ข้อ ข้อการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมืองมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .203 ถึง 7.505 ไม่ผ่านเกณฑ์ 3 ข้อ

2. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 2 สรุปได้ดังนี้

แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ที่ได้คัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์จากการทดสอบครั้งที่ 1 ได้จำนวน 93 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.748 ถึง 11.092 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ซึ่งแยกเป็นรายข้อดังนี้ ข้อด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.748 ถึง 9.704 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ข้อด้านการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้นมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.269 ถึง 8.966 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ข้อการอดทน อุตสาหะ และอดออมที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใดมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.204 ถึง 8.835 ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ข้อการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมืองมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.571 ถึง 11.092

3. ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ที่ได้จากการทดสอบครั้งที่ 3

แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ซึ่งได้จากการคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงจากการทดสอบครั้งที่ 2 จำนวน 80 ข้อ แยกเป็นคำถามละ 20 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.288 ถึง 11.361 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ ซึ่งแยกเป็นรายคำถามดังนี้คือ คำถามรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.707 ถึง 11.361 คำถามรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้นมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 4.794 ถึง 10.736 คำถามรอกทน อตกถัน และอดออมที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใดมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.288 ถึง 9.219 คำถามรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริตและรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมืองมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 5.576 ถึง 10.294

4. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทดสอบครั้งที่ 3 ได้คำนวณค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบเป็นรายคำถามและรวมทั้งฉบับ โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นดังนี้

คำถามรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม คำถามรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความดีนั้น คำถามรอกทน อตกถัน และอดออมที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด คำถามรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง และรวมทั้งฉบับ มีค่าเท่ากับ .644, .782, .628, .739, .881 ตามลำดับ

5. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ หาค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบเชิงโครงสร้างของแต่ละคำถามและรวมทั้งฉบับโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group Technique) ผลปรากฏว่า แบบทดสอบคำถามรักษาความสัจ ความจริงใจ

ต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมมีค่าความเที่ยงตรง 6.554
 ด้านการรู้จักชมใจตนเอง ผิดใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความคั่นมีค่าความ
 เที่ยงตรง 5.050 ด้านการรอกทน ออกกลั่น และออกอ้อมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริต
 ไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใดมีค่าความเที่ยงตรง 8.210 ด้านการรู้จักละวางความชั่ว
 ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของคนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง
 มีค่าความเที่ยงตรง 6.631 และค่าความเที่ยงตรงทั้งฉบับมีค่า 11.543 ซึ่งมีนัยสำคัญ
 ทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า

6. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบในแต่ละด้านของแบบทดสอบ
 วัตุคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 มีค่าเป็นบวกทุกค่าโดยมี
 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ตั้งแต่ .321 ถึง .543 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
 ส่วนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบแต่ละด้านกับแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าเป็นบวก
 ทุกค่า โดยมีค่าตั้งแต่ .744 ถึง .762 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7. เกณฑ์ปกติ (Norms) ของแบบทดสอบวัตุคุณธรรม 4 ประการ ตาม
 พระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ในแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติ
 ของแบบทดสอบโดยใช้คะแนนที่ปกติ โดยแยกเป็น เพศชาย เพศหญิง และรวมทั้งสอง
 เพศ ผลปรากฏดังนี้ แบบทดสอบด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตัวเองที่จะ
 ประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรมของนักเรียนชายมีช่วงคะแนนที่ตั้งแต่
 T5 ถึง T63 ของนักเรียนหญิงตั้งแต่ T3 ถึง T69 และรวมทั้งสองเพศตั้งแต่ T 5
 ถึง T64 แบบทดสอบด้านการรู้จักชมใจตนเอง ผิดใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความ
 สัจความคั่นของนักเรียนชายมีช่วงคะแนนที่ตั้งแต่ T5 ถึง T62 ของนักเรียนหญิงตั้งแต่
 T3 ถึง T 53 และรวมทั้งสองเพศตั้งแต่ T 5 ถึง T62 แบบทดสอบด้านการรอกทน
 ออกกลั่น และออกอ้อมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใดของ
 นักเรียนชายมีช่วงคะแนนที่ตั้งแต่ T5 ถึง T76 ของนักเรียนหญิงตั้งแต่ T3 ถึง T 74
 และรวมทั้งสองเพศตั้งแต่ T 5 ถึง T75 แบบทดสอบด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความ
 ทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของคนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

ของนักเรียนชายมีช่วงคะแนนที่ตั้งแต่ T 5 ถึง T 70 ของนักเรียนหญิงตั้งแต่ T3 ถึง T65 และรวมทั้งสองเพศตั้งแต่ T5 ถึง T 61 แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 รวมทั้ง 4 ด้าน มีช่วงคะแนนที่ของนักเรียนชาย ตั้งแต่ T 5 ถึง T71 นักเรียนหญิงตั้งแต่ T 5 ถึง T 74 และรวมทั้งสองเพศตั้งแต่ T5 ถึง T 69

อภิปรายผล

จากการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย คือ ต้องการสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ที่มีคุณภาพ ซึ่งอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ

จากการทดสอบครั้งที่ 1 แบบทดสอบจำนวน 100 ข้อ ปรากฏว่ามีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .203 ถึง 7.867 ผลจากการวิเคราะห์ในครั้งนี้พบว่าข้อสอบมีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ 7 ข้อ ทั้งนี้อาจมีสาเหตุเนื่องมาจากการทดสอบครั้งแรกจึงอาจมีข้อบกพร่องหลายประการ เช่น ความกำกวมของภาษาที่ใช้ในการเขียนสถานการณ์ ลักษณะตัวเลือกซึ่งในทางดีหรือไม่ดีค่อนข้างเกินไป เวลาที่ใช้ในการสอบไม่พอดี ในการคัดเลือกและรวบรวมเป็นฉบับใหม่จึงคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ถึงเกณฑ์ออก ได้จำนวนข้อของแบบทดสอบ 93 ข้อ แล้วนำไปทดสอบครั้งที่ 2

ค่าอำนาจจำแนกจากการทดสอบครั้งที่ 2 แบบทดสอบจำนวน 93 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.748 ถึง 11.092 ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกข้อ ข้อสอบเกือบทุกข้อมีค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าการทดสอบครั้งที่ 1 ทั้งนี้แสดงว่าข้อสอบได้รับการปรับปรุงดีแล้ว และกลุ่มตัวอย่างมีจำนวนเพิ่มขึ้นจากการทดสอบในครั้งนี้ 1 มีเพียงบางข้อซึ่งเป็นส่วนน้อยที่มีค่าอำนาจจำแนกต่ำลงกว่าการทดสอบครั้งที่ 1 ทั้งนี้อาจจะเนื่องมาจากการเปลี่ยนกลุ่มตัวอย่างใหม่ ดังนั้นผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อสอบที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงเพื่อนำไปทดสอบครั้งที่ 3 คำนวณ 20 ข้อ รวมทั้งฉบับ 80 ข้อ

ค่าอำนาจจำแนกจากการทดสอบครั้งที่ 3 แบบทดสอบจำนวน 80 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.280 ถึง 11.361 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ของเอ็ดเวอร์ค (Edward 1957 : 153) ที่กำหนดค่าอำนาจจำแนก (t) ที่ดี ควรมีค่าตั้งแต่ 1.75 ขึ้นไป จึงแสดงให้เห็นว่ากลุ่มสูงและกลุ่มต่ำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญจริงในแต่ละข้อคำถามนั้น ๆ จะเห็นได้ว่าค่าอำนาจจำแนกสูงกว่าครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 ทั้งนี้เพราะได้ผ่านการคัดเลือกสถานการณ์ที่มีคุณภาพมาแล้ว และกลุ่มตัวอย่างมีขนาดใหญ่ขึ้นด้วย ซึ่งค่าอำนาจจำแนกที่ได้มีค่าใกล้เคียงกับแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมมืองค์แปด บ้านสีล ซึ่งสร้างโดย พรรณี อุณศรีเพ็ง ปี พ.ศ. 2529 ที่พบว่าค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบมีค่าตั้งแต่ 2.017 ถึง 12.987 (พรรณี อุณศรีเพ็ง 2529 : 102) และยังมีค่าใกล้เคียงกับแบบทดสอบวัดจริยธรรมด้านความรับผิดชอบ ซึ่งสร้างโดย วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์ ปี 2527 ที่พบว่าค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบมีค่าตั้งแต่ 2.34 ถึง 12.35 (วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์ 2527 : 78) จึงกล่าวได้ว่าแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ที่สร้างขึ้น มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อที่ใช้ได้และสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2. ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

จากการทดสอบครั้งที่ 1 แบบทดสอบจำนวน 100 ข้อ ปรากฏว่ามีค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) เป็นรายข้อตั้งแต่ .658 ถึง .839 และรวมทั้งฉบับเท่ากับ .901 การทดสอบครั้งที่ 2 แบบทดสอบจำนวน 93 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นรายข้อตั้งแต่ .601 ถึง .887 และรวมทั้งฉบับเท่ากับ .904 และการทดสอบครั้งที่ 3 จำนวน 80 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นรายข้อตั้งแต่ .628 ถึง .782 และรวมทั้งฉบับ .881 เมื่อพิจารณาค่าความเชื่อมั่นจากการทดสอบสามครั้งจะเห็นว่าค่าความเชื่อมั่นจากการทดสอบครั้งที่ 3 ต่ำกว่าครั้งที่ 2 ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากจำนวนข้อของแบบทดสอบ เนื่องจากจำนวนข้อของแบบทดสอบลดลงจึงมีผลทำให้ค่าความเชื่อมั่นต่ำลง (Ebel 1986 : 82) แต่ถึงอย่างไรก็ตามค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบก็ยังมีค่าสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาเทียบกับแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 ซึ่งสร้างโดย ไสว ขอมงคลอุคม มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .609 ถึง .890 (ไสว ขอมงคลอุคม

2528 : 79) แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำ ซึ่งสร้างโดย ชมภู พงษ์ธรรม มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .4893 ถึง .8245 (ชมภู พงษ์ธรรม 2526:77) ความเชื่อมั่นเมื่อเปรียบเทียบกับแบบทดสอบมาตรฐานต่างประเทศ เช่น California Test of Personality ซึ่งสร้างโดย Thorpe มีค่าความเชื่อมั่นตั้งแต่ .59 ถึง .83 (สันติ สุขทรัพย์ 2828 : 116 อ้างอิงมาจาก Thorpe 1953) Howard's Personal Preference Schedules ซึ่งสร้างโดย Edward มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง .60 ถึง .87 (Edward 1957)

3. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ

ผู้วิจัยหาความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้เทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group Technique) ซึ่งได้จากนักเรียนที่เพื่อนร่วมชั้นเสนอชื่อว่าเป็นผู้มีคุณธรรมในแต่ละค่านมากับผู้มีคุณธรรมในแต่ละค่านน้อย และสอดคล้องกับความคิดเห็นของอาจารย์ที่ปรึกษา ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบกลุ่มตัวอย่างที่รู้จัก แล้วนำคะแนนเฉลี่ยมาทดสอบความแตกต่างโดยใช้ t -test ปรากฏว่าได้ค่า t ด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจ ต่อตนเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม 6.554 ด้านการรู้จักข่มใจตนเอง ฝักใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัจความคั่นได้ค่า t 5.050 ด้านการอดทน ออกถ้อย และออกอ้อมที่จะไม่ประพฤติล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด ได้ค่า t 8.210 ด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริตและรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมืองได้ค่า t 6.631 และค่า t รวมทั้งฉบับ 11.543 จะเห็นว่าค่า t ของแบบทดสอบแต่ละค่านและรวมทั้งฉบับมีค่าสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งได้ผลสอดคล้องกับค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง ซึ่งสร้างโดย

เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร ที่ได้ค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ 2.33 ถึง 9.44

(เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร 2527 : 118) แบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมมีองค์แปดค่านปัญญา ซึ่งสร้างโดย วุฒินทร์ เหมกว่าเก่า ได้ค่าความเที่ยงตรงตั้งแต่ 4.679 ถึง 8.166 (วุฒินทร์ เหมกว่าเก่า 2530 : 101) จึงกล่าวได้ว่า แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ที่สร้างขึ้น สามารถจำแนกผู้มีคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สูง กับผู้มีคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ต่ำได้ หรือกล่าวได้ว่ามีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง

4. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้านมีค่าตั้งแต่ .321 ถึง .543 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละด้านกับแบบทดสอบทั้งฉบับมีค่าตั้งแต่ .744 ถึง .762 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า ซึ่งสอดคล้องกับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบวัดคุณธรรม อริยมรรคมีองค์แปดด้านศีล ซึ่งสร้างโดย พรรณี อุณศรีเพ็ญ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตั้งแต่ .381 ถึง .889 (พรรณี อุณศรีเพ็ญ 2529 : 84) แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล ซึ่งสร้างโดย จีระ เจริญสุขวิมล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในตั้งแต่ .213 ถึง .651 (จีระ เจริญสุขวิมล 2527 : 71) จะเห็นได้ว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบมีค่าเป็นบวกและแสดงความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกค่า แสดงว่านักเรียนมีคุณธรรมในด้านหนึ่งก็จะมีคุณธรรมในด้านอื่นด้วย หรือนักเรียนที่มีคุณธรรมด้านหนึ่งน้อยก็จะมีคุณธรรมในอีกด้านหนึ่งน้อยด้วย ส่วนค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างแบบทดสอบแต่ละด้านกับทั้งฉบับมีค่าเป็นบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติสูงนั้น แสดงว่าแบบทดสอบแต่ละด้านของแบบทดสอบวัดองค์ประกอบใหญ่เดียวกัน คือ คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9

5. เกณฑ์ปกติ

ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์ปกติในรูปของคะแนนที่ปกติ (Normalized T - Score) เพื่อใช้เปรียบเทียบคุณธรรมในแต่ละด้านกับรวมทุกด้านให้เป็นหน่วยเดียวกัน เนื่องจาก การกระจายของคะแนนไม่ครอบคลุมทุกข้อ ในการสร้างเกณฑ์ปกติจึงต้องขยายขอบเขตของคะแนนดิบในบางช่วงคะแนน

การประเมินผลการสอบ ถ้าต้องการทราบระดับคุณธรรมของนักเรียนเป็นรายบุคคลว่าอยู่ในเกณฑ์สูง - ค่าเพียงใด ให้พิจารณาตามเกณฑ์ดังนี้ (ชวาล แพร่สกุล 2520 : 53)

ตั้งแต่ T 65 และสูงกว่า แปลว่า มีคุณธรรมดำนันสูงมาก

ตั้งแต่ T 55 - T 65 แปลว่า มีคุณธรรมดำนันสูง

ตั้งแต่ T 45 - T 55 แปลว่า มีคุณธรรมดำนันปานกลาง

เฉพาะที่ T 50 แปลว่า มีคุณธรรมระดับปานกลางของกลุ่ม

ตั้งแต่ T 35 - T 45 แปลว่า มีคุณธรรมดำนันต่ำ

ตั้งแต่ T 35 และต่ำกว่า แปลว่า มีคุณธรรมดำนันต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ T 35, T 45, T 55 และ T 65

ให้เลื่อนขึ้นไปอยู่ในกลุ่มสูงถัดไปเสมอ

ดังนั้นถ้ามีผู้สอบแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ได้คะแนนรวมทั้งฉบับ 230 คะแนน เพศชายจะตรงกับคะแนนที่ปกติ T 65 เพศหญิงตรงกับคะแนนที่ปกติ T 65 จักว่ามีคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สูงมาก ถ้าได้คะแนนรวมทั้งฉบับเป็น 183 คะแนน เพศชายจะตรงกับคะแนนที่ปกติ T 39 เพศหญิงจะตรงกับคะแนนที่ปกติ T 24 จักว่าเป็นผู้มีคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ในระดับต่ำสำหรับเพศชาย และระดับต่ำมากสำหรับเพศหญิง

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยในครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยได้แนวความคิดที่จะเสนอแนะไว้ดังนี้

1. จากการวิจัยครั้งนี้ ประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชุมพรเท่านั้น ดังนั้นในการทำแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ไปใช้กับนักเรียนระดับอื่น หรือกลุ่มประชากรที่แตกต่างออกไป ควรจะสร้างเกณฑ์ปกติใหม่ในการแปลผลคะแนนจากการสอบวัด

2. แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในด้านการแนะแนว การบริหารการศึกษา และการวิจัย โดยใช้ประกอบกับการสังเกต การสัมภาษณ์ จะช่วยให้สามารถวินิจฉัยวิเคราะห์และนำไปพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ของนักเรียนได้ดียิ่งขึ้น

3. ควรมีการสร้างหรือพัฒนาแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ในรูปแบบอื่น ๆ เช่น แบบข้อความ ก็จะทำได้ แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ในรูปแบบอื่นเพิ่มขึ้น และจะเป็นประโยชน์ในการเปรียบเทียบที่จะสร้างรูปแบบของข้อสอบที่ง่ายและสะดวกขึ้น

4. การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมในรูปของสถานการณ์สมมุติ สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงก็คือ สถานการณ์ที่สร้างขึ้นมาต้องไม่ใช่สถานการณ์ที่ธรรมดาเกินไป คือ ง่ายต่อการตัดสินใจหรือยากต่อการตัดสินใจมากเกินไป เพราะจะทำให้มีคำตอบจำแนกค่า และตัวเลือกควรได้พิจารณาให้ถึงระดับโดยตัวเลือกที่สร้างขึ้นจะต้องแบ่งเป็นระดับของคุณธรรมค่านั้น ๆ

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กมลรัตน์ หล้าสุวงษ์ จิตวิทยาการศึกษา โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย 2523,
276 หน้า
- กิริติ บุญเจือ ชุดพื้นฐานปรัชญา จริยศาสตร์สำหรับผู้เริ่มเรียน ไทยวัฒนาพานิช
2523, 125 หน้า
- เจริญ จันทลักษณ์ สถิติวิธีวิเคราะห์และวางแผนงานวิจัย ไทยวัฒนาพานิช 2523,
468 หน้า
- จีระ เจริญสุขวิมล การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความวิตกกังวลสำหรับเด็ก
มัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดนครปฐม ปริญญาพันธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 131 หน้า อัดสำเนา
- ชมภู พึ่งธรรม การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพด้านความเป็นผู้นำระดับชั้นมัธยมศึกษา
ปีที่ 3 เขตการศึกษา 3 กรุงเทพมหานคร ปริญญาพันธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2526, 157 หน้า อัดสำเนา
- ชัยวัฒน์ อัทธพันธ์ จริยศาสตร์ สหบุรุษการพิมพ์ 2525, 253 หน้า
- ชาญวิทย์ สุวรรณร่อ การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมเบื้องต้นแก่
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปริญญาพันธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2530, 166 หน้า อัดสำเนา
- ชูศรี วงศ์รัตนะ สถิติเพื่อการวิจัย โรงพิมพ์เจริญผล 2525, 252 หน้า
- เชิดศักดิ์ ไชวาสินธุ์ การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ สำนักทดสอบทางการศึกษาและ
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520, 132 หน้า
- ชำนานู นิสารัตน์ แบบเรียนสังคมศึกษา ส 543 ศีลธรรม ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
ไทยวัฒนาพานิช 2521, 202 หน้า
- ชำเลื่อง วุฒิจันทร์ หลักการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน โรงพิมพ์
กรมการศาสนา 2524, 196 หน้า

- ทองเดือน พันธุเมธา และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ จริยธรรมของเยาวชนไทย
สถาบันพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โรงพิมพ์
กรมการศาสนา 2520, 399 หน้า (รายงานการวิจัย ฉบับที่ 21)
- ทองเดือน พันธุเมธา และเพ็ญแข ประจวบจันทน์ จริยธรรมของเยาวชนไทย
สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2520,
240 หน้า
- ทองเดือน พันธุเมธา พฤติกรรมศาสตร์ เล่ม 2 จิตวิทยาจริยธรรมและจิตวิทยาภาษา
ไทยวัฒนาพานิช 2524, 130 หน้า
- ถวิล ธาราโกชน์ จิตวิทยาสังคม พิมพ์ครั้งที่ 3 โอเคียนส์โตร 2526, 212 หน้า
- ทศศิวิ ภิขุ ทราวาสธรรม โรงพิมพ์นิวไวก์ 2529, 48 หน้า
- ทวี ห่อแก้ว และอบรม สันนิบาต จิตวิทยาการศึกษา โอเคียนส์โตร 2517,
172 หน้า
- ทิพย์สุภา นิลสินธพ ความสัมพันธ์ระหว่างพัฒนาการทางจริยธรรมกับการอบรมเลี้ยงดู
เด็กก่อนวัยเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร ปรินทิพนันท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2523, 58 หน้า
- บึงอร ภูวภิรมย์ขวัญ สถิติประยุกต์ทางการศึกษา ทวีกิจการพิมพ์ 2523, 200 หน้า
- เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร การสร้างแบบทดสอบวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการทำตนเอง
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพิษณุโลก ปรินทิพนันท์ กศ.ม.
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2527, 174 หน้า อัดสำเนา
- บุญชัย จงกลมี การเสริมสร้างและปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ว. ศึกษาศาสตร์ มช.
9(1) 43 - 49 ตุลาคม 2527 - มกราคม 2528
- ปรีชา ช่างขวัญ ปรัชญากรีก (แปล) ไทยวัฒนาพานิช 2514, 215 หน้า
- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน กองเผยแพร่ศาสนา สัมมนาว่าด้วย
จริยศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ณ ศาลาสันติธรรม 20 - 24 กุมภาพันธ์ 2504,
208 หน้า

ปิ่น มุทุกันต์ ธรรมของพราวาส เอกสารประกอบการประชุมอบรมครูสอนจริยธรรม

2525, 180 หน้า อัดสำเนา

พรณี อุ่นศรีเพ็ง การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมมีองค์แปด ค่านิยม

สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรินญานินท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2529, 158 หน้า อัดสำเนา

พระราชวรมนี หจนาอนุกรมพุทธศาสตร์ ค่านิยมทางการพิมพ์ 2528, 463 หน้า

พระวรศักดิ์ วรธนโม ครูกับศีลธรรม โรงพิมพ์สมชายการพิมพ์ 2522, 325 หน้า

พุทธทาส ภิกขุ พุทธจริยธรรม โรงพิมพ์การพิมพ์พระนคร 2516, 487 หน้า

มหาเถรสมาคม การปฏิบัติตามคุณธรรม 4 ประการ และการปฏิบัติตามค่านิยม

พื้นฐาน 5 ประการ โรงพิมพ์การศาสนา 2526, 79 หน้า

มานิต มานิตเจริญ หจนาอนุกรมไทย ราชสำนักการพิมพ์ 2519, 218 หน้า

ยนต์ ชุ่มจิต ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู แพร่พิทยา 2526, 187 หน้า

ราชวรมนี, พระ พุทธศาสตร์กับสังคมไทย โรงพิมพ์เจริญวิทย์การพิมพ์ 2526,

294 หน้า

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ สถิติวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ครั้งที่ 2

วัฒนาพานิช 2522, 276 หน้า

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา โรงพิมพ์

ทวีกิจการพิมพ์ 2524, 287 หน้า

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ หลักการวิจัยทางการศึกษา พิมพ์ที่

ศึกษาพรจำกัด 2528, 314 หน้า

วชิรญาณวโรรส, กรมพระยาสมเด็จกรมพระมหาสมณเจ้า พุทธศาสนาสุภาวิต

โรงพิมพ์มหามกุฏราชวิทยาลัย 2516, 68 หน้า

วสิน อินทสระ จริยศาสตร์ ม.ป.ท. 2518, 503 หน้า

วัฒนา สิงห์สัมฤทธิ์ การสร้างแบบทดสอบวัดจริยธรรมค่านิยมค่านิยม สำหรับ

นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปรินญานินท์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร 2527, 118 หน้า อัดสำเนา

- วชิรินทร์ เพิ่มกว่าเก่า การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมจริยธรรมระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (สัมมาทิฐิและสัมมาสังกัปปะ) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรินทิเนียนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร 2530, 153 หน้า
- ศักดิ์ชัย นิรัฐทวี จริยศาสตร์ศึกษา โอเคียนสโตร์ 2525, 142 หน้า
- ศึกษาธิการ, กระทรวง กองวิจัยทางการศึกษา โครงการทดลองหารูปแบบที่มี ประสิทธิภาพต่อการเรียนการสอนจริยธรรม ชนประดิษฐ์การพิมพ์ 2527, 171 หน้า
- ศึกษาธิการ, กระทรวง หน่วยศึกษานิเทศก์ คู่มือการปลูกฝังและสร้างเสริมค่านิยม พื้นฐานเรื่องความซื่อสัตย์สุจริต ม.ป.ท. 2525, 159 หน้า อักสำเนา
- ศึกษาธิการ, กระทรวง หนังสือเรียนวิชาสังคมศึกษาประเทศของเรา เล่ม 2 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ 2527, 172 หน้า
- ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรประถมศึกษาพุทธศักราช 2521 โรงพิมพ์ส่วนท้องถิ่น 2520, 273 หน้า
- ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้นพุทธศักราช 2521 จงเจริญการพิมพ์ 2520, 235 หน้า
- ศึกษาธิการ, กระทรวง หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลายพุทธศักราช 2524 อมรินทร์การพิมพ์ 2523, 243 หน้า
- สงบ ลักษณะ การศึกษาและพัฒนาจริยธรรมไทย การวัดผลการศึกษา 29-57 กันยายน 2524 - ธันวาคม 2524
- สงวน สุทธิเลิศอรุณ ปรัชญาและคุณธรรมสำหรับครู อักษรบัณฑิต 2525, 138 หน้า
- สมาน ชาลีเครือ ความสัมพันธ์ระหว่างค่านิยมเชิงสังคมกับความซื่อสัตย์ ผลงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา 2524 โรงพิมพ์เจริญผล 2524, 342 หน้า
- สมเดช มุ่งเมือง การพัฒนาจริยธรรมของเยาวชน คุรุทัศน์ 9(5) 50 - 57 พฤษภาคม 2527
- สมบุรณ์ ชิตพงษ์ และสำเร็จ บุญเรืองรัตน์ การวัดความถนัด ไทยวัฒนาพานิช 2524, 106 หน้า

- สมบุรณ์ ศาลยาชีวิน และคณะ พัฒนาการการใช้เหตุผลทางจริยธรรม สำนักงาน
คณะกรรมการการวัฒนธรรมแห่งชาติและคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2525, 272 หน้า
- สันติ สุขทรัพย์ การสร้างแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพประชาธิปไตย สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2528, 129 หน้า อักสำเนา
- สัมพันธ์ ทองสมัคร แนวทางการปลูกฝังจริยธรรมให้แก่เยาวชน วารสารการศึกษา
นอกโรงเรียน 21(118) 28 - 35 กุมภาพันธ์ - มีนาคม 2527
- สุกัลยา อนุชิตไพอิน การสร้างแบบทดสอบวัดความก้าวร้าวสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กรุงเทพมหานคร ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร 2527, 96 หน้า
- สุชีพ ปุณฺณภาพ พระไตรปิฎกฉบับสำหรับประชาชน พิมพ์ครั้งที่ 4 มหามกุฏราชวิทยาลัย
ในพระบรมราชูปถัมภ์ 2524, 326 หน้า
- โสภณคณาภรณ์, พระ ธรรมปริทรรศน์ สภาการศึกษา มหามกุฏราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
พระพุทธศาสนา วัดบวรนิเวศวิหาร 2526, 326 หน้า
- ไสว ช่อมงคลอุดม การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรมด้านสังคหวัตถุ 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2528, 182 หน้า อักสำเนา
- อรพินท์ นาคประคิษฐ์ ความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและคุณธรรมแห่งพลเมืองดี ปรินิพนธ์ กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
2518, 47 หน้า
- Brown, R. Social Psychology. New York, The Free Press, 1968. 412 p.
- Crain, William C. Theories of Development. New Jersey, Prentice - Hall Inc., 1980. 302 p.

- Durkheim, Emile. Moral Education. London, The Free Press, 1973. 288 p.
- Ebel, Robert L. Essentials of Educational Measurement. New Jersey, Prentice - Hall, Inc., 1986. 360 p.
- Edward, Allen L. Technique of Attitude Scale Construction. New York, Appleton - Century - Croft Inc., 1957. 256 p.
- Good, Carter V. Dictionary of Education. New York, McGraw - Hill Book Company, 1973. 681 p.
- Jeffreys, M. Personal Value in the Modern World. Harmondsworth, Middlesex penguin Books, 1962. 174 p.
- Kohlberg, Lawrence. "Moral Stuges and Moralization The Cognitive Development Approach," in Moral Development and Behavior. New york, Halt Rinehart and Winston, 1976. p. 31 - 53
- Kohlberg, Lawrence., N. Hann and J. Langer. "Family Patterns of Moral Reading," Child Development. 47 : 1204 - 1205 December 1976.
- Kohlberg, Lawrence. "The Child as a Moral Philosopher," in Reading in Educational Psychology Today. p. 37 - 43 California, CRM Book Inc., 1969.
- Kohlberg, Lawrence. "The Child as a Moral Philosopher," Reading in Educational Psychology Today. California, CRM Book Inc., 1970.
- Lickona, Thomas. Moral Development and Behavior. New York, Holt Rinehart and Winston, 1976. 430 p.
- McGuire, William J. "The Nature of Attitudes and Attitude Change." The Handbook of Social Psychology. 2 nd. ed., Edited by Gerdner Lindzey. Mass a chuseth Addison - Wesley, 1969
- Peck, R.H. and Havighurst, R.T. The Psychology of Charactor Development. New York, John Wiley, 1960.
- Piaget, Jean and Barbel Inhelder. The Psychology of The Child. New York, Basic Books, Inc., 1969. 173 p.
- Piaget, Jean. The Moral Judgment of The Child. New York, Collier Books, 1962, 410 p.
- Sear, R.R. , E.E. Maccoby and H. Levin. Pattern of Child Reading. New York, Paterson and Company, 1975. 547 p.
- Thorndike, E.L. and Clarence L. Barnhart. High School Dictionary. Chicago, Scott Foresman, 1957. 1096 p.

Titus, Harold Happer. Ethics for Today. American Book Company, 1963.
470 p.

Walter, Morgan L. and other. The Holt Basic Dictionary of American English.
Holt Rinehart and Winston Inc., U.S.A. Copyright, 1966. 864 p.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก.

คู่มือดำเนินการสอบ

แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9

คู่มือดำเนินการสอบ แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ
ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9

ความหมายของคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9

คุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 หมายถึง
แนวทางประพฤติปฏิบัติเพื่อให้อยู่ได้อย่างสงบสุขในการดำรงชีวิตประจำวัน ประกอบด้วย

1. การรักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตนเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม หมายถึง การประพฤติอย่างเหมาะสมตรงต่อความเป็นจริง ประพฤติอย่างตรงไปตรงมาทั้งกาย วาจา ใจ ต่อตนเองและผู้อื่น
2. การรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ ความดีนั้น หมายถึง การบังคับใจให้เป็นไปในทางที่ดีด้วยสติปัญญา
3. อคทน อกกลั่น และอคค่อม ที่จะไม่ประพฤติดังความสับสนสุจริตไม่ว่าจะด้วยเหตุประการใด หมายถึง การควบคุมสภาวะทางอารมณ์ให้เป็นไปอย่างสงบ รียบร้อยและเป็นปกติพร้อมทั้งยังสามารถปฏิบัติภาระหน้าที่ต่าง ๆ ที่มีอยู่ต่อไปตามแนวที่วางไว้ได้โดยไม่มีการหยุดชะงักหรือเปลี่ยนแนวเมื่อมีสิ่งชักชวนเป็นอุปสรรค
4. การรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของคนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง หมายถึง การไม่ผูกโกรธใครและสละประโยชน์ของคน ให้ปันแก่คนที่ควรให้ด้วยกำลังกาย กำลังสติปัญญา

ความมุ่งหมาย

แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ทดสอบคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ว่ามีคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 อยู่ในระดับใด เพื่อประโยชน์ต่อบิดา มารดา ผู้ปกครอง ครู ครูแนะแนวในการที่จะพัฒนาคุณธรรมนี้ของนักเรียนที่อยู่ในความปกครอง

โครงสร้างแบบทดสอบ

แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 เป็นแบบทดสอบในรูปแบบการณัสมมุติ แล้วให้ผู้ตอบตอบคำถามตามความรู้สึก ความคิดเห็น หรือการกระทำบางอย่างของนักเรียน โดยสมมุติตนเองให้อยู่ใน สถานการณ์นั้น โดยให้นักเรียนเลือกตอบเพียงคำตอบเดียวจาก 3 คำเลือก

แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 มีข้อละ 1 สถานการณ์ และมีสถานการณ์ในแต่ละด้าน ด้านละ 20 ข้อ รวมทั้งฉบับมี 80 ข้อ ใช้เวลาสอบ 60 นาที ซึ่งแยกเป็น 4 ด้านย่อย ดังนี้

1. ด้านการรักษาความสัจ ความจริงใจต่อตนเอง ที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม
2. ด้านการรู้จักข่มใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติ อยู่ในความสัจความคืนัน
3. ด้านการรอกทน อคถลัน และอคถอม ที่จะไม่ประพฤตล่วงความสัจสุจริตไม่ว่าจะควยเหตุประการใด
4. ด้านการรู้จักละวางความชั่ว ความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อย ของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง

ตัวอย่าง

- (๐) ปกติสาคิย์เป็นคนที่ขยันออกทนในการช่วยแม่ทำงานมาก วันหนึ่งคุณแม่ ได้บอกให้สาคิย์คายหญ้าหลังบ้าน สาคิย์คายหญ้าไปได้เกือบเสร็จ แดคก็ร้อนจักขึ้นทุกที ถ้าท่านเป็นสาคิย์ท่านจะทำอย่างไร
- ก. พักก่อนเถียวจะไม่สบาย
 - ข. คายหญ้าให้เสร็จตามที่ไคตั้งใจไว้
 - ค. คายหญ้าให้เสร็จเพื่อแม่จะไคสบายใจ

การพัฒนาแบบทดสอบ

ในการสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ได้ดำเนินการสร้างตั้งแต่ปี 2530 ถึงปี 2531 จึงสำเร็จตามต้องการ การดำเนินการทดสอบและปรับปรุง ได้ทำติดต่อกับสามครั้ง คือ

การทดสอบครั้งที่ 1 ทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 192 คน วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนกเป็นรายข้อ ปรากฏว่าค่าอำนาจจำแนก (t) ของแต่ละข้อตั้งแต่ .203 ถึง 7.867 แล้วคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกถึงเกณฑ์ คือมีค่า t มากกว่า 1.75 ขึ้นไป เพื่อรวบรวมเป็นแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 สำหรับใช้ในการทดสอบครั้งที่ 2 ต่อไป ซึ่งคัดเลือกได้ 93 ข้อ จากเดิม 100 ข้อ

การทดสอบครั้งที่ 2 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 296 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 2.748 ถึง 11.092 จึงคัดเลือกข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกสูงและถึงเกณฑ์ไว้แต่ละ 20 ข้อ รวม 80 ข้อ เพื่อใช้ในการทดสอบครั้งที่ 3

การทดสอบครั้งที่ 3 กลุ่มตัวอย่างจำนวน 432 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 3.707 ถึง 11.361 ซึ่งสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ และได้ค่าสถิติพื้นฐานและคุณภาพของแบบทดสอบ ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานและค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ

ตาราง 24 ค่าสถิติพื้นฐาน และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ ซึ่งคำนวณโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha - Coefficient) ในแต่ละด้านและรวมทั้งฉบับ

แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9	n	$\bar{X}$	S	CV	r_{tt}
ด้านการรักษาความสัตย์ความจริงใจต่อ ตนเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็น ประโยชน์และเป็นธรรม	20	52.682	4.037	.076	.644**
ด้านการรู้จักข่มใจตนเองฝึกใจตนเอง ให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความ คั่น	20	52.907	5.470	.103	.782**
ด้านการอดทน อคถ์ และอดออม ที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัจสุจริตไม่ ว่าจะควยเหตุประการใด	20	49.312	4.562	.092	.628**
ด้านการรู้จักละวางความชั่วความทุจริต และรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง	20	51.618	5.690	.110	.739**
รวมทั้งฉบับ	80	206.539	15.755	.076	.881**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. ค่าความเที่ยงตรงของแบบทดสอบ ในการดำเนินการสร้างแบบทดสอบ
 วัตถุประสงค์ 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ในครั้งนี้ ได้หา
 ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างโดยใช้วิธีเทคนิคกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว (Known Group
 Technique) และตรวจสอบด้วยค่าสถิติ t -test ปรากฏว่ามีความเที่ยงตรง
 เชิงโครงสร้างสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้าน และสัมประสิทธิ์
 สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละด้านกับแบบทดสอบทั้งฉบับ ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 25 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในของแบบทดสอบแต่ละด้าน และสัมประสิทธิ์
 สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละด้านกับแบบทดสอบทั้งฉบับ

แบบทดสอบ	X_1	X_2	X_3	X_4	X_5
X_1	1.000	.519**	.321**	.522**	.748**
X_2		1.000	.518**	.543**	.749**
X_3			1.000	.427**	.762**
X_4				1.000	.744**
X_5					1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

วิธีดำเนินการสอบ

วิธีดำเนินการสอบแบ่งเป็นสามระยะคือ การเตรียมตัวก่อนสอบ วิธีปฏิบัติขณะสอบ และเมื่อสอบเสร็จแล้ว มีลำดับขั้นดังนี้

1. การเตรียมตัวก่อนสอบ ควรปฏิบัติดังนี้คือ

1.1 กำหนดวัน เวลา และสถานที่สอบล่วงหน้า และแจ้งให้ผู้สอบทราบวัตถุประสงค์ของการสอบ

1.2 เตรียมอุปกรณ์ในการสอบให้เรียบร้อย และมีผู้ดำเนินการสอบ 1 คน กับผู้ช่วย 1 คน

1.3 เตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอบ ได้แก่ แบบทดสอบ กระดาษคำตอบ ให้มีจำนวนมากกว่าผู้เข้าสอบ ประมาณ 5 เปอร์เซ็นต์

1.4 การเตรียมตัวสำหรับผู้ดำเนินการสอบ ผู้ดำเนินการสอบต้องศึกษาคำชี้แจง วิธีทำแบบทดสอบเหล่านี้นล่วงหน้าอย่างน้อยหนึ่งครั้ง เพื่อให้สามารถดำเนินการสอบได้อย่างคล่องแคล่ว

2. วิธีดำเนินการสอบ ปฏิบัติดังนี้

2.1 พูดโน้มน้าวจิตใจผู้สอบ ให้มีความกระตือรือร้นที่จะทำการสอบอย่างเต็มกำลังความสามารถ

2.2 การให้คำชี้แจง รายละเอียดของคำชี้แจงจะปรากฏอยู่บนแผ่นหน้าของแบบทดสอบทุกฉบับ ผู้ดำเนินการสอบต้องชี้แจงจำกัดเฉพาะเท่าที่ปรากฏเท่านั้น โดยอธิบายวิธีตอบแบบทดสอบให้ผู้เข้าสอบเข้าใจอย่างแจ่มแจ้งทุกคน และอย่าให้ผู้เข้าสอบลงมือทำก่อนเวลา ควรให้ลงมือทำ แล้วเริ่มจับเวลาตั้งแต่ผู้ดำเนินการสอบอนุญาตให้ลงมือทำได้

2.3 การเตือนเวลา ให้เตือนสองครั้งเท่านั้น คือเตือนเมื่อหมดเวลาครั้งแรก และอีก 2 - 3 นาที จะหมดเวลาอีกครั้งหนึ่ง

3. วัฏปฏิบัติเมื่อหมดเวลา

3.1 สั่งให้ผู้สอบวางกนสอ หรือปากกาหยุดทำทันที แล้วเก็บกระดาษคำตอบและแบบทดสอบ

3.2 เมื่อเสร็จสิ้นการทดสอบแล้ว ก่อนที่จะให้ผู้สอบออกจากห้องสอบ ผู้ดำเนินการสอบควรกล่าวคำชมเชยนักเรียนที่พยายามตั้งใจสอบเป็นอย่างดี เพื่อให้ นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจ

วิธีตรวจให้คะแนน

การตรวจให้คะแนนของแบบทดสอบ ผู้ตรวจต้องยึดหลักการให้คะแนนดังนี้

1. ให้ 3 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีคุณธรรมในค่านับสูง
2. ให้ 2 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีคุณธรรมในค่านับระดับ

ปานกลาง

3. ให้ 1 คะแนน สำหรับคำตอบที่แสดงถึงการมีคุณธรรมในค่านับต่ำ
- สำหรับคะแนนของตัวเลือกแต่ละข้อ มีรายละเอียดดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 26 คะแนนของแบบทดสอบในแต่ละข้อคำถาม

คำถาม	ข้อคำถาม	คำตอบ			ข้อคำถาม	คำตอบ		
		ก	ข	ค		ก	ข	ค
การรักษาความสัจ ความจริงใจต่อ ตัวเองที่จะประพฤติ ปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็น ประโยชน์และ เป็นธรรม	1	3	2	1	11	1	3	2
	2	1	3	2	12	1	3	2
	3	3	2	1	13	2	1	3
	4	1	2	3	14	3	1	2
	5	1	3	2	15	1	3	2
	6	1	3	2	16	1	3	2
	7	3	1	2	17	1	3	2
	8	3	2	1	18	1	2	3
	9	2	3	1	19	1	3	2
	10	2	1	3	20	3	1	2
การรู้จักข่มใจ ตนเอง ฝึกใจ ตนเองให้ประพฤติ ปฏิบัติอยู่ในความ สัจ ความดีนั้น	1	1	2	3	11	1	2	3
	2	1	3	2	12	1	2	3
	3	1	2	3	13	1	3	2
	4	3	1	2	14	1	2	3
	5	1	2	3	15	1	3	2
	6	3	1	2	16	1	2	3
	7	3	1	2	17	3	1	2
	8	1	3	2	18	3	1	2
	9	1	2	3	19	1	3	2
	10	1	3	2	20	1	3	2

ตาราง 26 (ต่อ)

คำถาม	ข้อคำถาม	คำตอบ			ข้อคำถาม	คำตอบ		
		ก	ข	ค		ก	ข	ค
การรอกหน ออกกลั่น และออกอ้อมที่จะไม่ ประพฤติกว้างความ สั่งสุจริตไม่ว่า ด้วยเหตุประการ ใด	1	2	1	3	11	3	1	2
	2	1	3	2	12	2	1	3
	3	1	2	3	13	1	3	2
	4	1	3	2	14	3	1	2
	5	3	1	2	15	2	1	3
	6	3	1	2	16	1	3	2
	7	3	2	1	17	3	1	2
	8	1	3	2	18	1	3	2
	9	1	3	2	19	1	2	3
	10	1	2	3	20	2	1	3
การรู้จักละวาง ความชั่ว ความ ทุจริต และรู้จัก สละประโยชน์ ส่วนน้อยของตน เพื่อประโยชน์ ส่วนใหญ่ของ บ้านเมือง	1	1	2	3	11	3	2	1
	2	1	3	2	12	2	3	1
	3	1	2	3	13	3	2	1
	4	1	2	3	14	1	2	3
	5	3	2	1	15	2	3	1
	6	3	2	1	16	1	3	2
	7	1	2	3	17	1	3	2
	8	2	3	1	18	1	2	3
	9	2	1	3	19	1	3	2
	10	2	3	1	20	1	3	2

เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบ

คะแนนเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนี้ เป็นเกณฑ์ปกติระดับท้องถิ่น (Local Norms) กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดชุมพร จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่างที่นำมาสร้างเกณฑ์ปกติ 432 คน เป็นชาย 210 คน เป็นหญิง 222 คน คะแนนเกณฑ์ปกตินี้เป็นคะแนนมาตรฐานในรูปคะแนนที่ปกติ (Normalized T - Scores) ซึ่งสร้างเป็นด้าน ๆ และหั่งฉบับโดยแยกเป็นเพศชาย เพศหญิง และรวมทั้งสองเพศ ดังแสดงในตาราง 4, 5, 6 และ 7

ตาราง 27 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของ
รัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนชาย

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	x_1	x_2	x_3	x_4
60	63	62	76	70
59	61	60	74	68
58	59	59	72	66
57	57	57	70	64
56	56	56	68	63
55	54	55	65	61
54	53	53	63	59
53	51	52	61	57
52	49	50	59	55
51	48	49	57	53
50	46	47	55	52
49	44	46	52	50
48	43	44	50	48
47	41	43	48	46
46	39	41	46	44
45	37	40	44	43
44	36	38	42	41
43	34	37	40	39
42	33	36	38	38
41	31	34	35	36

ตาราง 27 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	x_1	x_2	x_3	x_4
40	30	33	33	34
39	29	31	31	32
38	26	30	28	31
37	24	28	26	29
36	22	27	24	27
35	20	25	22	25
34	19	24	19	24
33	17	22	17	22
32	15	20	15	20
31	13	19	13	19
30	12	18	11	17
29	10	16	9	15
28	8	15	5	13
27	6	13		12
26	5	12		10
25		10		9
24		9		7
23		7		5
22		6		
21		5		
$\bar{x}$	51.576	51.738	48.242	49.928
s	4.404	5.477	4.853	5.759
N	210	210	210	210

ตาราง 28 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของ
รัชกาลที่ 9 สำหรับนักเรียนหญิง

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	x_1	x_2	x_3	x_4
60	69	53	74	65
59	66	52	72	63
58	62	50	70	61
57	60	49	68	59
56	56	48	65	57
55	53	47	63	55
54	50	46	61	54
53	47	45	58	52
52	44	44	56	50
51	41	43	53	48
50	39	42	51	46
49	35	40	48	44
48	32	39	46	43
47	29	38	44	41
46	25	37	41	39
45	23	36	39	37
44	20	35	36	35
43	18	34	34	33
42	15	33	31	31
41	12	32	30	29

ตาราง 28 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	x_1	x_2	x_3	x_4
40	9	30	27	27
39	5	29	24	26
38	3	28	22	24
37		27	19	22
36		26	17	20
35		25	15	18
34		24	12	17
33		23	9	15
32		22	7	13
31		21	5	11
30		19	3	9
29		18		7
28		17		5
27		16		3
26		15		
25		14		
24		13		
23		11		
22		10		
21		9		
20		8		

ตาราง 28 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	X_1	X_2	X_3	X_4
19		7		
18		6		
17		5		
16		4		
15		3		
$\bar{X}$	53.729	54.013	50.324	53.216
S	3.344	5.240	4.026	5.149
N	222	222	222	222

ตาราง 29 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของ
รัชกาลที่ 9 รวมทั้งสองเพศ

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	X_1	X_2	X_3	X_4
60	64	62	75	61
59	62	61	73	60
58	60	59	71	58
57	57	58	68	56
56	56	56	66	55

ตาราง 29 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	x_1	x_2	x_3	x_4
55	55	54	64	54
54	53	53	61	53
53	51	51	59	50
52	49	50	57	49
51	48	48	55	48
50	45	47	52	46
49	42	45	50	45
48	41	43	47	43
47	39	42	45	42
46	37	40	43	40
45	35	39	41	38
44	34	37	38	37
43	32	36	36	36
42	30	34	33	34
41	29	33	31	33
40	26	31	29	32
39	24	29	26	30
38	22	28	24	29
37	20	26	22	27
36	18	25	20	25
35	16	23	17	24

ตาราง 29 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ			
	x_1	x_2	x_3	x_4
34	14	22	15	22
33	12	20	12	21
32	10	18	10	19
31	9	17	8	18
30	7	15	5	17
29	5	14		15
28		12		13
27		11		11
26		9		10
25		8		9
24		5		7
23				5
$\bar{x}$	52.682	52.907	49.312	51.618
S	4.037	5.470	4.562	5.690
N	432	432	432	432

ตาราง 30 เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาท
ของรัชกาลที่ 9 รวมทั้งฉบับ แยกเป็นเพศชาย เพศหญิง และรวมทั้งสองเพศ

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	ชาย	หญิง	รวม
240	71	74	69
239	70	73	68
238	69	72	67
237	68	72	67
236	68	71	66
235	68	70	66
234	67	69	65
233	67	68	64
232	66	67	64
231	65	66	63
230	65	65	62
229	64	64	62
228	64	63	61
227	63	62	61
226	63	62	60

ตาราง 30 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	ชาย	หญิง	รวม
225	62	61	60
224	62	60	59
223	61	59	58
222	61	58	58
221	60	57	57
220	60	56	56
219	59	55	56
218	59	54	55
217	58	54	54
216	58	53	54
215	57	52	53
214	56	51	53
213	56	50	52
212	55	49	52
211	54	48	51
210	54	47	50
209	53	46	50
208	53	45	49
207	52	45	49
206	52	44	48
205	51	43	47

ตาราง 30 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	ชาย	หญิง	รวม
204	51	42	47
203	50	41	46
202	50	40	46
201	49	40	45
200	48	39	45
199	48	38	44
198	47	37	43
197	47	36	43
196	46	35	42
195	46	34	42
194	45	33	41
193	45	33	40
192	44	32	40
191	43	31	39
190	43	30	39
189	42	29	38
188	42	28	37
187	41	27	37
186	41	26	36
185	40	25	35
184	40	25	35

ตาราง 30 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	ชาย	หญิง	รวม
183	39	24	34
182	38	23	34
181	38	22	33
180	37	21	33
179	37	20	32
178	36	19	31
177	36	19	31
176	35	18	30
175	35	17	29
174	34	16	29
173	34	15	28
172	33	14	28
171	33	13	27
170	32	12	27
169	31	11	26
168	31	10	25
167	30	10	25
166	30	9	24
165	29	8	23
164	29	7	23
163	28	6	22

ตาราง 30 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	ชาย	หญิง	รวม
162	28	5	22
161	27		21
160	26		20
159	26		20
158	25		19
157	25		19
156	24		18
155	24		17
154	23		17
153	23		16
152	22		16
151	22		15
150	21		14
149	20		14
148	20		13
147	19		13
146	19		12
145	18		12
144	18		11
143	17		10
142	16		10

ตาราง 30 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	ชาย	หญิง	รวม
141	15		9
140	14		8
139	14		8
138	13		7
137	13		7
136	13		6
135	12		6
134	12		5
133	11		
132	11		
131	10		
130	10		
129	9		
128	9		
127	8		
126	8		
125	7		
124	7		
123	6		

ตาราง 30 (ต่อ)

คะแนนดิบ	คะแนนที่ปกติ		
	ชาย	หญิง	รวม
122	6		
121	5		
$\bar{X}$	201.528	211.261	206.539
S	16.414	13.533	15.755
N	210	222	432

เกณฑ์การตัดสิน

เนื่องจากการตีความหมายของคะแนนเป็นแบบอิงกลุ่ม เกณฑ์ปกติของแบบทดสอบจึงใช้คะแนนมาตรฐานในรูปของคะแนนที่ปกติ ตัดสินผลการสอบ ดังได้ดังนี้

1. การศึกษาคะแนนผลการสอบในแต่ละชั้น เมื่อสามารถวัดได้ว่านักเรียนคนใดได้คะแนนที่ปกติเท่าใดแล้ว ให้ตัดสินตามเกณฑ์ดังนี้ (ชวาล แพริศกุล 2520 : 53)

ตั้งแต่ T 65 และสูงกว่า	แปลว่า	มีคุณธรรมค่านนั้นสูงมาก
ตั้งแต่ T 55 - T 65	แปลว่า	มีคุณธรรมค่านนั้นสูง
ตั้งแต่ T 45 - T 55	แปลว่า	มีคุณธรรมค่านนั้นพอใช้
เฉพาะ T 50	แปลว่า	มีคุณธรรมค่านนั้นในระดับปานกลาง ของกลุ่ม
ตั้งแต่ T 35 - T 45	แปลว่า	มีคุณธรรมค่านนั้นต่ำ
ตั้งแต่ T 35 และต่ำกว่า	แปลว่า	มีคุณธรรมค่านนั้นต่ำมาก

ถ้าผู้สอบได้คะแนนตรงจุดแบ่งพอดี คือ T35, T45, T55 และ T65
แล้วให้เลื่อนผู้สอบนั้นไปอยู่ในกลุ่มสูงถัดไปเสมอ

2. การคิดคะแนนผลการสอบรวมทุกด้าน โดยรวมคะแนนทุกด้าน แล้วไป
เทียบเป็นคะแนนที่ปกติจากตารางที่ให้ไว้ ส่วนเกณฑ์การตัดสินใช้เกณฑ์เดียวกับข้อ 1

ภาคผนวก ซ.

แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9

แบบทดสอบสำหรับงานวิจัย

- คำชี้แจง 1. แบบทดสอบชุดนี้ใช้ในงานวิจัย เพื่อต้องการทราบการกระทำหรือความคิดของนักเรียนถ้าเกิดเหตุการณ์ขึ้นกับตัวนักเรียน คำตอบที่นักเรียนเลือกตอบในแต่ละข้อนั้นไม่มีถูกหรือผิดอย่างแท้จริง และไม่กระทบกระเทือนผลการเรียนของนักเรียน จึงขอให้นักเรียนตอบให้ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด ผลการวิจัยจึงจะถูกต้อง
2. แบบทดสอบนี้มีทั้งหมด 4 ฉบับย่อย ๆ กรุณาตอบให้ครบทุกฉบับและทุกข้อ
3. การตอบคำถามแต่ละข้อขอให้ทำอย่างรวดเร็วที่สุดเท่าที่จะทำได้ โดยเมื่ออ่านข้อความแต่ละข้อจบแล้วให้เลือกตอบทันที
4. วิธีตอบให้นักเรียนทำเครื่องหมาย $\neq$ ทับตัวอักษร ก ข หรือ ค ซึ่งตรงกับตัวเลือกที่นักเรียนเลือกตอบในกระดาษคำตอบ และห้ามนักเรียนขีดเขียนหรือทำเครื่องหมายใด ๆ ลงในแบบทดสอบ

ตัวอย่าง

- (๐) ปกติสามีเป็นคนที่ยึดเหนี่ยวในการช่วยแม่ทำงานมาก วันหนึ่งคุณแม่ได้บอกให้สามีคายหน้าหลังบ้าน สามีคายหน้าไปได้เกือบเสร็จแฉกก็ร้อนจุกขึ้นทุกที ถ้าท่านเป็นสามีท่านจะทำอย่างไร

- ก. พักก่อนเดี๋ยวจะไม่สบาย
 ข. คายหน้าให้เสร็จตามที่ไต่ตั้งใจไว้
 ค. คายหน้าให้เสร็จเพื่อแม่จะได้สบายใจ

กระดาษคำตอบ

๐ ก $\neq$ ค

เมื่อนักเรียนจะทำอย่างข้อ ข

แต่ถ้านักเรียนต้องการเปลี่ยนคำตอบจากข้อ ข เป็น ก ให้ทำดังนี้

๐ $\neq$ $\neq$ ค

แบบทดสอบชุดที่ 1

มีจำนวน 20 ข้อ

- ข้อ 1 บังอรเป็นนักเรียนที่เรียนเก่งในห้อง เขามักจะพูดกับเพื่อน ๆ เสมอว่าพร้อมที่จะช่วยเหลือทางด้านการเรียน วันหนึ่งเพื่อน ๆ พร้อมใจกันให้บังอรควาให้ก่อนเข้าสอบ ถ้าท่านเป็นบังอรท่านจะทำอย่างไร
- ควาให้เพื่อน ๆ เพื่อเพื่อน ๆ จะได้เข้าใจยิ่งขึ้น
 - ควาให้เพื่อน ๆ เพราะเพื่อน ๆ เชื่อในความสามารถ
 - ควาให้เพื่อน ๆ ไม่ได้เพราะตัวเองก็ต้องเตรียมสอบเหมือนกัน
- ข้อ 2 นิรันทรไปเรียนหนังสือโดยพักอยู่กับนายชายซึ่งในแต่ละเดือนแม่ให้เงินไว้ช่วยค่าน้ำค่าไฟเดือนละ 100 บาท แต่นายชายไม่เอา ถ้าท่านเป็นนิรันทรท่านจะทำอย่างไรกับเงินจำนวนนั้น
- นำไปซื้อของใช้ส่วนตัว
 - ส่งคืนให้แม่และบอกว่านายชายไม่เอา
 - เก็บไว้เผื่อเพื่อน ๆ เมื่อคราวจะได้ให้ยืม
- ข้อ 3 ช่วงพักระหว่างคาบเรียนที่ให้นักเรียนได้พักผ่อนน้ำและบัสสาวะซึ่งมีระยะเวลาสั้นแต่แ้วทำกิจวัตรของคนจนล่วงเลยเวลาพักไปเป็นประจำทำให้ต้องเข้าห้องเรียนช้า และอาจารย์ผู้สอนบ่นเป็นประจำ ถ้าท่านเป็นแ้วท่านจะทำอย่างไร
- พยายามทำกิจวัตรให้เร็วขึ้นเพื่อสุนัข
 - พยายามทำกิจวัตรให้เร็วขึ้นเพื่อไม่ให้เพื่อนเบื่อน้ำอ
 - พยายามทำกิจวัตรให้เร็วขึ้นเพื่อไม่ต้องให้อาจารย์บ่น

- ข้อ 4 ชาลววิทย์กับชัชนาหเป็นเพื่อนรักกันมาก วันหนึ่งชาลววิทย์ปรึกษากับชัชนาหาว่าเขาจะไปค้อยเพื่อนคนหนึ่งซึ่งเคยคบคบหั้นเขา ถ้าท่านเป็นชัชนาหาท่านจะทำอย่างไร
- บอกให้ชาลววิทย์ไปค้อยเพราะการคบหั้นถือว่าเสียศักดิ์ศรี
 - บอกชาลววิทย์ไม่ให้ไปค้อยเพราะผิดระเบียบของโรงเรียน
 - บอกชาลววิทย์ว่าไม่ควรไปค้อยเพราะเราควรให้อภัยแก่เขา
- ข้อ 5 พรเทพและมนตรีเป็นเพื่อนนักเรียนห้องเดียวกัน พรเทพชอบคุยเสียงดังอยู่เป็นประจำจนเพื่อน ๆ รำคาญ ถ้าท่านเป็นมนตรีซึ่งเป็นเพื่อนรักของพรเทพท่านจะทำอย่างไร
- เตือนพรเทพไม่ให้ส่งเสียงดังเพราะตัวเองทำงานอยู่
 - เตือนพรเทพไม่ให้ส่งเสียงดังเพราะทำลายสมาธิของคนอื่น ๆ
 - เตือนพรเทพไม่ให้ส่งเสียงดังเพื่อเพื่อน ๆ จะรู้ว่าเราหวังดีต่อพรเทพ
- ข้อ 6 ครอบครัวของพรเพ็ญมีอาชีพค้าขาย เวลาส่วนใหญ่เมื่ออยู่ที่บ้านต้องช่วยแม่ขายของทุกวันจนแทบไม่มีเวลาให้ทางด้านการเรียนเลย ถ้าท่านเป็นพรเพ็ญท่านจะทำอย่างไร
- บอกแม่หาคนงานจะได้ช่วยเบภาระของตนเอง
 - หาเวลาทำการบ้านและทบทวนบทเรียนที่โรงเรียนกลับบ้านจะได้ช่วยแม่ทำงาน
 - แบ่งเวลาให้กับการเรียนบ้างและช่วยแม่บ้างเมื่ออยู่ที่บ้าน เพราะถือว่าเป็นหน้าที่ทั้งสองอย่าง
- ข้อ 7 ครูคณิตศาสตร์นี้ค้ต้องมาสอบซ่อมเพื่อแก้ "0" แต่ค้ต้องไม่พร้อมที่จะสอบ เพราะไม่เข้าใจในบางหัวข้อ ถ้าท่านเป็นค้ต้องท่านจะทำอย่างไร
- ขอความอนุเคราะห์จากครูเลื่อนสอบ
 - ไม่ไปตามนักเพราะต้องรีบอ่านหนังสือเตรียมสอบ
 - ชวนเพื่อน ๆ มาขอเลื่อนสอบกับครูเพื่อครูจะได้เห็นใจ

ข้อ 8 ทุกครั้งที่ครูสอนคณิตศาสตร์จะให้การบ้านและกำหนดให้ส่ง ชวนสิทธิ์ซึ่งเรียนกับครูชมได้ทำการบ้านและส่งเป็นประจำ วันหนึ่งการบ้านที่ครูชมให้ง่ายมากสามารถคิดในใจได้และการบ้านวิชาอื่นก็มีมากด้วย ถ้าท่านเป็นชวนสิทธิ์ท่านจะทำอย่างไร

- ก. ทำการบ้านส่งทุกวิชาเพื่อฝึกสมอง
- ข. ทำการบ้านส่งทุกวิชาเพื่อครูจะได้รู้ว่าเรามีความรับผิดชอบ
- ค. ไม่ทำการบ้านของครูชมเพราะเปลืองประโยชน์เอาเวลาทำสิ่งที่มีความประโยชน์ดีกว่า

ข้อ 9 ครูสมปองมักจะแนะนำให้นักเรียนพยายามหาความรู้เพิ่มเติมจากที่ครูได้สอน โดยครูสมปองจะบอกหนังสือที่มีในห้องสมุดให้นักเรียนอ่านเพิ่มเติม แต่ครูสมปองก็ไม่ได้บังคับว่าต้องทำรายงานส่ง สำหรับตัวท่านท่านจะทำตามครูสมปองหรือไม่

- ก. ทำตามเพราะเป็นหน้าที่ของเรา
- ข. ทำตามเพราะการมีความรู้เป็นสิ่งที่ดี
- ค. ทำตามเพราะครูอาจออกสอบปลายภาค

ข้อ 10 ถ้าท่านถูกเพื่อนท้าทายให้ทำในสิ่งที่ท่านคิดอยู่แล้วว่าตัวเองไม่สามารถทำได้ ท่านจะบอกกับเพื่อนคนนั้นอย่างไร

- ก. ยอมรับว่าทำไม่ได้เพื่อให้เพื่อนเห็นใจ
- ข. สามารถทำได้เพราะเพื่อศักดิ์ศรีของตัวเอง
- ค. บอกเพื่อนว่าทำไม่ได้เพราะความสามารถมีไม่พอ

ข้อ 11 นัทเป็นนักเรียนที่เป็นผู้ใหญ่ที่สุดในห้อง เขาเคยสูบบุหรี่และเล่นการพนันกับเด็กวัยรุ่นที่ไม่ได้เรียนหนังสือ หนึ่งเป็นเพื่อนเรียนห้องเดียวกันกับนัทได้มาถามนัทว่าการสูบบุหรี่และการเล่นการพนันควรจะทดลองเรียนรู้หรือไม่ ถ้าท่านเป็นนัทท่านจะบอกกับนัทอย่างไร

- ก. ควรทดลองจะได้ใช้เวลากลุ่ม
- ข. ไม่ควรทดลองเพราะเป็นสิ่งที่ไม่ดีจากที่ได้ทำมาแล้ว
- ค. ไม่ควรทดลองเพราะเพื่อน ๆ จะไ้ยับยั้งเรามากขึ้น

- ข้อ 12 ชาตริกับนพทลเป็นเพื่อนรักกันมาก วันหนึ่งชาตริไปห้องน้ำเห็นนพทลกำลังสูบบุหรี่อยู่กับคนกลุ่มหนึ่ง ถ้าท่านเป็นชาตริท่านจะทำอย่างไรกับเหตุการณ์นั้น
- ไม่กล้าพูดอะไรเพราะกลัวโดนตอ
 - เข้าไปคุยด้วยและหาทางพูดให้เลิกสูบ
 - เตือนไม่ให้สูบเพราะผิดระเบียบของโรงเรียน
- ข้อ 13 ถนอมและเพื่อนอีก 5 คน เป็นเวรทำความสะอาดห้องเรียนในวันนี้ ซึ่งในวันนี้ ถนอมและเพื่อนที่เป็นเวรอีก 2 คน มาถึงห้องเรียนก่อน และถนอมกำลังคิดอยู่ว่าจะอ่านหนังสือหรือทำความสะอาดห้อง ถ้าท่านเป็นถนอมท่านจะตัดสินใจอย่างไร
- ทำความสะอาดห้องเพราะเป็นหน้าที่
 - ทำความสะอาดห้องเพราะจะไม่ถูกครูดู
 - ทำความสะอาดห้องเพราะจะทำให้ห้องเรียนสะอาดขึ้น
- ข้อ 14 อาจารย์สอนคณิตศาสตร์ให้แก้โจทย์ปัญหา 3 ข้อ ซึ่งสภาพรถออกแล้ว ส่วนเพื่อน ๆ ในห้องอีกหลายคนซึ่งเรียนค่อนข้างอ่อนคิดไม่ออกและได้มาถามสภาพ ถ้าท่านเป็นสภาพท่านจะทำอย่างไร
- อธิบายให้เพื่อนเข้าใจเพื่อเป็นการช่วยเหลือเพื่อน
 - เอาให้เพื่อนลอกเผื่อคราวหลังเขาจะได้ช่วยเราบ้าง
 - อธิบายให้เพื่อน ๆ เข้าใจ เพื่อนจะได้รู้ว่าเราทำได้จริง
- ข้อ 15 วิทวิชเรียนหนังสืออยู่ที่กรุงเทพโดยพักอยู่หอพัก ในช่วงกลางเดือนวิทวิชได้เขียนจดหมายไปขอเงินจากแม่เพื่อเรียนพิเศษ และต้องรีบนำเงินไปจ่ายค่าเรียนก่อนจึงไปหาพี่สาว และพี่สาวให้เงินมาเป็นค่าเรียนพิเศษ หลังจากนั้น 3 วัน ได้รับเงินที่แม่ส่งมาให้ ถ้าท่านเป็นวิทวิชท่านจะทำอย่างไร
- นำไปซื้อเสื้อผ้าใส่
 - ส่งเงินกลับไปให้แม่และบอกว่าพี่สาวให้แล้ว
 - นำเงินส่วนนี้ซื้อของฝากทางบ้านเวลากลับบ้าน

- ข้อ 16 ชวนพิศนึกเพื่อนจะทำรายงานที่โรงเรียนในวันเสาร์ตอนเช้า ซึ่งในเช้าวันนั้น
พี่สาวสั่งให้ชักผ้าแทนเขาคัวย ถ้าท่านเป็นชวนพิศท่านจะทำอย่างไร
- ชักผ้าให้พี่สาวก่อนไปโรงเรียนเพราะกลัวโดนดู
 - บอกกับพี่สาวว่าไปทำรายงานก่อนแล้วค่อยมาชักให้
 - ไปทำรายงานที่โรงเรียนก่อนเพราะพี่หลังกลัวเพื่อนไม่ให้เข้ากลุ่ม
- ข้อ 17 โดยปกติแล้ววันหนึ่ง ๆ นักเรียนจะได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่ครูได้ถ่ายทอดให้ แต่
เมื่อเทียบกับความรู้ทั้งหมดที่นักเรียนจะต้องเรียนแล้ว นักเรียนยังต้องหาความรู้
เพิ่มอีกเนื่องจากที่ครูสอนเพิ่มเติมอีก ท่านมีวิธีการหาความรู้เพิ่มเติมอย่างไร
- ให้เพื่อน ๆ คนเก่งควิหาให้
 - หาอ่านหนังสือในห้องสมุด
 - อ่านหนังสือกันกับเพื่อนแล้วมาอธิบายกัวยกัน
- ข้อ 18 ทุกวันก่อนที่จะไปโรงเรียนกล้าหาญจะต้องช่วยขนของไปให้แม่ที่ตลาด วันหนึ่ง
กล้าหาญกลับจากขนของไปส่งที่ตลาดสายกว่าปกติ 30 นาที ซึ่งได้เวลาที่
โรงเรียนเข้าแถวแล้ว ถ้าท่านเป็นกล้าหาญท่านจะไปโรงเรียนหรือไม่
- ไปเพราะกลัวครูทำโทษ
 - ไปเพราะเป็นหน้าที่ของนักเรียน
 - ไปเพราะเป็นนักเรียนจะต้องเรียนหนังสือ
- ข้อ 19 อาจารย์ที่ปรึกษาได้แนะนำให้พิชัยไปอ่านหนังสือวารสารฉบับหนึ่งซึ่งมีประโยชน์
มากสำหรับการเรียนวิชาสังคมศึกษา ถ้าท่านเป็นพิชัยท่านจะทำอย่างไร
- รีบไปอ่านเพราะอาจารย์อาจออกสอบ
 - รีบไปอ่านแล้วมาเล่าให้เพื่อนฟังเพื่อจะได้ทราบกันทุก ๆ คน
 - รีบไปอ่านแล้วนำมาเล่าให้เพื่อนฟังเพื่อเพื่อน ๆ จะได้ประทับใจ

- ข้อ 20 คุณครูวันดีกำหนดส่งแบบฝึกหัดบทหนึ่งในวันรุ่งขึ้นแล้ว แต่พิศมัยยังไม่ได้เริ่ม
ทำเลย ถ้าท่านเป็นพิศมัยท่านจะทำอย่างไร
- ก. รีบทำส่งเพื่อไม่ให้ค้างคาง
 - ข. รีบทำส่งเพราะถ้าไม่ส่งกลัวครูทำโทษ
 - ค. รีบทำเพื่อที่จะได้มีส่งเหมือนกับเพื่อน ๆ

แบบทดสอบชุดที่ 2

มีจำนวน 20 ข้อ

- ข้อ 1 สมศักดิ์เคยเห็นพี่ชายที่มสุราเมื่อเกิดความกลัวใจ และพี่ชายบอกว่าสุราสามารถคลายความกลัวได้ วันหนึ่งสมศักดิ์ไม่สบายใจมากเนื่องจากสอบวิชาภาษาอังกฤษไม่ผ่านมาหลายครั้งแล้วและพี่ชายชวนที่มสุราคู่ด้วยกัน ถ้าท่านเป็นสมศักดิ์ท่านจะทำอย่างไร
- ก. ไม่ดื่มเพราะกลัวพ่อทำโทษ
 - ข. ไม่ดื่มเพราะกลัวเพื่อน ๆ รังเกียจ
 - ค. ไม่ดื่มแต่ชวนพี่ชายไปเล่นกีฬาเพื่อให้สบายใจ
- ข้อ 2 จรรยาขึ้นรถเมล์ไปโรงเรียนทุกวัน วันหนึ่งกระเป๋ารถเมล์ลืมเก็บค่าโดยสารจนกระทั่งถึงโรงเรียนแล้ว ถ้าท่านเป็นจรรยาท่านจะทำอย่างไร
- ก. เมื่อเขาไม่เก็บก็ไม่ต้องจ่าย
 - ข. นำเงินไปให้เขาเพราะไม่สบายใจถ้าไม่ได้ให้
 - ค. นำเงินไปให้เขาเพราะกลัวเพื่อน ๆ จะนำไปเล่าให้คนอื่นฟัง
- ข้อ 3 วันเพ็ญเป็นนักเรียนที่เรียนภาษาอังกฤษอ่อนที่สุดในห้อง ซึ่งในการสอบวิชาภาษาอังกฤษครั้งนี้ถ้าเขาทำคะแนนได้ไม่ถึงครึ่งเขาจะต้องตกและอาจตกคนเกียวกว๊ว แต่โชคที่ภานีส่งกระดาษคำตอบมาให้ ถ้าท่านเป็นวันเพ็ญท่านจะทำอย่างไร
- ก. ไม่รับกระดาษคำตอบของภานีกลัวครูเห็น
 - ข. ไม่รับกระดาษคำตอบของภานีเพราะกลัวเพื่อน ๆ จะดูถูก
 - ค. ไม่รับกระดาษคำตอบของภานีเพราะไม่คิดจะขโมยของคนอื่นหายใจ

- ข้อ 4 วรารณมีฐานะยากจนมักจะได้เครื่องเขียนจากเพื่อน ๆ ที่เขาบริจาค วันหนึ่งปากกาของเขา น้ำหมึกหมดพอดี เขาพบปากกาแถวโรงอาหาร และคิดว่าเจ้าของเขาทิ้งแล้ว ถ้าท่านเป็นวรารณ ท่านจะเอาปากกานั้นมาใช้หรือไม่
- ก. ควรนำไปให้ครูประกาศหาเจ้าของเสียก่อน
 - ข. นำไปใช้เพื่อเป็นการประหยัดไม่ต้องซื้อ
 - ค. ไม่นำมาใช้เพราะเพื่อน ๆ อาจเข้าใจว่าเราขโมยก็ได้
- ข้อ 5 ขณะที่ย่านกำลังชมสวนสาธารณะแห่งหนึ่งได้เห็นกล้วยไม้ชนิดหนึ่งซึ่งคุณพ่อของนายนากำลังหามาแล้ว และได้บอกให้นายช่วยหาด้วย ถ้าท่านเป็นนายน ท่านจะตัดสินใจอย่างไรซึ่งในขณะนั้นก็ไม่มีเจ้าหน้าที่ดูแล
- ก. ไม่เก็บกล้วยไม้เพราะอาจถูกจับได้
 - ข. ไม่เก็บกล้วยไม้เพราะกลัวเพื่อน ๆ ไม่ชอบ
 - ค. ไม่เก็บกล้วยไม้เพราะกล้วยไม้ในสวนจะได้เป็นที่ชื่นชมของคนทั่วไป
- ข้อ 6 นิวัติไปเที่ยวงานในวันสงกรานต์ซึ่งในงานนั้นมีการเล่นไก่ชนซึ่งนิวัติชอบมาก พ่อติสมหวังซึ่งเป็นเพื่อนสนิทได้มาชวนให้ไปเล่นไก่ชนด้วยกัน ถ้าท่านเป็นนิวัติท่านจะไปหรือไม่
- ก. ไปเที่ยวงานแต่ไม่เล่นไก่ชน
 - ข. ไปเล่นไก่ชนเพราะคิดจะไปอยู่แล้ว
 - ค. ไปเล่นไก่ชนเพราะมีเพื่อน ๆ ไปเล่นด้วย
- ข้อ 7 โดยทั่วไปแล้วคนเราต้องการเป็นคนดีแต่ความต้องการของคนบางคนอาจชักพาให้เขากระทำความผิดตัวเองซึ่งบางครั้งเป็นการละเมิดสิทธิ์ของผู้อื่น ท่านมีความคิดเห็นในเรื่องนี้อย่างไร
- ก. ไม่สบายใจเมื่อทำให้คนอื่นเดือดร้อน
 - ข. ทำตามใจตัวเองบ้างจะได้เป็นประสบการณ์
 - ค. อยากจะทำตามใจตัวเองแต่กลัวเพื่อนเกลียด

- ข้อ 8 การทุจริตในการสอบเป็นสิ่งที่ไม่ควรกระทำ แต่นักเรียนโดยทั่วไปมักทำกันอยู่เสมอและผู้คุมสอบก็จับไม่ค่อยได้ ในวันนั้นขณะที่สอบข้อสอบที่ออกมาตรงกับที่นึกลอกใส่เศษกระดาษมาและประจบเหมาะกับผู้คุมสอบออกไปนอกห้อง ถ้าท่านเป็นนกท่านจะหยิบกระดาษแผ่นนั้นขึ้นมาดูหรือไม่
- ไม่หยิบขึ้นมาดูกลัวผู้คุมสอบเห็น
 - ไม่หยิบขึ้นมาดูเพราะจะทำให้ไม่สบายใจ
 - ไม่หยิบขึ้นมาดูเพราะคนอื่น ๆ ก็ไม่ได้กระทำเลย
- ข้อ 9 ขณะที่อ่านวาทกำลังเดินชมสัตว์ในสวนสาธารณะแห่งหนึ่งไม่พบปากกาเมจิกหนึ่งกล่องอ่านวาทก็ได้ถามหาเจ้าของในบริเวณนั้นปรากฏว่าไม่มีเจ้าของ ถ้าท่านเป็นอ่านวาทท่านจะหาอย่างไร
- เก็บไว้ใช้เองเพราะไม่มีเจ้าของ
 - เก็บไปให้เจ้าหน้าที่เพื่อเป็นตัวอย่างแก่คนอื่น
 - เก็บไปให้ครูไว้เป็นสมบัติของโรงเรียนเพื่อนักเรียนதாகจน
- ข้อ 10 ในช่วงปิดภาคเรียนร้านขายหนังสือจะเต็มไปด้วยผู้ซื้อหนังสือมากมายจนคนขายดูแลกันแทบไม่ทัน ธีระเห็นสภาพการณ์เช่นนั้นก็เกิดความคิดว่าถ้าหยิบสิ่งของบางอย่างจะทำให้รายจ่ายลดน้อยลง ซึ่งอยู่ในระหว่างการตัดสินใจ ถ้าท่านเป็นธีระท่านจะตัดสินใจอย่างไร
- ไม่ถือโอกาสหยิบเพราะกลัวเขาจับได้
 - ไม่ถือโอกาสหยิบเพราะทำให้ไม่สบายใจ
 - ไม่ถือโอกาสหยิบเพราะเสียชื่อเสียงตระกูล
- ข้อ 11 วันนี้เป็นวันสอบปลายภาค คมสันได้เข้าห้องน้ำเพื่อปัสสาวะก่อนเข้าห้องสอบ และได้พบนาฬิกาซึ่งวางอยู่และในขณะนั้นไม่มีใครอยู่เลย คมสันไม่มีนาฬิกาที่จะดูเวลาในระหว่างสอบ ถ้าท่านเป็นคมสันท่านจะหาอย่างไร
- เอานาฬิกาดูเวลาสอบในช่วงนั้นก่อนแล้วจึงเอาไปแจ้งครู
 - เอานาฬิกาให้ครูประกาศหาเจ้าของเพื่อเป็นตัวอย่างแก่คนอื่น
 - เอานาฬิกาให้ครูประกาศหาเจ้าของเพราะเจ้าของคงเดือดร้อน

- ข้อ 12 สมอึงไปเที่ยวน้ำตกกับกลุ่มเพื่อน ๆ เมื่อไปถึงชั้นบนสุดมีเพื่อน ๆ หลายคนเก็บ
ต้นเฟิร์น และสมอึงก็อยากได้ต้นเฟิร์นมาปลูกที่บ้าน ถ้าท่านเป็นสมอึงท่านจะทำ
อย่างไร
- ก. เก็บต้นเฟิร์นมาปลูกที่บ้าน
 - ข. คิดอยากจะได้แต่เขาได้คิดประกาศห้ามไว้
 - ค. ปลอมให้คนอื่นเห็นชั้นความธรรมชาติจะไ้ชมกันทั่วถึงเวลามาเที่ยว
- ข้อ 13 วัชรินทร์กำลังกลุ้มใจเนื่องจากสอบคณิตศาสตร์ไม่ผ่าน มีเพื่อนสนิทที่สอบไม่ผ่าน
3 คน มาชวนออกไประบายความทุกข์โดยการสูบบุหรี่เพื่อให้สบายใจ ถ้าท่าน
เป็นวัชรินทร์ท่านจะทำอย่างไร
- ก. ออกไปสูบเพื่อความสะดวกสบายใจสักครู่
 - ข. ออกไปกับเพื่อนแต่ไม่สูบเพราะไม่เคยคิดจะสูบ
 - ค. บอกกับเพื่อน ๆ ว่าสูบไม่ได้เพราะมีกฎของโรงเรียน
- ข้อ 14 เพชร ไปเที่ยวที่บ้านเพื่อนในวันสงกรานต์ เมื่อไปถึงเห็นเพื่อน ๆ ที่เรียนอยู่ใน
ห้องเดียวกันตั้งวงดื่มสุราและได้ชวนให้เพชรมานั่งดื่มด้วยกัน ถ้าท่านเป็นเพชร
ท่านจะทำอย่างไร
- ก. ไม่ดื่มกลัวแม่ดู
 - ข. นั่งดื่มด้วยเพราะกลัวเพื่อนจะว่า
 - ค. ไม่ดื่มเพราะเป็นสิ่งเสพติดให้โทษ
- ข้อ 15 สว่างกับสุชาติเป็นเพื่อนรักกันมากทั้งสองจะช่วยเหลือกันในด้านภาระเรียนเสมอ
วันหนึ่งเป็นวันประกาศผลการสอบ ปรากฏว่าสว่างได้ระดับคะแนน 4 ทุกวิชา
สว่างจึงจึกเลี้ยงฉลอง สว่างได้ส่งสุราให้สุชาติเพื่อความสำเร็จของเขา
ถ้าท่านเป็นสุชาติท่านจะทำอย่างไร
- ก. ดื่มเพื่อเพื่อน
 - ข. ไม่ดื่มสุราโดยขอเปลี่ยนเป็นน้ำชาทดแทน
 - ค. ไม่ดื่มสุราเพราะผิดระเบียบของโรงเรียน

- ข้อ 16 ในงานเลี้ยงส่งพันธุซึ่งได้รับทุนไปเรียนต่อต่างประเทศโดยมีนักเรียนในห้องเป็นเจ้าภาพ ในงานนี้ได้ขออนุญาตรื้อนำสุรามาคีมกกัน พันธุซึ่งเป็นเพื่อนรักของวุฒิมักได้ส่งสุราให้วุฒิพร้อมกับพูดว่าเพื่อความสำเร็จของเรา ถ้าท่านเป็นวุฒิต่านจะทำอย่างไร
- ก. คีมเพื่อความสนุกสนาน
 - ข. คีมเพราะเกรงใจเพื่อน ๆ
 - ค. ไม่คีมเพราะเป็นสิ่งเสียดิให้โทษ
- ข้อ 17 ในงานเลี้ยงฉลองขึ้นบ้านใหม่ของนุชาติมิสุราคีมกันอย่างมากมาย รังสรรค์เป็นเพื่อนบ้านของนุชาติมิมาร่วมฉลองและร่วมคีมถ้วยเพราะนาน ๆ จะมีสักครั้ง ถ้าท่านเป็นรังสรรค์ท่านจะคีมหรือไม่
- ก. ไม่คีมเพราะไม่เคยคิดจะคีม
 - ข. คีมเพราะจะคีมมาหลายวันแล้ว
 - ค. คีมเพื่อความสมาคมกับเพื่อน ๆ เราไม่ได้อยู่คนเดียว
- ข้อ 18 บุญส่งไปซื้อของที่ร้านค้าแห่งหนึ่งเจ้าของร้านทอนเงินผิดโดยทอนเงินมาเล็กน้อย และบุญส่งก็ต้องรีบกลับบ้าน ในทันทีนั้นรถประจำทางก็มาถึงหน้าร้านแล้ว และรอนาน ๆ จะมาสักคันบุญส่งจึงรีบขึ้นรถกลับบ้าน ถ้าท่านเป็นบุญส่งท่านมีความรู้สึกอย่างไร
- ก. ไม่สบายใจที่ไม่ได้บอกแม่ค้าว่าเขาทอนเงินเกิน
 - ข. รู้สึกเฉย ๆ เพราะเป็นความผิดของแม่ค้าเองทำหน้าที่บกพร่อง
 - ค. รู้สึกเฉย ๆ แต่ทวนกลับมาคิดอีกครั้งถ้าเพื่อนรู้เกิดความละอาย
- ข้อ 19 จินตนาไปซื้อข้าวสารพบเงินหน้าร้านจำนวนหนึ่ง และในขณะนั้นก็ไม่ค่อยมีใครเดินผ่านมา ถ้าท่านเป็นจินตนาท่านจะทำอย่างไรกับเงินจำนวนนั้น
- ก. เก็บเงินไว้เป็นค่าใช้จ่ายในวันรุ่งขึ้น
 - ข. เก็บเงินไปถามแม่ค้าว่ามีเงินหายบ้างหรือไม่
 - ค. เก็บเงินไปให้แม่ค้าเพราะถ้าเกิดเพื่อนเห็นอาจนำไปเล่าให้เพื่อนคนอื่นฟัง

ข้อ 20 ประชวรผิดหวังเนื่องจากสอบเรียนต่อไม่ได้ทั้ง ๆ ที่เขาเป็นคนเก่ง ถ้าท่าน
เป็นประชวรท่านจะทำอย่างไร

- ก. หนีออกจากบ้านสักพักเพื่อสงบอารมณ์
- ข. ปฏิบัติตัวตามปกติและขยันเรียนให้มากขึ้นกว่าเดิม
- ค. รู้สึกละอายเพื่อน ๆ ที่ได้ให้ความหวังไว้

แบบทดสอบชุดที่ 3

102.45. 2011.11.10 09:00

มีจำนวน 20 ข้อ

- ข้อ 1 ขณะที่ตุ๊กกำลังรออาหารที่สั่งแม่ค้าไว้ เมื่อรอไปได้ประมาณ 15 นาที แต่แม่ค้าก็ยังไม่ได้นำอาหารมาให้ และในขณะนั้นตุ๊กกำลังหิวมาก ถ้าท่านเป็นตุ๊กท่านจะทำอย่างไร
- ก. เคืองแม่ค้าอีกครั้ง
- ข. ลุกออกจากร้านไปร้านอื่นเพราะไม่ทันใจ
- ค. นั่งรอสั่งไปอีกประเดี๋ยวแม่ค้าคงเอามาให้
- ข้อ 2 มาลีไปคอยอาจารย์สอนคณิตศาสตร์เพื่อที่จะให้อาจารย์อธิบายโจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ให้ ไปคอยถึง 3 ครั้ง แล้วก็ยังไม่ได้พบอาจารย์ ถ้าท่านเป็นมาลีท่านจะทำอย่างไร
- ก. เลิกคอยเพราะเสียเวลาเปล่า
- ข. ไปคอยอีกเพราะอาจารย์อาจคิดธุระก็ได้
- ค. ไปคอยอีกเพื่อจะได้รู้ว่าเรามีความพยายาม
- ข้อ 3 สุเทพนั่งรอনারีซื้อของในร้านค้าเป็นเวลานานแล้วก็ยังไม่เสร็จสักที และขณะนั้นสุเทพก็กำลังหิวข้าว ถ้าท่านเป็นสุเทพท่านจะทำอย่างไร
- ก. ไปกินข้าวก่อนกลัวเป็นโรคกระเพาะ
- ข. ไปซื้อของก่อนแล้วบอกนารีให้รีบซื้อ
- ค. ไปซื้อของนารีทนหิวข้าวหน่อยไม่เป็นไร
- ข้อ 4 ขณะที่สมศรีกำลังรายงานหน้าชั้นในวิชาสังคมศึกษาซึ่งเธอนั่งฟังอยู่นั้นเบื่อในเนื้อหาและวิธีการพูดของสมศรี ถ้าท่านเป็นเธอนั้นท่านจะทำอย่างไร
- ก. ไม่ฟังให้เสียเวลา
- ข. นั่งฟังแล้วคิดตามที่สมศรีพูด
- ค. นั่งฟังต่อไปเพราะถือเป็นมรรยาทที่ดีของหญิง

- ข้อ 5 ขณะที่สุทินและเพื่อน ๆ นั่งคุยกันอย่างสนุกสนาน ในระยะแรก ๆ สุทินก็สนุกสนานกับเพื่อน ๆ ต่อมาในกลุ่มได้เปลี่ยนเรื่องคุยซึ่งทำให้สุทินเครียดและเบื่อมาก ถ้าท่านเป็นสุทินท่านจะทำอย่างไร
- นั่งฟังอยู่เป็นปกติ
 - ตีตัวออกห่างจากกลุ่มนั้น
 - ทนฟังอยู่เพราะเรายังต้องคบกันกับเพื่อน
- ข้อ 6 เข้าวันหนึ่งอาจารย์ที่ปรึกษาไต่ถามนักเรียนในห้องเนื่องจากได้ข่าวมาว่านักเรียนห้องอื่นกระทำผิดระเบียบจนถูกไล่ออก ขณะที่อาจารย์ไต่ถามตอบอยู่นั้นมีนักเรียนในห้องเป็นส่วนใหญ่บ่นทักท้วงกันอยู่ตลอดเวลาว่าไม่เกี่ยวข้องกับห้องของเราซักหน่อย ถ้าท่านเป็นนักเรียนที่อยู่ในห้องนี้ท่านจะทำอย่างไร
- ฟังอาจารย์ไต่ถามจนจบอย่างตั้งใจ
 - บ่นในใจเพราะไม่เกี่ยวข้องกับพวกเรา
 - อีกัดใจแต่ต้องนั่งฟังเพื่อความเป็นระเบียบของห้อง
- ข้อ 7 เอนกขึ้นรถประจำทางไปโรงเรียนทุกวันซึ่งในวันนี้ผู้โดยสารแน่นเต็มคันรถ เอนกถือกระเป๋าและข้าวห่อซึ่งหนักมากและหาที่นั่งไม่ได้ ถ้าท่านเป็นเอนกท่านจะทำอย่างไร
- ถือกระเป๋าและข้าวห่อขึ้นบนรถจนถึงโรงเรียน
 - เอากระเป๋าหนึ่งถือวางบนพื้นและขึ้นบนรถจนถึงโรงเรียน
 - ฝากกระเป๋าและข้าวห่อกับคนที่นั่งจะได้ยื่นสะดวกขึ้น
- ข้อ 8 วาริคอยรถรับส่งไปโรงเรียนประจำทุกวัน วันหนึ่งวาริคอยรถอยู่เป็นเวลานานกว่าปกติจนกระทั่งเลยเวลาที่รถมารับไปแล้ว ถ้าท่านเป็นวาริท่านจะทำอย่างไร
- กลับบ้านเพราะถ้าไปสายครูดู
 - คอยอีกสักครู่ถ้ารถรับส่งยังไม่มาขึ้นรถคันอื่นไป
 - นั่งรถคันอื่นไปแล้วหาโอกาสเล่าให้เพื่อนฟังถึงสาเหตุที่สาย

- ข้อ 9 ในการเรียนวิชาเขียนแบบซึ่งต้องใช้อุปกรณ์ที่ถือ สมมุติอุปกรณ์เขียนแบบที่ทันสมัยและครบทุกชนิด ส่วนสุเชาว์มีอุปกรณ์ไม่ครบแต่ก็สมารถใช้แทนกันได้ สุเชาว์อยากได้อุปกรณ์เขียนแบบที่ดีกว่านี้แต่ไม่มีเงินพอ ถ้าท่านเป็นสุเชาว์ ท่านจะทำอย่างไร
- ขอเงินเพื่อซื้ออุปกรณ์เขียนแบบ
 - ใช้อุปกรณ์ที่มีอยู่เพราะยังใช้ได้
 - ออกขณเพื่อซื้ออุปกรณ์จะได้อุปกรณ์ที่ดีเหมือนเพื่อน ๆ
- ข้อ 10 ครูพรทิพย์ให้เจริญออกมาแสดงวิธีทำโจทย์คณิตศาสตร์บนกระดานดำหน้าชั้น เจริญได้พยายามทำถึง 3 ครั้ง แล้วปรากฏว่ายังผิดอยู่ ถ้าท่านเป็นเจริญท่านจะทำอย่างไร
- ไม่ทำถึงทำต่อไปก็ทำไม่ได้
 - พยายามทำอีกเพราะถ้าไม่ทำจะอายเพื่อน
 - ทำต่อไปความพยายามอยู่ที่ไหนความสำเร็จอยู่ที่นั่น
- ข้อ 11 เพื่อน ๆ ของเพ็ญศรีมีฐานะร่ำรวยมีเสื้อผ้าสวย ๆ ใส่ ส่วนเพ็ญศรีมีฐานะยากจน แต่เขาก็หารายได้พิเศษโดยการขายขนมคอนเข้าที่โรงเรียนและอยากได้เสื้อผ้าสวย ๆ ใส่ แต่อยู่ในระหว่างการตัดสินใจ ถ้าท่านเป็นเพ็ญศรีท่านจะตัดสินใจอย่างไร
- ไม่ซื้อเพราะที่มีอยู่พอจะใส่ได้
 - จะซื้อเสื้อผ้าใส่ทันทีเพราะอยากได้มานานแล้ว
 - สะสมเงินไว้ก่อนแล้วซื้อใส่จะได้ใส่เสื้อผ้าสวย ๆ เหมือนเพื่อน ๆ
- ข้อ 12 อู๊ดเป็นนักกีฬาฟุตบอลของโรงเรียน ถูกเพื่อน ๆ กล่าวหาว่าเป็นคนเหตุที่ทำให้ทีมของโรงเรียนแพ้ง ๆ ที่อู๊ดก็พยายามอย่างเต็มที่แล้ว แต่ทีมอื่นเขามีความสามารถมากกว่า ถ้าท่านเป็นอู๊ดท่านจะทำอย่างไร
- อธิบายให้เพื่อน ๆ เข้าใจ
 - ลาออกจากทีมขึ้นเล่นต่อไปจะโค่นคนอื่นอีก
 - ปรับปรุงตัวเองให้ดีกว่าการเล่นของทีมอื่นว่าเป็นอย่างไร

- ข้อ 13 แตนได้รับมอบหมายให้ทำการค้นคว้า 1 หัวข้อ จากหลาย ๆ หัวข้อที่เพื่อน ๆ ในกลุ่มเดียวกันแบ่งให้ หัวข้อที่แตนได้เลือกเป็นหัวข้อที่ยากที่สุด แต่การแบ่งทำโดยยุติธรรม ถ้าท่านเป็นแตนท่านจะหาอย่างไร
- ขอร้องให้เพื่อนทำแทน
 - ยืมก็ที่จะทำให้เพราะหาหาความสามารถ
 - ทำหัวข้อนั้นเพราะถ้าไม่ทำครั้งต่อไปเพื่อนจะไม่ให้เข้ากลุ่ม
- ข้อ 14 จงรักมีภักดีนำปัญหาทางบ้านมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟังเสมอ อนงค์เป็นคนหนึ่งในกลุ่มเพื่อนที่จงรักเล่าปัญหาทางบ้านในตอนเช้าแล้ว แต่ในตอนบ่ายวันเดียวกันนั้นจงรักกลับนำมาเล่าให้อนงค์เป็นการส่วนตัวอีกครั้งหนึ่ง ถ้าท่านเป็นอนงค์ท่านจะหาอย่างไร
- ฟังจงรักเล่าเพื่อช่วยหาทางแก้
 - บอกจงรักว่าเราไม่ใช่ที่ระบายอารมณ์
 - ฟังจงรักเล่าอีกเพราะมีเพื่อน ๆ อยู่ใกล้ ๆ หลายคน
จะปฏิเสธก็ไม่ดี
- ข้อ 15 ทุกเช้าบุญชัยจะต้องชนปลาจากเรือขึ้นฝั่งไม่ว่าอากาศจะหนาวหรือฝนจะตก วันหนึ่งลูกของเจ้าของปลามาช่วยและเขาก็บ่นอยู่เป็นเวลานานแล้วชวนบุญชัยหักก่อน ถ้าท่านเป็นบุญชัยท่านจะหาอย่างไร
- ไม่หักเพราะเป็นหน้าที่ของเรา
 - หักสักหน่อยเพราะเหนื่อยมากแล้ว
 - ไม่หักเพราะจะต้องรีบชนปลาให้เสร็จ
- ข้อ 16 เอกรัตน์เป็นหัวหน้าห้องของนักเรียนห้องหนึ่งไ้ค้นเพื่อนในห้องเพื่อประชุมตกลงกันเรื่องพิธีไหว้ครู เผอิญเมื่อถึงวันที่นัดเกิดป่วยเป็นไข้ ถ้าท่านเป็นเอกรัตน์ท่านจะหาอย่างไร
- เลื่อนไปประชุมวันอื่น
 - กินยาแล้วออกไปประชุม
 - พยายามมาประชุมให้ได้เพื่อไม่ให้เพื่อนหมกเศร้า

- ข้อ 17 ครอบครัวของดวงพรยากจนต้องทำงานกรรมกร ส่วนแม่ขายขนมไปแต่ละวัน ดวงพรก็ช่วยแม่ขายขนมโดยนำไปขายที่โรงเรียน วันหนึ่งขณะที่ขายขนมอยู่นั้น เพื่อน ๆ วิชาภวีวิจารณ์ว่าเป็นลูกคนใช้ลูกแม่ค้าหาบเร่ ถ้าท่านเป็นดวงพร ท่านจะทำอย่างไร
- ขายขนมต่อไปเพราะเราได้ทำงานสุจริต
 - ไม่ชอบหน้าเพื่อนและคงจะไม่เอาขนมมาขายที่โรงเรียนอีก
 - ขายขนมที่โรงเรียนเหมือนเดิมแล้วอธิบายให้เพื่อน ๆ เข้าใจ
- ข้อ 18 การคัดเลือกประธานนักเรียนในแต่ละปีทางโรงเรียนจะจัดให้ผู้สมัครรับเลือก ได้แสดงความคิดและแผนดำเนินการ นักเรียนที่สมัครบางคนพูดเก่ง บางคนพูดไม่เก่ง ถ้าท่านเข้าฟังการพูดของผู้สมัครและขณะนั้นผู้สมัครพูดน่าเบื่อหน่าย ท่านจะทำอย่างไร
- ทำความเคารพแล้วเดินออกนอกห้องประชุม
 - สนใจฟังจะไ้ทราบเป็นแนวในการตัดสินใจเลือก
 - นั่งฟังอยู่เพื่อความเป็นระเบียบของห้องประชุม
- ข้อ 19 ขณะที่กลยานั่งรอรถอยู่ที่ป้ายรถประจำทาง มีชายคนหนึ่งนั่งสูบบุหรี่อยู่ข้าง ๆ กลยา ซึ่งทำให้เกิดความรำคาญแก่กลยามาก ถ้าท่านเป็นกลยาท่านจะทำอย่างไร
- มองหน้าแล้วเดินออกไปห่าง ๆ
 - เอาผ้าเช็ดหน้าปิดจมูกไว้แล้วนั่งอยู่ที่เดิม
 - นั่งอยู่ที่เดิมเคี้ยวเคี้ยวรถก็มาถึงแล้วไม่เป็นไร
- ข้อ 20 บ้านของจิรากำลังซ่อมแซมและต่อเติม คนงานที่ทำงานจึงปลูกกระท่อมอยู่ในบริเวณบ้านและใช้ห้องน้ำร่วมกับเจ้าของบ้านจึงทำให้ห้องน้ำสกปรกมาก ถ้าท่านเป็นจิราท่านจะทำอย่างไร
- ปรึกษากับแม่เพื่อให้แม่ตัดสินใจ
 - บอกขอให้สร้างห้องน้ำชั่วคราวให้เขา
 - ให้เขาใช้ต่อไปและพยายามทำความสะอาดให้บ่อยขึ้น

แบบทดสอบชุดที่ 4

มีจำนวน 20 ข้อ

- ข้อ 1 ช่วงพักเที่ยงวันหนึ่ง ค้นเห็นคู่หลบหนีออกจากโรงเรียนไปข้างนอก ค้นจึงแจ้งกับครูเวรทำให้คู่ถูกทำโทษ คิดคิดว่าสักวันหนึ่งจะจับผิดคนให้ได้และจะแจ้งให้ครูทราบเพื่อคนจะได้ถูกทำโทษบ้าง ถ้าท่านเป็นคู่ท่านจะคิดเช่นนั้นหรือไม่
- ก. คิดเพราะจะไถ่หายกัน
 - ข. ไม่คิดเพราะเราเป็นเพื่อนกันให้อภัยกันได้
 - ค. ไม่คิดเพราะที่ค้นแจ้งครูเวรเป็นการถูกต้องแล้ว
- ข้อ 2 วิฬาคอบคำถามที่ครูถามไม่ได้ เสาวณีนั่งอยู่ใกล้ ๆ หัวเราะขบขันจึงทำให้วิฬ่าอายเพื่อนที่นั่งอยู่ในห้อง ถ้าท่านเป็นวิฬ่าท่านจะทำอย่างไร
- ก. คิดโกรธอยู่ในใจและจะหาทางแก้แค้น
 - ข. ถามคำถามครูอีกครั้งเพื่อคิดหาคำตอบ
 - ค. ยืนอยู่เฉย ๆ เพราะอยู่ต่อหน้าครูและเพื่อน ๆ
- ข้อ 3 กินรียกำลังแกะสลักดอกไม้เพื่อที่จะนำไปส่งครูในวันรุ่งขึ้น ขณะที่กำลังแกะสลักอยู่นั้น น้องสาวซึ่งขนมากได้เอาไม้บรรทัดเหล็กแหลมทำให้ดอกไม้ตกลงบนพื้นและชำรุด ถ้าท่านเป็นกินรีท่านจะทำอย่างไร
- ก. โกรธน้องสาวและจะไม่พูดกับน้องสาวอีกต่อไป
 - ข. ทำโทษน้องสาวและสั่งให้แม่อบรมต่อไป
 - ค. ทักเตือนน้องสาวถึงเหตุผลให้น้องสาวรู้สำนึก
- ข้อ 4 อ้อยเกลียดและกลัวงี๋มาก วันหนึ่งขณะที่กำลังหรวนดินในแปลงผักกันอยู่ แม่แกล้งโยนงี๋มาใส่อ้อย ถ้าท่านเป็นอ้อยท่านจะทำอย่างไร
- ก. โกรธแม่และบอกให้ครูทำโทษ
 - ข. ให้อภัยแล้วเพราะเราเป็นเพื่อนรักกันมาก
 - ค. ทักเตือนแม่เพื่อไม่ให้แม่ไปทำความเดือดร้อนให้คนอื่นอีก

- ข้อ 5 ขณะที่น้ำทิพย์นั่งทำงานอยู่ในเวลาพักกลางวัน ประมุขเพื่อนร่วมชั้นไ้มาขอให้
น้ำทิพย์ไปเป็นเพื่อนชอชาแก่ปวศพันธ์ห้องพยาบาล ถ้าท่านเป็นน้ำทิพย์ท่านจะ
ไปหรือไม่
- ไปเพราะสบายใจเมื่อได้ช่วยเหลือเพื่อน
 - ไปเพราะถ้าไม่ไปเพื่อนจะหาว่าเราใจดำ
 - ไม่ไปเพราะเรากำลังทำงานอยู่ถ้าไม่เสร็จอาจถูกครูดู
- ข้อ 6 สุธีและวีระเป็นคู่แข่งกันในการเรียน ผลการสอบที่ผ่านมาทั้งสองคนได้คะแนน
ไล่เลี่ยกันเสมอ และในการสอบปลายภาควิชาภาษาไทยครั้งนี้เหลือเวลาอีก 10
นาที ปากกาของวีระน้ำหมึกหมดในขณะที่สุธีทำข้อสอบเสร็จแล้ว ถ้าท่านเป็นสุธี
ท่านจะทำอย่างไร
- ส่งปากกาให้วีระเพื่อเขาจะได้ทำข้อสอบให้เสร็จ
 - ส่งปากกาให้วีระเพื่อจะได้รู้ว่าเราน้ำใจต่อเพื่อน
 - ส่งปากกาให้วีระเผื่อคราวหลังเราตกทุกข์เขาจะได้เห็นใจเราบ้าง
- ข้อ 7 จำเริญชอบล้อชื่อพ่อแม่ของพรชัยอยู่เป็นประจำ พรชัยรู้สึกไม่พอใจมาหลายครั้งแล้ว
วันหนึ่งเป็นวันที่พรชัยอารมณ์ไม่ดีจำเริญก็ล้ออีก ถ้าท่านเป็นพรชัยท่านจะทำอย่างไร
- ตอบปากจำเริญทันทีเพราะหมกความอดกลั้นไว้แล้ว
 - ไม่ว่าอะไรเพราะถ้าแสดงออกไปแล้วจะไม่ค่อยมีเพื่อน
 - บอกกับจำเริญว่าไม่ควรล้อชื่อพ่อแม่เพราะท่านเป็นผู้ให้กำเนิด
- ข้อ 8 ประสาทเกินผ่านห้องเรียนของเพื่อน ๆ เพื่อที่จะไปปัสสาวะพบเพื่อนผู้หญิงกำลัง
พยายามจะยกโต๊ะเพื่อจกอกปรายในชั่วโมงต่อไป ถ้าท่านเป็นประสาทท่านจะทำ
อย่างไร
- ช่วยยกโต๊ะเพื่อจะได้รู้ว่าเราน้ำใจ
 - ช่วยยกโต๊ะเพื่อช่วยเหลือผู้ที่อ่อนแอกว่า
 - ช่วยยกโต๊ะเผื่อเราเดือดร้อนเขาจะได้ช่วย

- ข้อ 9 เสรีเป็นนักเรียนที่เรียนคณิตศาสตร์เก่งมาก เมื่อประกาศผลการสอบปรากฏว่าเพื่อนร่วมชั้นสอบตกต้องซ่อมวิชาคณิตศาสตร์กันหลายคนเนื่องจากเป็นวิชาบังคับ ถ้าท่านเป็นเสรีท่านจะหาอย่างไร
- ช่วยติวให้เพื่อจะได้มีความเชื่อถือสำหรับเพื่อน
 - ช่วยติวให้เผื่อเราตกทุกซ์เขาจะได้ช่วยเหลือบ้าง
 - ช่วยติวให้เพื่อเป็นการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ด้วยกัน
- ข้อ 10 ผู้ใหญ่บ้านของหมู่บ้านแห่งหนึ่งไ้มาหาอิรพจน์เพื่อขอความช่วยเหลือเกี่ยวกับการติดต่อก่อสร้างไฟฟ้าสำหรับหมู่บ้านเพราะรู้ว่าอิรพจน์รู้วิธีการในการดำเนินการติดต่อกับกล่าว แต่ในวันที่ผู้ใหญ่บ้านมาติดต่อนั้นอิรพจน์กำลังยุ่งกับงานของเขาอยู่พอดี ถ้าท่านเป็นอิรพจน์ท่านจะหาอย่างไร
- ให้คำปรึกษาเพราะผู้ใหญ่บ้านอุทิศส่ให้เกียรติ
 - ให้คำปรึกษาแก่ผู้ใหญ่บ้านเพราะได้ช่วยเหลือคนทั้งหมู่บ้าน
 - ให้คำปรึกษาผู้ใหญ่บ้านไม่ได้เพราะต้องรีบทำงานส่งในวันรุ่งขึ้น
- ข้อ 11 ขณะที่เพลินพิศกำลังดูหนังสืออยู่นั้นเบญจาเพื่อนร่วมชั้นได้เข้ามาชักจูงหว่าเพื่อขอปรึกษาเรื่องปัญหาทางบ้าน ถ้าท่านเป็นเพลินพิศท่านจะหาอย่างไร
- ให้คำปรึกษาเพราะเป็นการช่วยเหลือเพื่อน
 - ให้คำปรึกษาเพราะเราเป็นเพื่อนสนิทกันมาก
 - ให้คำปรึกษาเพื่อวันหลังเขาจะได้ช่วยเราบ้าง
- ข้อ 12 ทุก ๆ วันนิคมต้องทำหน้าที่ดูแลน้อง ๆ ให้ทำการบ้านอยู่เสมอ ๆ แต่น้อง ๆ มักจะไม่เชื่อฟังและไม่สนใจการบ้านของตนเลย ถ้าท่านเป็นนิคมท่านจะหาอย่างไร
- สอนน้องให้ทำการบ้านต่อไปเพราะเป็นหน้าที่
 - สอนน้องให้ทำการบ้านต่อไปเพื่ออนาคตของน้อง
 - ไม่ต้องสอนถึงสอนก็เปล่าประโยชน์เพราะน้องไม่เชื่อฟัง

ข้อ 13 แควเป็นลูกคนโตของครอบครัวเรียนหนังสือเก่งมาก ตั้งใจจะเรียนต่อเมื่อจบ ม. 3 แต่พ่อที่มีอาชีพ ช่างมอ เตอร์ไซค์รับจ้างประสบอุบัติเหตุร่างกายพิการ เหลือแค่แม่ต้องรับจ้างซักผ้าเลี้ยงลูก แควมีน้องอีก 4 คน ถ้าท่านเป็นแควท่านจะทำอย่างไร

- ก. ออกโรงเรียนช่วยแม่เลี้ยงน้องเพื่อแบ่งเบาภาระแม่
- ข. ออกโรงเรียนช่วยเลี้ยงน้องเพราะถือเป็นหน้าที่ของพี่
- ค. เรียนต่อตามความประสงค์เพราะอนาคตถือเป็นสิ่งสำคัญ

ข้อ 14 ขณะที่เสนีย์ขับรถจักรยานยนต์จะไปโรงเรียนซึ่งใกล้เวลาที่โรงเรียนจะเข้านั้น ได้พบรถคันหนึ่งจอดขวางถนนอยู่ ถ้าท่านเป็นเสนีย์ท่านจะทำอย่างไร

- ก. ลงไปบอกให้เขาเลื่อนรถเพราะจะรีบไปโรงเรียน
- ข. ลงไปบอกให้เขาเลื่อนรถเพราะจอดกกลางถนนผิดกฎจราจร
- ค. จอดรถของตัวเองแล้วลงไปถามเจ้าของรถว่ารถเป็นอะไร จะได้ช่วยเหลือ

ข้อ 15 สมทรงและอัญชลีกำลังรีบจะไปดูหนังด้วยกันเพราะใกล้เวลาที่หนังจะฉายแล้ว ขณะที่กำลังเดินไปตามถนนพบเศษแก้วตกเกลื่อนกลางถนนและมีเด็กกำลังเล่นอยู่ในบริเวณนั้น ถ้าท่านเป็นสมทรงและอัญชลีท่านจะทำอย่างไร

- ก. เก็บเศษแก้วเพื่อเด็กจะได้ดูเป็นตัวอย่าง
- ข. เก็บเศษแก้วเพื่อจะได้ปลอดภัยแก่คนทั่วไป
- ค. เก็บเศษแก้วเพราะถ้าเดินกลับจากดูหนังมีค. ๆ อาจเหยียบเอาได้

ข้อ 16 วรณพศิตติชมหนังไทยวันเสาร์ในรายการโทรทัศน์ตอนบ่าย ขณะที่วรณพศิตติชมรายการนั้นอยู่มีเพื่อนมาเยี่ยมหลายคน และเพื่อน ๆ อยากชมรายการคอนเสิร์ตอีกช่องหนึ่ง ถ้าท่านเป็นวรณพศิตติชมท่านจะทำอย่างไร

- ก. พูดจโนมน้าวให้เพื่อน ๆ ชมหนังไทย
- ข. เปลี่ยนช่องให้เพื่อนชมรายการคอนเสิร์ตด้วยความเต็มใจ
- ค. เปลี่ยนช่องให้เพื่อนชมรายการคอนเสิร์ตเพื่อให้เพื่อนประทับใจ

- ข้อ 17 เข้าวันหนึ่งขณะที่เดินไปโรงเรียนพบป้าแดงซึ่งเป็นคนทำอาหารของโรงเรียน หัวถุงข้าวสารและของอื่น ๆ มากมายกำลังจะไปโรงเรียน และขณะนั้น โรงเรียนใกล้จะไ้เวลาเช้าแถวแล้ว ถ้าท่านเป็นคนที่ท่านจะทำอย่างไร
- ช่วยป้าแดงถือเผื่อป้าแดงจะขายอาหารให้ลูก ๆ
 - ช่วยป้าแดงถือเพราะการช่วยเหลือทำให้เราสบายใจ
 - ช่วยป้าแดงถือเพราะจะได้เป็นตัวอย่างแก่เพื่อน ๆ ที่พบเห็น
- ข้อ 18 เอกชัยเป็นนักเรียนชั้น ม. 5 อาศัยอยู่ในหมู่บ้านซึ่งกำลังขาดแคลนน้ำ ผู้ใหญ่บ้านขอร้องให้ทุกคนในหมู่บ้านมาช่วยกันขุดบ่อน้ำใหม่ ซึ่งตรงกับวันที่ครูจะพานักเรียนไปเที่ยวพอดิ ถ้าท่านเป็นเอกชัยท่านจะทำอย่างไร
- ช่วยขุดบ่อเพราะตัวเองก็กำลังเดือดร้อนอยู่
 - ช่วยขุดบ่อเพื่อชาวบ้านจะได้ใช้น้ำใจ
 - ช่วยขุดบ่อเพราะคนส่วนใหญ่จะได้ไม่เดือดร้อน
- ข้อ 19 ในขณะที่นางพยาบาลกำลังพักผ่อนอยู่ชั้น ใจโลเพื่อนสนิทได้มาปรึกษาว่าคนติดธุระสำคัญ ไม่สามารถจะไปทำงานกลุ่มตามที่นัดไว้กับเพื่อน ๆ ได้ ถ้าท่านเป็นนางพยาบาลท่านจะทำอย่างไร
- พักผ่อนต่อเพราะช่วยอะไรไม่ได้
 - ไปทำงานกลุ่มแทนใจโลเพื่อจะให้เขาทำธุระนั้นได้
 - ไปทำงานกลุ่มแทนใจโลเพราะเราเป็นเพื่อนรักกันมาก
- ข้อ 20 วิทยาลัยกำลังระบายสีภาพจนจะเสร็จอยู่แล้ว พอติมีเพื่อนมาชวนโต๊ะทำให้สีหน้าเสีย ถ้าท่านเป็นวิทยาลัยท่านจะทำอย่างไร
- โกรธและไม่โหมมาก
 - ระบายสีใหม่เพราะเพื่อนคงไม่ไ้แก่ล้ง
 - เตือนเพื่อน ไม่โกรธเพื่อนเพราะถ้าโกรธจะทำให้คนอื่นเกลียด

----- แบบทดสอบหาคำเพียงเท่านั้นคร่าวๆว่าทำครบทุกข้อทุกชุดหรือยัง-----

การสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3

บทคัดย่อ

ของ

มลิวัลย์ บำรุงการ

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปรัชญาการศึกษามหาบัณฑิต

ธันวาคม 2531

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างแบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ที่มีคุณภาพเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 แบบทดสอบวัดคุณธรรม 4 ประการ ตามพระบรมราโชวาทของรัชกาลที่ 9 ฉบับนี้ประกอบด้วย 4 ด้านย่อยๆ คือ การรักษาความสัตย์ความจริงใจต่อตัวเองที่จะประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์และเป็นธรรม การรู้จักข่มใจตนเองฝึกใจตนเองให้ประพฤติปฏิบัติอยู่ในความสัตย์ความดีนั้น การอดทน อุตสาหะ และอดออมที่จะไม่ประพฤติกว้างความสัตย์สุจริตไม่ว่าด้วยเหตุประการใด และการรู้จักละวางความชั่วความทุจริตและรู้จักสละประโยชน์ส่วนน้อยของตนเพื่อประโยชน์ส่วนใหญ่ของบ้านเมือง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2531 ในจังหวัดชุมพร จำนวน 920 คน โดยใช้วิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นวิธีการศึกษาได้ทำการทดลองสอบสามครั้ง การทดสอบครั้งที่ 1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบเพื่อคัดเลือกหรือปรับปรุงข้อสอบ การทดสอบครั้งที่ 2 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบอีกครั้งหนึ่งและคัดเลือกข้อสอบ การทดสอบครั้งที่ 3 เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกค่าความเชื่อมั่น ค่าความเที่ยงตรง และสร้างเกณฑ์ปกติในรูปคะแนนปกติ

ผลการศึกษาพบว่า ค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบหาโดยใช้การทดสอบค่า t มีค่าตั้งแต่ 3.288 ถึง 11.361 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหาโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่าตั้งแต่ .628 ถึง .782 และค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบรวมทั้งฉบับมีค่า .881 ค่าความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างของแบบทดสอบหาโดยวิธีกลุ่มที่รู้จักอยู่แล้ว พบว่า มีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แบบทดสอบทั้งสี่ด้านมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ภายในแต่ละด้านอยู่ระหว่าง .321 ถึง .543 และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแบบทดสอบแต่ละด้านกับทั้งฉบับอยู่ระหว่าง .744 ถึง .762 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

A CONSTRUCTION OF THE KING RAMA IX'S FOUR WORD - VIRTUES
FOR MATHAYOM SUKSA III STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

MALIWON BUMROUNGARN

Presented in partial fulfillment of the requirement
for the Master of education degree
at Srinakharinwirot University

December 1988

The purpose of this study was to construct a test to measure the King Rama IX's four word-virtues for students in Mathayom Suksa III. This test composed of four subtests. Keeping the truth and sincerity to oneself in order to behave only useful things; restraining one's mind training one's mind to behave in the truth and goodness; enduring, restraining and saving in order not to behave in untruth and dishonesty by anyway; knowing to refrain from the evil and dishonesty as well as sacrificing one's little benefit for the large benefit of one's country. The sample size of 920 Mathayom Suksa III students in Chumporn changwat during the academic year 1988 was obtained by randomized sampling using stratified sampling technique. The first testing was administered to review and select test items and find discriminating power. The second one was to re-determine the discriminating power of the test and select test items. And the third one was to find discriminating power, reliability, validity and normalized T-score norms.

The result of this study indicated that the discriminating power through using t-test which ranged from 3.288 to 11.361 was significant at the .01 level. The reliability of three subtests calculated by Alpha Coefficient Formula indicated that the reliability ranged from 0.628 to 0.782 and showed 0.881 for the whole test. The construct validity of test determined by using known group technique was highly significant at the .01 level.

The Coefficient Correlation of each four subtests was between 0.321 to 0.543 and the Coefficient Correlation of each subtest with the whole was between 0.744 to 0.762 which was highly significant at the .01 level.